

Gorenjski Glas

PETEK, 2. NOVEMBRA 2018

LETO LXXI, ŠT. 88, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Ujma povzročila ogromno škodo

Narava se je razbesnela v noči na torek. Samo v občini Tržič, kjer je bilo najhuje na Gorenjskem, škoda presega deset milijonov evrov. Štiričlanska družini je Tržiška Bistrica odnesla hišo. Na Belci v občini Kranjska Gora so evakuirali prebivalce.

S. K., U. P., D. Ž.,
A. SE., C. Z.

Tržič – Domačini v zaselku Slap, v Čadovljah, Dolini, Jelendolu v tržiški občini takšnega divjanja narave ne pomnijo. Najhuje je bilo v Dolini in Jelendolu, kjer je bilo 187 vaščanov odrezanih od sveta, prvo pošiljko pomoči v hrani in drugih nujnih potrebščinah so jim dostavili v torek zjutraj z vojaškim helikopterjem. Neurje je odneslo dvajset mostov, številne kilometre cest, sanacija bo trajala več let. Družina

Dovžan s Cankarjeve ceste v Čadovljah je ostala brez doma. Eli Dovžan je pretresena povedala, da je hiša v ponedeljek po deseti zvečer začela pokati, voda je začela vdirati v otroško sobo. Z otrokoma ji je uspelo pobegniti, preden je hišo odplavila in uničila podivjana reka Tržiška Bistrica. Za Dovžanove so okoliščine še toliko težje, saj je Elijin mož Jani srčni bolnik. Eli je povedala, da so ostali brez vsega, tudi dokumentov jim ni uspelo rešiti. »Ne vem, kako bo ... Z možem sva hišo, včasih je

bilo to gospodarsko poslopje, dvakrat adaptirala, vzela hipotekarni kredit. Oba otroka sta še v šoli; eden v osnovni, drugi je študent.« je obupana pripovedovala Eli. »V vsej nesreči je edina sreča ta, da človeških žrtev ni bilo,« je povedal tržiški župan Borut Sajovic. Dovžanovi so začasno pri prijateljih na Loki, župan je povedal, da za družino iščejo ustrezno namestitev v mestnem jedru Tržiča, oglasilo se je tudi nekaj občanov, ki so pripravljene oddati stanovanja.

► 4., 5. stran

Nepredstavljivo je, kako je pobesnena reka Tržiška Bistrica širila svojo strugo in odplavila hišo štiričlanske družine Dovžan v Čadovljah. Na sliki povsem pretresena Eli Dovžan s tantom Janezom. / Foto: Tina Dokl

Smuka ponekod malce dražja

Pred začetkom nove smučarske sezone, ki jo že nekaj časa naznanja tudi predprodaja vozovnic, smo na gorenjskih smučiščih preverili, kakšne novosti pripravljajo in koliko bo treba odšteti za smuko.

M. A., A. So., A. SE, J. P.,
M. R., A. Š.

Kranjska Gora – Če bo šlo vse po načrtih in predvsem če bo žičničarjem naklonjeno vreme, bodo v Kranjski Gori smučarsko sezono začeli v četrtek, 29. novembra, ko bodo tudi slovesno obeležili sedemdeseto obletnico postavitve prve žičnice na kranjskogorskem smučišču. Jubilejno sezono bodo obogatili s kar nekaj novostmi: prav v teh dneh so s pobočja pod Vitrancem odstranili staro vlečnico Brsnina, ki jo bodo predvidoma do začetka sezone zamenjali z novo.

► 8. stran

V Kranjski Gori so staro žičnico Brsnina že odstranili, na njeno mesto bodo predvidoma še pred začetkom letošnje smučarske sezone postavili novo.

Jezerjani v nedeljo na referendum

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Jezerško – V nedeljo, 4. novembra, bo na Jezerškem naknadni referendum o odloku o spremembi meje med naseljema Kamniška Bistrica in Zgornje Jezerško. Volivke in volivci bodo odgovarjali na referendumsko vprašanje: »Ali ste za to, da se povečajo meje med naseljema Kamniška Bistrica in Zgornje Jezerško (Uradni vestnik Občine Jezerško, št. 5/2018), ki ga je

Občinski svet Občine Jezerško sprejel na 27. redni seji dne 26. 6. 2018?« Volivci, ki bodo glasovali proti, glasujejo za to, da ta meja ostane nespremenjena, volivci, ki bodo glasovali za, pa s predlagano spremembo meje soglašajo. Prebivalci Spodnjega Jezerškega bodo glasovali pri Kanonirju, za območje Zgornjega Jezerškega pa v Korotanu. Mogoče je bilo tudi predčasno glasovanje, in sicer 31. oktobra, vendar le v Korotanu.

Prilogi: **Zgornjesavc**
jeseniške novice

ŠPORT

Domen Škofic znova na vrhu

Športni plezalci so sezono svetovnega pokala zaključili na Kitajskem. V moški konkurenci je zadnjo tekmo v težavnosti dobil Radovljčan Domen Škofic in se v skupnem seštevku povzpел na tretje mesto.

11

GG+

Živimo – in to je res lep občutek

Izkušena gorska reševalca Eva in Miro Pogačar sta bila letos poleti na izletu na Veliki planini. Udar strele ju je potisnil v vlogo, ki je nista vajena: bila sta med štirimi ponesrečenci, ki jim je hitro posredovanje rešilo življenje.

19

GG+

Z oratoriji na Madagaskarju

Študentka Tinkara Jerkič iz Šenčurja je del letošnjega poletja preživela kot prostovoljka na Madagaskarju. Vrnila se je z dragoceniimi vtisi o otoku, ljudeh, ki tam živijo, in slovenskih misijonarjih, ki tam širijo vero.

20

UPOKOJENCI

Mreže prevozov na Gorenjskem še ni

Bralci nas sprašujejo, ali na Gorenjskem obstaja možnost brezplačnih prevozov za starejše. Pred leti je namreč v Škofji Loki zaživela mreža Matija, ki je pod imenom Prostofer (prostovoljni šofer) ponujala takšne prevoze.

27

VREME

Danes bo začelo deževati. Jutri bo delno jasno z občasno zmerno oblačnostjo. Podobno vreme bo tudi v nedeljo.

6/14 °C

jutri: delno jasno

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, v sredo od 7. do 16. ure.

MALI OGLAS

november/18

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam   kupim   oddam   najamem
 podarim   iščem   nudim   zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___ - ___ - ___

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Alenka Godec v Šenčurju

Prijubljena pevka Alenka Godec bo ob tridesetletnici samostojne kariere nastopila 8. novembra ob 20. uri v Domu krajanov v Šenčurju. Z njo bo nastopil tudi otroški pevski zbor Vesela srca. Spremljali jo bodo Miran Juvan, Robi Pikel, Jani Hace in David Morgan. Alenka je znana po tem, da vedno priredi zanimiv koncert – in tudi tokrat ne bo nič drugače. Vstopnice so na voljo

na prodajnih mestih v Medenem vrtu, Lango baru, Kava baru Tišler Predoslje in Avio baru. Informacije dobite po e-pošti center.cveka@gmail.com ali telefonu 041 962 418.

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa bomo podarili zgoščenko Alenke Godec. Nagradno vprašanje: V katerem kraju bo Alenka Godec nastopila 8. novembra 2018? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 9. novembra 2018, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme IVANA KOLNIČAR iz Kamne Gorice.

Javna predstavitev Draga Goričana

Podbrezje, Naklo – Predstavitev kandidata za župana Občine Naklo Draga Goričana in njegove liste za občanke in občane bo v Kulturnem domu Podbrezje v ponedeljek, 5. novembra, ob 19. uri in v Domu Janeza Filipiča v Naklem v četrtek, 8. novembra, ob 19. uri.

Občani cenijo preteklo delo

Med devetimi gorenjskimi župani, ki se na volitvah potegujejo že za četrti mandat na čelu občine, je tudi blejski župan Janez Fajfar.

MATEJA RANT

Bled – »Ljudje niso ne slepi ne gluhi in večina jih ceni, kar je bilo narejenega v mojih treh preteklih mandatih, še posebno, če pogledamo na čas, preden sem sam prevzel župansko funkcijo, ko je bilo na razpolago veliko več denarja, a se je naredilo zelo malo in še vedno lovimo zaostanek iz tistega časa,« svojo odločitev za ponovno kandidaturu utemeljuje Janez Fajfar. Kot glavne izzive v prihodnjem mandatu navaja gradnjo južne razbremenilne ceste, medgeneracijski center in obnovo šole.

Svojo pozornost bo tako v prihodnje usmeril v dokončanje že začetih projektov, ki so jih po njegovih besedah pripeljali že zelo daleč, saj verjame, da z vsako zamenjavo na vrhu občine stvari nekoliko zastanejo, česar pa si ta čas ne želi. Z obžalovanjem gleda, kaj vse so že zamudili, zato bi radi to nadoknadili. »Ob nastopu svojega prvega županskega mandata leta 2006 sem na Bledu 'podedoval' le dva 'mehka' evropska projekta, in sicer stara hišna imena domačij in konjske poti. To je vse, kar me je čakalo.« Zato

Janez Fajfar

ga veseli, da občani opazijo, da rad opravlja svojo funkcijo in da ima dobro ekipo,

s katero so uspešno končali številne projekte in zastavili že nove. »Najbolj sem ponosen na dokončanje severne razbremenilne ceste, za katero smo se borili toliko let; čeprav bi lahko navedel še veliko drugih projektov, pa je ta tisti, ki prinaša koristi tako domačinom kot vsem obiskovalcem Bleda.« V prihodnje bodo vse moči usmerili v dokončanje še južne obvoznice. »Ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek nam je ob zadnjem obisku na Bledu obljubila, da se bo nadvse potrudila, da se gradnja začne oktobra prihodnje leto.«

Mesto bi oživila tržnica

Zadnji med kranjskimi županskimi kandidati je kandidaturu napovedal Bogomir Šubelj, ki v svojem programu poudarja tudi ureditev tržnice v središču mesta, predvsem pa si želi oživiti gospodarstvo, poskrbeti za starostnike in tudi za šport in kulturo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Predlagatelj kandidature Bogomira Šublja za župana Mestne občine Kranj je Slovenska nacionalna stranka (SNS), šestdesetletni Šubelj, ki se ukvarja s poslovnim svetovanjem, pa pravi, da veliko sodeluje z vzhodnimi državami. Precej časa je namreč preživel v Rusiji, kjer je v Moskvi končal Univerzo M. V. Lomonosova, smer marketing in razvoj prodaje. »V občino želim privedi čim več investitorjev,

povečati gospodarsko dejavnost in zmanjšati brezposelnost. Poskrbeti je treba za zaposlitev za delo sposobnih občanov, za dijake pa ustanoviti sklad za Prešernove štipendije,« v svojem programu poudarja Bogomir Šubelj in dodaja, da obstoječim obrtnikom želi omogočiti večji obseg poslovanja, povečati želi samozaposlitve in kmečki turizem. »Poskrbeti želim za starostnike z novim domom in povečati mrežo patronažne službe. Najti je treba lokacijo za zavetišče

Bogomir Šubelj

za živali, prav tako je treba v središču mesta poskrbeti za živahno tržnico. Treba je urediti Zasavsko cesto in cesto od Mlake proti Golniku, kolesarske steze in sprehajalne poti,« o nekaterih izzivih tudi pravi Šubelj in dodaja, da je pomemben tudi razvoj športa in kulture, ki bi ju bilo moč bolje izkoristiti tudi za turistične namene. Bogomir Šubelj prav tako opozarja na oživitve Globusa in na skrb za krajevne skupnosti. Njegovo geslo je: Napravimo to občino zopet bogato.

Eno najprijetnejših malih mest v Evropi

To je cilj kandidata za župana občine Škofja Loka Tineta Radinje.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Prvi je kandidaturu za župana v občini Škofja Loka napovedal 38-letni Tine Radinja, univ. dipl. filozof, ki opravlja delo svetovalca organizacijam in podjetjem. Delal je za Svetovno banko za obnovo in razvoj in številne organizacije v tujini, v Škofji Loki pa za podjetje Optiweb. Zadnjih osem let je kot podžupan najtesnejši sodelavec aktualnega župana Mihe Ješeta, ki tudi podpira njegovo kandidaturu, skupaj z nestransko Listo Miha Ješe in prijatelji Loke. Ta je svoje ime obdržala.

Tine Radinja v družbi aktualnega župana in podpornika njegove kandidature Mihe Ješeta / Foto: Primož Pičulin

»Naš cilj je Škofja Loka, eno najbolj prijetnih malih mest v Evropi, živahno in

urejeno, kjer se veliko dogaja, kjer je polno priložnosti za občane, mlade družine

in starejše, za podjetja in društva. Tine Radinja ter Lista Miha Ješe in prijatelji Loke nadaljujeva uresničitev te ideje. Naš program širi zaveze za enakomeren in zelen razvoj vseh delov občine, podporo društvom, dostop do zdravstvenih storitev in za boljše druženje ter sobivanje vseh generacij,« napoveduje kandidat. Med svojimi nalogami v naslednjem mandatu pa navaja: 24 novih občinskih projektov, 15-odstotni dvig vlaganja v podeželje, trideset odstotkov več okolju prijaznega prometa, dvajset odstotkov več obiskovalcev in nočitev ter pet odstotkov več delovnih mest.

V mislih že pri novih projektih

Med gorenjskimi župani, ki na volitvah kandidirajo že četrtič, je tudi župan občine Gorenja vas - Poljane.

MATEJA RANT

Gorenja vas, Poljane – »Odločitev za ponovno kandidaturo je bila enostavna, saj nam je v preteklih letih uspelo uresničiti veliko ciljev, zdaj pa že pripravljamo vse potrebno, da bi nadaljevali z novimi projekti,« poudarja Milan Čadež. V prihodnje jih čaka nadaljevanje energetske sanacije šol v občini, pri čemer bo v novem mandatu prva na vrsti Podružnična šola Sovodenj. V Poljanah bodo dogradili vrtec in poskrbeli za večjo poplavno varnost, namesto križišča pa bodo uredili krožišče. Med velikimi projekti

je omenil še rekonstrukcijo ceste Trebija-Sovodenj, ta čas pa končujejo gradnjo nove športne dvorane v Gorenji vasi.

»Na vsak način je treba prepoznati potrebe v kraju in jih nekako tudi sooblikovati v skladu z željami občanov. V tej smeri delamo že ves čas mojega mandata,« Milan Čadež vidi razlog, zakaj mu občani zaupajo že toliko let. Pomembno se mu zdi tudi združiti mladostno zagnanost in modrost starejših. Zaveda pa se, da je delo župana zastavljeno zelo široko, zato je po njegovih besedah treba biti zelo previden,

Milan Čadež

da na vseh področjih uporabljaj enaka merila. »V vseh treh preteklih mandatih nam je to po moje

uspelo,« verjame in dodaja, da je pomembno tudi dobro sodelovanje z občinskim svetom. Trudi se prisluhniti pobudam svetnikov in jih tudi realizirati v največji mogoči meri. Kot svoj največji uspeh doslej šteje izgradnjo obvoznice v Gorenji vasi. »K temu je pripomogel tudi moj poslanski mandat v državnem zboru, prav tako smo pripomogli h gradnji južne škofjeloške obvoznice.« Ponosen pa je tudi na delo, ki so ga doslej že opravili na dvorcu Visoko in tamkajšnji poročni protokol. Dvorec so lani razglasili za kulturni spomenik državnega pomena.

Ohranjati sožitje v kraju

Med devetimi gorenjskimi župani, ki se za zaupanje volivcev na letošnjih volitvah potegujejo že četrtič, je tudi župan Gorij Peter Torkar.

MATEJA RANT

Gorje – »Na občini se trudimo ponuditi možnost vsem, ki izrazijo pobudo, s katero lahko prispevajo k razvoju občine. Vrat občine nikoli nismo zapirali nikomur,« zaupanje, ki so mu ga na volitvah za župana Gorjanci izkazali že trikrat, utemeljuje Torkar. Glede na to, da je na tokratnih volitvah edini kandidat za župana, bo občino vodil še vsaj štiri leta.

V novem županskem mandatu bo osrednjo pozornost namenil rekonstrukciji državne ceste Spodnje Gorje-Fortuna z vso pripadajočo infrastrukturo, od električne napeljave do vodovoda ter ureditve peš in kolesarskih poti. Med večjimi izzivi omenja še pripravo dokumentacije za gradnjo novega kulturno-športnega središča in iskanje virov za njegovo gradnjo. Najprej bo na vrsti pridobivanje zemljišč, čim prej pa želijo priti

tudi do gradbenega dovoljenja, ki bo podlaga za pridobivanje dodatnih sredstev. V svojih preteklih treh mandatih pa je najbolj ponosen na povezovanje društev v kraju in njihovo odlično sodelovanje tudi z občino, zato si želi to sožitje v kraju negovati in ohranjati še naprej. »Moji prihodnji cilji bodo doseženi, če mi bo to sodelovanje uspelo razširiti še na večji krog zainteresirane javnosti, ki bi želela sodelovati pri razvoju kraja.« Med izzivi, ki

Peter Torkar

jih čakajo, je tudi turizem, je poudaril Torkar, saj se število obiskovalcev v kraju večja, zato bo treba v sodelovanju z vsemi poiskati rešitve, ki bodo v zadovoljstvo vseh, tako domačinov kot turistov.

Za župana Preddvora tudi Miha Likar

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Tretji kandidat za župana občine Preddvor je 51-letni Miha Likar, gradbeni tehnik, trenutno brez zaposlitve. Največ izkušenj ima na področju urejanja vodotokov, saj je to deset let delal v podjetju VGP Kranj.

»Najprej moramo končati projekte sedanjega župana Mirana Zadnikarja in njegove ekipe. Še pred zimo moramo pregledati grajsko streho in obnoviti poškodovano

Miha Likar /Foto: Slavko Prezelj

fasado,« pravi kandidat. V gradu Dvor se mu sicer zdi smiselno urediti dodatni oddelek doma ostarelih, toda tam naj bi bila tudi soba za druženje vseh občanov, kar bi spodbudilo, da bi se spet več srečevali med seboj in gojili dobre odnose. Urediti bi kazalo tudi park, kjer bi naredili otroška igrala, zanimiv pa bi bil tudi labirint, ki bi privabljal turiste. Med pomembnejšimi nalogami omenja sanacijo brežin potoka Suha, oživitve potokov

Bistrica, Suha in Belca v sodelovanju z ribiško družino, ob njih pa bi bilo treba urediti sprehajalne poti. Ob jezeru Črna je treba narediti pomole in splaviti čolne, s čimer bi prav tako prispevali h krepitvi turizma. Večnamenska športna dvorana, nogometno igrišče in načrtovanje obrtne cone so tudi prednostne naloge, sicer pa se mu zdi ob celoti pomemben tudi razvoj vsake vasi posebej, tudi zanje ima v načrtu, kaj bi bilo v njih najbolj nujno narediti.

Tik pred koncem mandata še dopisna seja

URŠA PETERNEL

Jesenice – Tik pred zaključkom mandata bodo jeseniški občinski svetniki morali opraviti še eno, tokrat dopisno

sejo (peto v tem mandatu). Na njej naj bi sprejeli ugotovitveni sklep o predčasnem prenehanju funkcije namestniku člana Občinske volilne komisije Občine Jesenice

za mandatno obdobje 2018–2022 Žarku Štrumbli. Štrumbli namreč na lokalnih volitvah kandidira za mesto župana, v skladu z zakonom o volitvah pa člani občinske

volilne komisije ne morejo hkrati kandidirati na volitvah. Na mesto namestnika člana Občinske volilne komisije naj bi po predlogu imenovali Bojana Korbarja. Občinsko volilno komisijo sestavljajo predsednik in trije člani ter trije namestniki članov.

Stevanovič se je pritožil

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjska občinska volilna komisija je z odločbo potrdila listo kandidatov z imenom Stranka Alenke Bratušek in Več za Kranj, Boštjan Trilar, ki jo je sprva zavrnila, nato pa je lista dopolnila ime. »Z vpogledom v spis smo ugotovili, da je lista ponovno sestavljena v nasprotju z Zakonom o lokalnih volitvah, zaradi česar je lista Zoran za Kranj, vložila ugovor zoper odločbo na občinsko volilno komisijo,« je sporočil kranjski županski kandidat Zoran

Stevanovič. Kot je pojasnil predsednik občinske volilne komisije Mestne občine Kranj, odvetnik Aljoša Ravnikar, njihovem ugovoru niso pritrdili, saj je upravno sodišče kranjski volilni komisiji že ob prvi zavrnitvi liste pojasnilo, da so si zakon razlagali drugače kot sodišče. Tako se je lista Zoran za Kranj z nosilcem Zoranom Stevanovičem odločila, da poda pritožbo zoper odločbo občinske volilne komisije na upravno sodišče, do zaključka naše redakcije pa odločitev upravnega sodišča še ni bila znana.

Forumi Matjaža Rakovca

Kranj – Z namenom pospešiti, premakniti in nadgraditi razvojno vizijo in strateške cilje Kranja bo kandidat za župana Matjaž Rakovec organiziral sklop treh okroglih miz. Tako imenovani gospodarski forum bo potekal ta torek, 6. novembra, v prostorih Zavarovalnice Triglav v Kranju. Na njem bodo sodelovali Janez Škrabec (Riko), Željko Puljič (Iskratel), Tomaž Lanišek (Knauf Insulation) in Aleksander Bizjak (Avtoprevoznitvo SIGR). »Verjamem, da se najboljše rešitve za Kranj rojevajo v širših razpravah z ljudmi. Zato vabim vse zainteresirane, da se udeležijo okrogle mize na temo Kranj – celovit gospodarski ekosistem. Skupaj z uspešnimi slovenskimi gospodarstveniki in predstavniki podjetij bomo ugotavljali, kako Kranju povrniti sloves močnega, znanega in uglednega regionalnega središča uspešnih podjetij. To bo tudi odlična priložnost, da ljudje udeležence vprašajo, kar jih s področja gospodarstva zanima,« je povedal Matjaž Rakovec, ki bo okroglo mizo tudi povezoval. V prostorih Mestne knjižnice Kranj bo nato 13. novembra potekal športni forum. Začel se bo ob 18.30, udeležbo pa je že potrdil tudi minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo. V prostorih obrtne zbornice bo 14. novembra z začetkom ob 18.30 potekal še energetski forum.

Predvolilni golaž in pijača

Verje – Kandidat za župana Občine Medvode Tomaž Kuralt in kandidati za občinske svetnice in svetnike vabijo na predvolilni golaž in pijačo. Družiti se bo moč to nedeljo, 11. novembra, z začetkom ob 11. uri pod Črnetovim toplarjem v Verju (za Savo).

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Ujma povzročila ogromno škodo

◀ 1. stran

»V nesreči spoznaš prijatelja in teh imajo prizadeti občani v teh dneh zares veliko,« je poudaril župan. Izjemno požrtvovalno delo so opravile vse pristojne službe zaščite in reševanja, občinski štab Civilne zaščite Trziča so vzpostavili v gasilskem domu v Bistrici.

Ker so vse poškodovane ceste občinske, na Občini Trzič računajo na pomoč države, saj občina več kot desetmilijonske škode ne bo zmogla. Prizadeti občani, ki bi potrebovali denarno ali materialno pomoč po neurju, pa naj to sporočijo na Rdeči križ Slovenije, Območno združenje (RKS, OZ) Trzič, na telefonsko številko 597 16 90 (v času praznikov na interventno številko 051 326 616) ali na e-poštni naslov: trzic.ozrk@ozrk.si.

Pogumni policist rešil nemočnega domačina

Policist Dražen Papec je iz vodnega jarka, ki ga je v Jelendolu naredila hudourniška voda, rešil nemočnega starejšega domačina. Nesrečnežu je na delu, kjer je bila do ujme še cesta, deroča voda spodnesla noge. Zato je padel, velika količina vode ga je začela zalivati in odnašati. Policist, ki takrat ni bil v službi, je brez obotavljanja skočil v vodo in moškega potegnul na varno.

V Jelendolu je razdejanje povzročil potok Dovžanka. »Naplavilo je več tisoč kubičnih metrov lesnih ostankov, štorov, mulja ..., v vasi sta se zamašila dva ključna mostova. Uničilo je cesto, igrišče, ribogojnico, zalilo kleti .... Najprej je bilo treba poskrbeti za varnost ljudi in premoženja, zdaj pa so prizadeta območja že začeli sanirati.

»Nastali škodi ni botrovala samo nekajkrat presežena količina vode, ampak še največ ostanki sečnje, ki so bili v gozdu razžagani, ne pa odpeljani,« je opozoril Sajovic.

Nižje od Jelendola do Trziča je besnela Tržiška Bistrica. Odnoslo je tristo let staro kovačnico, je pokazal Miha Gašperlin iz Čadovelj. Zalilo je spremljajoče objekte in drvarnice, zalilo je Kulturni center Trzič, podjetje Tokos, hiše in kleti. Tudi na naslovih hiš Slap 1, 3 in 24 so stanovalci čistili nanose vej in drugega materiala. Nekaj tamkajšnjih stanovalcev je povedalo, da celo noč niso spali in da se ob vsakem deževju počutijo ogrožene. Apelirajo na občino in vodnogospodarsko podjetje, naj sanirajo strugo reke z opornimi zidovi tudi v spodnjem delu zaselka Slap.

Prevoz za prebivalce Jelendola in Doline

Najbolj prizadeta območja v tržiški občini so si ogledali predsednik vlade Marjan Šarec, minister za obrambo Karl Erjavec, poveljnik republiške Civilne zaščite Srečko Šestan, državni sekretar na ministrstvu za okolje Aleš Prijon, direktor republiške Agencije za okolje mag. Joško Knez, direktorica Urada za upravljanje z vodami na republiški Direkciji za vode mag. Suzana Stražar. Trziški župan je govoril tudi z ministrico za infrastrukturo Alenko Bratušek. Župan ima danes v Ljubljani že prvi sestanek.

V teh dneh jim je uspelo toliko sanirati ceste, da prebivalce Jelendola in Doline s kombijem vozijo do severne strani predora v Dovžanovi soteski, kjer je cesta popolnoma uničena. Tam mimo grede peš, na drugi

Škodo si je na terenu (na sliki Dovžanova soteska) ogledal tudi poveljnik republiške Civilne zaščite Srečko Šestan. / Foto: Tina Dokl

strani predora pa jih čaka drug kombi za prevoz do Trziča, je pojasnil župan. Do božično-novoletnih praznikov bodo po njegovih zagotovilih uredili boljše rešitev, medtem ko bo sanacijski program na državni ravni na celotnem prizadetem območju trajal približno tri leta. Hudo je bilo tudi v Lomu pod Storžičem, kjer je poplavlil Beli potok in naplavlil nekaj tisoč »kubikov« lesnih ostankov, peska ...

Na Belci evakuirali prebivalce

V ponedeljek zvečer je podivjani hudournik Belca zaradi podora materiala, ki je bil nakopičen v strugi, prestopil bregove in z ogromno materiala v manj kot pol ure povsem zasul žago in hidroelektrarno na Belci. Vsi

objekti in stroji so uničeni, zasuti z več metri materiala. Škoda je po prvih ocenah milijonska. Zaradi nevarnosti so tudi evakuirali okrog petdeset prebivalcev vseh hiš v zgornjem delu naselja. Noč so preživeli pri sorodnikih, nekateri tudi v prostorih osnovne šole v Mojstrani.

»Samo pograbil sem vnučkinjo in smo tekli!« je povedal domačin Joško Zorman in dodal, da so jih na nevarnost opozorile gasilske sirene in gasilci, ki so prišli potkat na vrata. »K sreči smo bili pripravljeni in smo samo šli,« je dodal Zorman. V torek zjutraj so se sicer domačini že vrnili v svoje domove, saj so se padavine umirile.

Kot je povedal kranjskogorski župan Janez Hrovat, ki je bil ves čas na terenu, so civilni zaščiti in gasilcem na

Za vse tiste, ki bi najbolj ogroženim prebivalcem Občine Trzič želeli finančno pomagati, je Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Trzič, odprl poseben račun na TRR SI56 0510 0801 0063 548- UJMA 2018.

pomoč takoj priskočili domačini gradbeniki in s težko gradbeno mehanizacijo preusmerili tok vode in naredili pregrado, ki je zaščitila tri hiše, da jih ni odneslo.

»Ker je voda narasla, smo se odločili za evakuacijo, potem pa smo samo čakali, če bo pregrada zdržala,« je dejal poveljnik PGD Dovje Ivan Orejaš. Dežurali so vso noč in stanje še vedno spremljajo. Največjo skrb pa povzroča plaz nad vasjo; ob dodatnem hudem deževju in sprožitvi bi prišlo do katastrofe, saj bi odneslo vse hiše v zgornjem delu vasi, so zaskrbljeni domačini. Ogorčeni so

predvsem nad državo, saj na nevarnost plazu opozarjajo že dalj časa, odgovorni si stanje samo ogledujejo, ne ukrepa pa nihče, so nam povedali. Tudi struge hudournika Belca že leta niso očistili, so opozorili.

Na potezi je zdaj država; posledice si je v torek popoldne ogledal tudi predsednik vlade Marjan Šarec. Kakšno je stanje plazu, pa so si v sredo iz helikopterja ogledali predstavniki stroke, ki so ocenili, da je v plazu sicer več žarišč erozije, a material nikjer ne zastaja. Tako so ocenili, da ni pričakovati, da bi se ponovilo zasutje

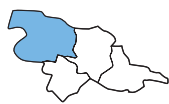

V tržiški občini je podrlih tudi dvajset mostov. / Foto: Tina Dokl

Nekajkrat presežena količina vode v Jelendolu je na cesto naplavila tudi ostanke sečnje.

Vsi objekti in stroji žage in hidroelektrarne na Belci so bili zasuti z nekaj metri peska in uničeni. Največjo grožnjo pa predstavlja plaz nad vasjo. / Foto: Urša Peternel

v takšnem obsegu kot v ponedeljek. Domačini pa vsekakor pričakujejo, da bodo odgovorni izdelali načrte in tudi izvedli trajne varnostne ukrepe, ki bodo zaščitili vas in prebivalce.

Pod Krvavcem znova zasulo cesto

Pet mesecev po velikem plazju, ki je zasul cesto in spodnjo postajo kabinske žičnice družbe RTC Krvavec, je neurje v noči s ponedeljka na torek obiskovalce in zaposlene ponovno odrezalo od gondole. Podor je tokrat sicer prizanesel postaji, ki je ostala nepoškodovana, cesta pa je bila v torek zjutraj zasuta, potok je poplavljal tudi parkirišče. Kot nam je povedal cerkljanski župan Franc Čebulj, so stroji že takoj začeli s čiščenjem. Podor je bil manjši kot pred meseci, zato je cesta že očiščena. Čebulj, ki je o podoru takoj obvestil pristojne, pa je razočaran nad počasno reakcijo Direkcije RS za vode in koncesionarja Hidrotehnika. »To bi lahko preprečili, če bi država ustrezno urejala struge. Nekaj bo treba spremeniti, sicer se bodo takšne situacije ponavljale, na kar pa nikakor ne moremo pristati,« je še povedal župan Cerklj. Neurje je sicer povzročilo nekaj nevšečnosti tudi drugod po občini, med drugim je zalilo nekaj stanovanjskih in gospodarskih objektov na Spodnjem Brniku, v Vopovljah, Zalogu in Cerkljah.

Hudournik stekel skozi hišo

V dolini Kokre in na Jezerskem, kjer so ob zadnjem neurju leta 2017 utrpeli veliko škodo, jim je tokrat vreme prizaneslo. Na cesto v dolini Kokre se je posul plaz kamenja, a so ga delavci kranjskega Cestnega podjetja že

Joško Zorman z Belce je pripovedoval, da je samo pograbil dveletno vnukinjo Irino in stekel iz hiše ... / Foto: Urša Peternel

kmalu odstranili. Na Jezerskem je neurje odneslo nekaj bankin, skalilo je tudi pitno vodo, zaradi česar so prebivalcem svetovali prekuhanje. Najhuje je prizadelo Kropivnikovo domačijo, kjer je hudournik z brega dobesedno stekel skozi hišo, okoli nje pa je polno nanosov. Marinka Perič Arh pravi, da je uničena tudi pravkar nova peč za centralno ogrevanje, okno je silovit tok odtrgal in zalil prostore. Kar štirideset centimetrov vode je bilo

v hiši, ki so jo v noči s ponedeljka na torek od nih pa vse do osme ure zjutraj črpali domači gasilci, pomagala je tudi občinska civilna zaščita, pa je povedal lastničin sin Aleš.

Poškodbe v sestojih in na gozdnih cestah

Gozdarji iz kranjske in blejske območne enote zavoda za gozdove so v torek že ugotavljali stanje v gozdovih, vendar se do vseh območij

zaradi uničenih ali poškodovanih gozdnih cest niso mogli prebiti. Kot je dejal Andrej Avsenek, vodja blejske območne enote zavoda, so bili glede vetra najbolj na udaru gozdovi nad tisoč metrov nadmorske višine. Po prvi oceni naj bi veter v gozdovih na Zgornjem Gorenjskem poškodoval okoli 21 tisoč kubičnih metrov dreves, od tega 11 tisoč v krajevni enoti Pokljuka, 6500 »kubikov« v enoti Jesenice, tri tisoč v enoti Bohinj in petsto kubičnih metrov v krajevni enoti Radovljica. Na kranjskem gozdnogospodarskem območju naj bi deževje poškodovalo številne gozdne ceste, najbolj na območju Tržiča in Jezerskega, delno pa tudi na območju Kokre in Preddvora. Kot je dejal vodja kranjske območne enote zavoda Janez Logar, je veter poškodoval nekaj tisoč kubičnih metrov dreves, v glavnem so to posamična drevesa in šopi dreves. Natančnejšo oceno o škodi bodo lahko dali po tem, ko bodo spet prevozne poškodovane gozdne ceste na območju Jelendola in po Jelovici.

Po le petih mesecih od velikega plazju je cesto pod spodnjo postajo kabinske žičnice na Krvavec ponovno zasulo kamenje in pesek. / Foto: Občina Cerklje

Dodatne zaveze k varovanju narave

Na Unescovem biosfernem območju Julijske Alpe nastaja skupnost šol z več kot sedem tisoč učenci s posebnimi zavezami za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

ANDRAŽ SODJA

Srednja vas v Bohinju – Biosferno območje Julijske Alpe, v katerem so občine Bled, Bohinj, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Kranjska Gora, Tolmin in pridruženi Žirovnica in Radovljica, nadgrajuje zavezo za ohranjanje dediščine z ustanovitvijo skupnosti 38 šol z več kot sedem tisoč osnovnošolci. Vključitev v skupnost pomeni dodatne zaveze tako učencev kot učiteljev k od-

kjer se trudijo za stik z naravo in njeno ohranjanje. Zato se nam je zdelo prav, da to podelitev pripravimo tukaj, prva podelitev pa je bila sicer že v ponedeljek na Bledu. Namen je otrokom dati še dodaten občutek povezanosti z naravo in ohranjanjem tako naravne kot kulturne dediščine in da začnejo o tem ozaveščati tudi odrasle. « Certifikate, s katerimi se šole vključujejo v skupnost, bodo letos in prihodnje leto prejele vse mati-

Slovesna podelitev certifikata v podružnični šoli v Srednji vasi, ki jo obiskuje šestdeset otrok

govornemu odnosu do naravne in kulturne dediščine, pri tem pa jim bo z vrsto izobraževalnih vsebin pomagal javni zavod Triglavski narodni park, ki je nosilec programa Človek in biosfera (Unesco Julijske Alpe).

Kot je na nedavni podelitvi certifikata podružnični šoli v Srednji vasi v Bohinju pojasnil direktor TNP Janez Rakar, želijo v šolah spodbujati razmišljanje o varovanju narave: »Bohinj je center Triglavskega narodnega parka, občina, katere največji del leži v parku, in v parku je tudi podružnična šola,

ne in podružnične šole ter šole za učence s posebnimi potrebami na tem območju.

Kot je dodala ravnateljica Osnovne šole dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica Mojca Rozman, so že sedaj zelo usmerjeni v vsebine varovanja narave. »Dano nam je živeti v taki naravi, zato moramo otrokom vcepiti zavest o tem, da jo ohranjamo. Te vsebine obeležujemo z vrsto projektov, od evropskih projektov Erasmus in projekta Turizmu pomaga lastna glava do Festivala alpskega cvetja in Rad imam Bohinj.«

Pločnik na Blejski Dobravi

Jesenice – Občina Jesenice načrtuje projekt ureditve pločnika ob občinski cesti na Blejski Dobravi. Gre za cesto, ki vodi iz naselja Saple mimo Acrona in Sumide do križišča z občinsko cesto Blejska Dobrava–Lipce. Pločnik bo urejen na levi strani občinske ceste, gledano v smeri ceste Blejska Dobrava–Lipce, to je proti travnikom. Širok bo 1,20 metra, bo pa urejen kot površina za pešce v ravnini vozišča, in ne kot nivojsko ločen pločnik. Kot so pojasnili na Občini Jesenice, sta razloga za to dva: vozišče je ozko in bi nivojsko ločen pločnik predstavljal dodatno oviro in onemogočal srečevanja, poleg tega pa bi bilo treba urediti tudi dodatno odvodnjavanje s kanalizacijo. Dela naj bi začeli in tudi zaključili v letu 2019, za kar so že zagotovljena sredstva v proračunu za prihodnje leto. Lastniki zemljišč ob občinski cesti so že odstopili zemljišča za ureditev pločnika, za kar se jim Občina Jesenice zahvaljuje.

Okusi Bled v blejskih restavracijah

Tudi letos bo v izbranih blejskih restavracijah zaživel projekt Okusi Bled, ki bo kulinarično popestril novembrske dni. Od 2. do 30. novembra lahko izbirate med jesensko obarvanimi meniji, pripravljenimi iz surovin lokalnega izvora, po enotni ceni 18 evrov, ki vsebujejo tri hode. V projektu letos sodelujejo Restavracija 1906 Bled, Vila Prešeren in Restavracija Špica. V nedeljo, 18. novembra, bo v Zdraviliškem parku osrednji kulinarični dogodek Martinovo na Bledu, kjer se bodo blejskim okusom pridružili slovenski vinarji!

Svetovno veteransko prvenstvo v šahu

Evropska šahovska akademija, Zavod za razvoj kreativnega mišljenja Maribor, v sodelovanju z Bledom organizira nov velik šahovski dogodek. Bled je svetovno znano šahovsko središče, leta 2002 je gostil šahovsko olimpijado. Na letošnjem svetovnem veteranskem prvenstvu pričakujejo okoli 340 šahistk in šahistov iz 56 držav z vseh kontinentov, tekmovanja pa bodo potekala v kongresnem delu Grand hotela Toplice. Tekmovanje bo potekalo od 18. do 29. novembra, otvoritvena slovesnost bo 18. novembra v Grand hotelu Toplice.

Bled že septembra presegele devetsto tisoč nočitev

Turistična destinacija Bled je po podatkih Občine Bled letos že septembra preseгла 900.000 nočitev. Gostje so od 1. januarja do 30. septembra tako ustvarili 933.934 nočitev. Na Bledu največ nočitev še vedno ustvarijo Britanci, v prvih devetih mesecih so jih ustvarili več kot 112.000, na drugem mestu so Nemci s 86.000 nočitvami, na tretjem pa Italijani z več kot 61.000 nočitvami. Gostje iz ZDA ostajajo na četrtem mestu z več kot 58.000 nočitvami, sledijo Nizozemci, Madžari, Izraelci, Slovenci, Čehi, Belgijci in Južnokorejci.

Nova trgovina Spar

Na Bledu so 15. oktobra s predajo spominske plošče slovesno obeležili gradnjo nove trgovine Spar z gostinskim lokalom, ki svoje mesto dobiva na prenovljenem območju Seliš oziroma nekdanje tovarne Vezenine.

»Trgovski center bo stal na 1706 kvadratnih metrih, pred centrom bo 24 parkirišč, v kleti pa še 64, skupaj torej 88 parkirnih mest,« pravi prokurist družbe Spar Slovenija Igor Domjan. Dela bodo predvidoma končana v prvi polovici prihodnjega leta. Center po načrtih arhitekta Mihe Furlana gradi družba Adriaing. Blejski župan Janez Fajfar je z dobrimi željami družbi podaril ploščo z rajsko ptico, simbolom Bleda, obenem pa poudaril, da bo nova trgovina za Bled seveda dobrodošla, hkrati pa pojasnil tudi, da Bled ni mesto, kjer bi živeli veliki trgovski centri, zato občina daje prednost manjšim trgovinam. Seliše s svojo vsebino, ki jo dobivajo, postavljajo osrednji kraj srečevanja domačink in domačinov. Infosredišče Triglavska roža, oskrbovana stanovanja, ki rastejo tik ob bodočem Sparu, nova bencinska črpalka, banka, trgovski center Mercator – vse to zaokroža prostor, ki ga na drugi strani ceste zaključujeta še vrtec in šola. Piko na i bodo Seliše dobile v letu 2020 z odprtjem Medgeneracijskega središča Vezenine Bled, ki bo pod isto streho gostil tudi center dnevnega varstva za starejše občane in blejsko enoto knjižnice.

Na fotografiji od leve proti desni: direktor Občinske uprave Občine Bled Matjaž Berčon, župan Janez Fajfar, prokurist Spara Slovenije Igor Domjan, arhitekt Miha Furlan in gradbenik Jože Andrejašič

Nagrajeno Grajsko kopališče

Grajsko kopališče Bled je zasedlo drugo mesto med slovenskimi naravnimi kopališči, dobra sezona tudi na Straži.

Grajsko kopališče Bled je letos kljub krmežljavemu juliju, ko so bili popoldnevi večkrat deževni, poslovalo dobro, saj ga je poleti obiskalo okoli 43 tisoč ljudi. Obiskovalci so prepoznali urejenost in ponudbo kopališča in ga spet nagradili, Grajsko kopališče Bled je tokrat zasedlo drugo mesto med slovenskimi naravnimi kopališči. Pomembno je tudi, da je bilo letos več glasovnic oddanih neposredno na kopališčih kot pa po spletu. Blejska Straža je bila obiskana rekordno, obiskalo jo je več kot 70 tisoč ljudi. Poletno sankanje na Straži so že zaprli, v tem trenutku pa potekajo vzdrževalna dela na napravah in priprave za zimsko sezono. Na Straži letos pričakujejo posodobitev sistema za umetno zasneževanje, saj so naprave, ki so jih uporabljali do sedaj, stare že skoraj trideset let.

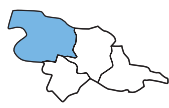
Grajsko kopališče so nagradili kopalci.

Zimska pravljica na Bledu

Lučke na Bledu prižgemo 30. novembra ob 17. uri, sledil bo koncert Lee Sirk. Vabljeni vsak dan od 30. novembra 2018 do 6. januarja 2019 na praznično Jezersko promenado, in sicer od ponedeljka do četrtega od 15. do 19. ure, od petka do nedelje in ob praznikih od 11. do 21. ure, ko bo na sporedu tudi bogat glasbeni program! Na prazničnih stojnicah se boste lahko okrepcali s tipičnimi gorenjskimi jedmi in toplimi napitki ter izbrali izvrinna praznična darila. Obiščite in ogledajte si tudi Poštni urad decembrskih mož, razstavo jaslic v naravni velikosti, ljubezensko kolo in praznični stol. Zimsko pravljico na Bledu bo tudi letos popestrilo Blejsko drsališče z razgledom.

Spet rekordna sezona

Dokazano je, da gost mnogo lažje sprejme tehnično pomanjkljivost nastanitve, če jo nadomesti prijazen sprejem, ponudnike namestitvenih kapacitet v Radovljici opozarjajo turistični delavci.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Občina Radovljica je tudi letos ob koncu glavne turistične sezone pripravila srečanje s ponudniki namestitvenih zmogljivosti in drugih turističnih storitev, s predstavniki turističnih društev, z zavodom za turizem ter drugimi deležniki v turističnem sektorju. Na srečanju so pregledali opravljeno delo in začrtali nekaj smernic za naprej.

Kot kažejo statistični podatki, je letošnja turistična sezona v občini Radovljica spet rekordna. Od januarja do konca septembra je bilo zabeleženih več kot 112 tisoč prihodov gostov (za primerjavo: še leta 2010 jih je bilo zgolj 38 tisoč), od tega je večina tujih, in že več kot 254 tisoč nočitev – lani jih je bilo v vsem letu naštetih skupaj

Od januarja do konca septembra so v Radovljici zabeležili več kot 112 tisoč prihodov gostov (leta 2010 zgolj 38 tisoč), od tega je večina tujih, in že več kot 254 tisoč nočitev – lani so jih v vsem letu naštetih skupaj dobrih 255 tisoč.

dobrih 255 tisoč. Povprečna doba bivanja je 2,3 dneva. Razveseljivo je, da se nastanitve vse bolj polnijo tudi v času pred glavno sezono in po njej, opažajo turistični delavci, ki razlagajo, da se povprečna doba bivanja na določenem kraju ne

Srečanje s ponudniki namestitvenih zmogljivosti in drugih turističnih storitev so tokrat pripravili v novi restavraciji kampa Šobec.

povečuje tudi zato, ker se sodobni turisti raje kot za ene dolge počitnice odločijo za več krajših dopustov. »Slovensko povprečje glede dobe bivanja je sicer 2,3 dneva, a gre to predvsem na računa

zdravilišč,« je pojasnila Nataša Mikelj, direktorica zavoda Turizem in kultura Radovljica. Največ nočitev v občini, letos 52 odstotkov, še vedno ustvarijo kampi, se pa ta delež, tudi na račun izjemnega porasta novih nastanitvenih

objektov zmanjšuje; še v letu 2012 je bil denimo kar 72 odstoten. Število ponudnikov nastanitve je v petih letih iz nekaj več kot trideset naraslo na kar 144. Večino, kar 96 odstotkov vseh nočitev še vedno ustvarijo tuji gostje; letos so v Radovljico prišli iz 134 držav, največ iz Nemčije in Nizozemske, sledijo Italijani.

»Vesela sem, da smo presegli občinske meje in se začeli povezovati v regiji, to je predvsem v regiji Julijske Alpe; prepričana sem, da se prav zaradi tega zaradi tega se podaljšuje doba bivanja destinaciji,« je povedala Nataša Mikelj in poudarila, da je tisto, kar vleče večino turistov v Radovljico, tradicija, s katero se ponaša destinacija.

»Tisto, kar turisti iščejo, je, kako ta tradicija živi v destinaciji. Tovrstna doživetja so v turizmu vedno pomembnejša in prav na področju doživetij bi morali narediti precej več – da jih ohranimo oziroma da trgu ponudimo nova,« je izpostavila Mikeljeva. »Zato tisti, ki oddajate sobe, razmislite, kakšna doživetja lahko vključite v ponudbo. Samo urejena soba namreč že dolgo ni dovolj. Gost potrebuje in pričakuje še marsikaj več. Za začetek pristen osebni stik. To in kompetentna informacija je tisto, kar pomembno vpliva na zadovoljstvo gosta s celotno izkušnjo. Dokazano je, da gost mnogo lažje sprejme kakšno tehnično pomanjkljivost nastanitve, če jo nadomesti prijazen sprejem.«

Denar tudi za avtobusni terminal

Mestna občina Kranj je ena redkih, ki ima že sprejet proračun za drugo leto, v njem pa je denar namenjen tudi projektu avtobusnega terminala.

VILMA STANOVNIK

Kranj – V proračunu za leto 2019 je nekaj več kot 5,5 milijona evrov namenjenih za trajnostno prenovo širšega območja Zlatega polja oziroma za izgradnjo načrtovanega avtobusnega terminala. »To je tisti del denarja, kjer bosta država in občina prispevali svoj del. Trenutno je v pripravi podpis sofinancerke pogodbe med občino in državo. Kidričeva cesta je državna cesta in v to cesto se bodo prestavili vsi komunalni in energetski vodi,« je po sprejetju proračuna za naslednje leto povedal župan Boštjan Trilar, ki pravi, da različna ugibanja in predvo-lilni programi glede avtobusnega terminala na drugi lokaciji niso mogoči.

»Rad bi videl tistega, ki bo lokacijo spremenil. Sedanja lokacija je znana že deset let,

v kranjskem urbanističnem načrtu je že 25 let, kranjski mestni svet pa je lokacijo potrdil tudi s sprejetjem občinskega podrobnega prostorskega načrta. Lokacija terminala je strokovno in prometno utemeljena. Trenutno se dokončuje tudi investicijska dokumentacija, s katero bomo iskali zasebne investitorje za izgradnjo stolpičev in garažne hiše. Kdor pravi, da bo prestavljal lokacijo novega avtobusnega terminala, ne ve, o čem govori,« pravi župan Boštjan Trilar, ki priznava, da je tudi on kot kandidat za župana razmišljal, da je najbolj logično, da bi imeli nov avtobusni terminal na železniški postaji. »Meni osebno se je takrat zdela ta lokacija bolj logična. Vendar me je stroka podučila, da je ta lokacija neprimerna,« pojasnjuje župan Trilar.

Nova polnilnica za električna vozila

Kranj – Pred občinsko stavbo v Kranju je od minulega tedna nova polnilna postaja za električna vozila. Polnilnica je proizvod slovenskega podjetja Etrell, d. o. o. »Postavitve polnilnice je bila izvedena v sklopu projekta celovitih energetskih sanacij javnih in občinskih objektov, ki jih trenutno prenavljamo. Za čas koncesijske pogodbe bo v upravljanju Petrola, režim polnjenja pa bo določala mestna uprava,« je povedal vodjo projekta energetskih sanacij objektov na območju MO Kranj mag. Marko Hočevnar in dodal, da je bila nova polnilnica postavljena v sodelovanju z Gorenjskimi elektrarnami.

Bled na poti trajnostnega turizma

Na Bledu so minuli teden predstavili rezultate letošnje poletne sezone, s katero so nadvse zadovoljni, hoteli pa so tudi ta čas še vedno zasedeni od 70- do 90-odstotno, pri čemer prevladujejo gostje iz tujine.

MATEJA RANT

Bled – Po lanski rekordni sezoni so letos na Bledu uspeli še povečati število nočitev. Rast kljub temu ostaja v obvladljivih mejah, poudarja direktor Turizma Bled Tomaž Rogelj. V prvih osmih mesecih so ustvarili pet odstotkov več nočitev kot v enakem obdobju lani, to je več kot 800 tisoč nočitev. Velike načrte imajo tudi za prihodnje leto, vezane predvsem na zagotavljanje primerne infrastrukture, ki bo olajšala tako življenje domačinom kot tudi turistom. Še vedno namreč trdno računajo na obljubo države o začetku gradnje prepotrebne južne razbremenilne ceste in kolesarske poti med Bledom in Bohinjem.

Turistične produkte bodo po Rogljevih besedah tudi v prihodnje razvijali v smeri zelene destinacije, kar cenijo tudi gostje. Kot kažejo rezultati anket, ki so jih opravili med blejskimi gosti, so ti namreč opazili prizadeva-

»Majhni koraki nas bodo pripeljali do zelene destinacije, ki je za Bled nujna in edina prava pot.«

nja za trajnostni razvoj destinacije, kar se odraža tudi v mednarodnem priznanju, ki Bled uvršča med sto najbolj trajnostnih in zelenih destinacij sveta. »Pristop k zeleni shemi slovenskega turizma se je torej obrestoval,« poudarjajo v Turizmu Bled in dodajajo, da delo s tem ni

končano, saj platforma zelene sheme zahteva nenehno delo in vedno nove ukrepe, ki zagotavljajo trajnostni razvoj tudi v prihodnje. Akcijski načrt ukrepov za prihodnja tri leta so samo za Bled ovrednotili na več kot 260 tisoč evrov. Že v letošnje poletje so po besedah župana Janeza Fajfarja vstopili z novozgrajeno severno obvoznico, ki je razbremenila promet skozi staro blejsko jedro in vas Grad ter naprej proti Gorjam in Pokljuki. Ob njej so po vsej dolžini uredili tudi kolesarsko stezo in stezo za pešce. Pred poletjem so izdali še zgibanko, s katero so goste osveščali o varovanju naravne in kulturne dediščine na Bledu ter jim pojasnili, da obisk ene najbolj zelenih destinacij na svetu s seboj

prinaša odgovornost, zato je določeno vedenje na Bledu nesprejemljivo. Ob tem je direktor Infrastrukture Bled Janez Resman spomnil na dogodek, ko je gost vrečko od čipisa s pletne odvrnil kar v jezero, a je pletnar obrnil pletno in vrečko pobral. »Gostje prihajajo iz različnih kulturnih območij in z različnimi navadami, a pri nas se morajo prilagoditi našim navadam.« Kar polovico vseh odpadkov na Bledu ustvari turizem, kar je velika obremenitev za kraj, zato so že pred tremi leti pristopili k projektu Zero waste. Po Resmanovih besedah se v zadnjem času trudijo osveščati tudi goste, da spoštujejo njihovo okolje in kraj, kar pomeni tudi odgovorno ravnanje z odpadki in spoštljiv odnos do

zelenih površin. »Majhni koraki nas bodo pripeljali do zelene destinacije, ki je za Bled nujna in edina prava pot.«

Podatki o hotelskih rezervacijah v času krompirjevih počitnic pa kažejo, da se sezona za hotele na Bledu sploh še ni končala. A kljub počitnicam je slovenskih gostov le pet do deset odstotkov, največ je Nemcev in Italijanov, prišle so tudi skupine z Malte. »Savini hoteli so zelo dobro zasedeni vse do 7. januarja prihodnje leto, tudi na račun velikih dogodkov v bližnji prihodnosti na Bledu,« so poudarili v Turizmu Bled. Že v drugi polovici novembra bodo na Bledu gostili svetovno veteransko prvenstvo v šahu, na katerem po besedah župana pričakujejo okrog 340 šahistov iz 56 držav.

Proračun skozi prvo branje

Naklo – Na dnevni red nedavne zadnje redne seje občinskega sveta v Naklem je župan Marko Mravljica uvrstil osnutek proračuna Občine Naklo za leto 2019. Kot je pojasnil svetnikom, bo sestava občinskega sveta po volitvah verjetno spremenjena, sprejetje osnutka proračuna pa bo temelj za to, da bo občina januarja lahko normalno poslovala. Nov občinski svet pa bo imel možnost proračun popraviti oziroma dopolniti z amandmaji. Svetniki so njegovo razmišljanje podprli, je pa Zdravko Cankar vseeno želel, da bi o vsebini razpravljali. Predlog proračuna 2019 sicer predvideva prihodke v višini 5.580.849 evrov ter celotne odhodke v višini 6.957.868 evrov. Glede na predvideno realizacijo proračuna za letošnje leto pripravljavec ocenjuje, da bo konec leta predvideni presežek iz preteklih let v višini okrog 1,5 milijona evrov, ki se prenese v proračun leta 2019.

Smuka bo letos ponekod malce dražja

◀ 1. stran

»Kupili smo tudi nov teptalni stroj in nekaj novih snežnih topov. Dodatno smo razširili tekmovalni poligon na Pečarjevem rutu. Za investicije smo skupaj namenili okoli 1,2 milijona evrov,« je povedala Klavdija Gomboc, vodja marketinga v podjetju Žičnice Kranjska Gora. Vozovnice so že mesec dni v predprodaji in so za nekaj odstotkov dražje kot lani. Za dnevno vozovnico bo tako treba odšteti nekaj manj kot 35 evrov (30 v predprodaji), cena za otroke je 21 evrov, za mladi in seniorje pa 29 evrov.

Vogel: nove pridobitve in enake cene

Na Voglu se v novo sezono podajajo z novimi pridobitvami, a nespremenjenimi cenami smučarskih vozovnic. Kot je povedala direktorica splošnega sektorja Sandra Fiorelli, so po uspešni poletni sezoni jeseni začeli z izgradnjo nove žičniške naprave v zgornjem delu smučišča - z vlečnico Konta. S to napravo bodo zagotovili še bolj ugodno smuko. Še naprej izboljšujejo kakovost gostinske ponudbe. Z dokončanjem obnove restavracije v zgornjem nadstropju Viharnika bodo pridobili tudi večjo zmogljivost in lep panoramski pogled. Cene enodnevnih smučarskih vozovnic v predprodaji so 25 evrov za odrasle, med sezono pa 32 evrov.

Krvavec: cene enake kot lani

Kot pravijo v RTC Krvavec, cena smučanja na krvavškem smučišču ostala

enaka kot v lanski sezoni. V predprodaji, ki traja še do 30. novembra, cena dnevne vozovnice za smuko od ponedeljka do petka znaša 25 evrov, za ostale dni pa 28 evrov, dodatni popusti pa so na voljo za otroke, mlade in upokojece. Novost letošnje zime bo povečan obseg zasneževanja. Kot pravijo v družbi, bodo na območju zgornjega dela smučišča namreč umetno zasneževali eno progo več kot lani. V drugi polovici zime pa se bodo lotili tudi prenove Krvavške plaže, priljubljene središča smučarjev na Krvavcu. Zgradili bodo namreč še eno teraso, ki bo povezana z obstoječo. Tudi sicer obljublajo še več zabavnih vsebin kot v prejšnjih sezonah.

Velika planina: novost tekaška proga

Tudi letos bodo v času smučarske sezone na Veliki planini obratovale tri naprave, in sicer sedežnica Šimnovec, vlečnica Jurček ter vlečnica Zeleni rob. Smučišče bo obratovalo od četrta do nedelje, v času šolskih počitnic ter ob praznikih. Poleg smučišča in sankališča za nočno sankanje bodo letošnja novost urejena proge za tek na smučeh od gostišča Zeleni rob, čez pastirsko naselje do Male in Gojske planina ter nazaj proti Zelenemu robu. Uporaba prog bo brezplačna. Za dnevno smučarsko vozovnico za odrasle bo treba odšteti 22, za otroško pa 17 evrov. Cena družinske dnevne smučarske vozovnice je 48 evrov.

Stari vrh: skupna vozovnica

S predprodajo vozovnic za novo smučarsko sezono na Starem vrhu so začeli v začetku oktobra, vozovnice po znižanih cenah pa bo mogoče kupiti vse do 5. decembra. Letošnja novost je skupna sezonska vozovnica s smučiščem Soriška planina, ki jo je možno kupiti samo v predprodaji na sedežu obeh smučišč, je pojasnil direktor Smučarsko-turističnega centra Stari vrh Tomaž Trobiš. Cene vozovnic so ostale enake kot lani. Odrasli bodo za dnevno vozovnico odšteli 27 evrov (v predprodaji 20 evrov), za nočno pa 22 oziroma v predprodaji 17 evrov. Priprave na smučarsko sezono so ta čas v polnem teku, poudarja Trobiš, saj je treba pregledati vse naprave, da bi zagotovili varno in zanesljivo obratovanje v času smučarske sezone, s katero si ob ugodnih vremenskih pogojih želijo začeti sredi decembra.

Soriška planina: uvedli starševsko vozovnico

Na Soriški planini so pred novo sezono popolnoma obnovili in posodobili vlečnico Slatnik. Povečali so tudi smučarske površine z ureditvijo povezovalne proge med zgornjim in spodnjim delom smučišča. Malenkostno so podražili dnevne in poldnevne vozovnice za odrasle, ki staneta 22 oz. 17 evrov. »Minimalna podražitev je bila žal nujna, saj se vsako leto višajo cene energentov, sredstev dela in ostalih potrebnih sredstev za obratovanje,« je pojasnila direktorica

Na nekaterih smučiščih, tudi na Veliki planini, od koder je posnetek, je letos že snežilo, a na pravo zimo bo vendarle še treba počakati.

Polona Golija. V predprodaji, ki bo potekala še do 5. decembra, so vozovnice za četrtno cenejše. Poleg že omenjene skupne sezonske vozovnice s smučiščem Stari Vrh je na Soriški planini novost še starševska vozovnica. Gre za dnevno in poldnevno vozovnico za starša, ki se pri smučanju menjavata zaradi varstva mlajšega otroka. Za dnevno vozovnico bosta odštela 23,50 evra, za poldnevno pa 18,50 evra.

Cerkno: na smučanje tudi s hišnim ljubljencem

Na Cerknem so dnevno smučarsko vozovnico podražili za evro; za odrasle po novem stane 31 evrov. »Zvišanje je predvsem posledica vsakoletne rasti stroškov

vzdrževanja naprav in zasneževanja,« so pojasnili in dodali, da so sicer vozovnice v predprodaji, ki traja do konca novembra, v povprečju cenejše za trideset odstotkov. Novosti v prihajajoči sezoni so usmerjene predvsem v dopolnitev ponudbe za najmlajše ter obnovo in odprtje gostinskega objekta ob progi Lom. »Posebnost je tudi, da bo naše smučišče postalo prijazno hišnim ljubljencem. Postavili bomo pesjake ter tako lastnikom omogočili obisk smučišča s hišnim ljubljencem ter posledično brezskrbno smuko in družanje ob premorih,« so razložili. Med pridobitvami so poudarili še asfaltirano občinsko cesto od parkirišča Počivalo do vrha smučišča.

Straža: pozornost najmlajšim

Novo smučarsko sezono načrtujejo tudi na smučišču Straža na Bledu, kjer posodablja trideset let star zasneževalni sistem, ki bo omogočil smučanje kljub nizki nadmorski višini in specifičnim mikroklimatskim pogojem, je pojasnil direktor Infrastrukture Bled Janez Resman. Zavedajo se, da niso klasično smučišče, zato pozornost namenjajo predvsem najmlajšim, saj si želijo, da bi otroci prve smučarske korake naredili prav na njihovem smučišču. Za dnevno smučarsko vozovnico bodo odšteli 17 evrov, otroci do 14. leta pa devet evrov. Nočna vozovnica stane 14 evrov, za otroke osem evrov in pol.

Večer s prvimi župani

Preddvor – Danes ob 19. uri bo v kulturnem domu v Preddvoru drugi pogovorni večer, ki jih pripravlja Ivka Sodnik. Gostje bodo prvi župani, izvoljeni sredi devetdesetih let v preddvorski in sosednjih občinah: domači župan Miran Zadnikar, nekdanji župan Mestne občine Kranj Vitomir Gros ter Franc Kern, Ivan Štular in Milan Kocjan, prvi župani občin Šenčur, Naklo in Jezersko.

Predstavitev knjige

Hotemaže – V ponedeljek ob 19. uri bo v Kruhkeriji Gorjanc svojo novo knjigo Votanove hčerke predstavil filozof, sociolog kulture in kranjski pisatelj Tomaž Kukovica. To je po romanih Virus resnice, Maščevanje preteklosti in Pokopališče ubitih angelov že njegov četrti po vrsti.

Spravljivo o delu nadzornega odbora

Na zadnji seji občinskega sveta je o svojem letošnjem delu poročal nadzorni odbor. Precej bolj umirjena razprava kot na majski seji, ko so temu organu očitali preveliko vnemo in nekooperativnost v odnosu do občinske uprave.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Na zadnji seji občinskega sveta v Šenčurju v tem mandatu so svetniki dobili v odločanje več odlokov, vendar so jih hitro sprejeli, med njimi tudi ustanovni akt sveta Regijskega centra za ravnanje z odpadki Ljubljana. Odpadke že nekaj časa vozijo v Ljubljano, zdaj pa so odločitev dokončno formalno potrdili.

Še največ razprave sta bili deležni točki, ki zadevata delovanje nadzornega odbora: prvo je bilo poročilo o poslovanju občine z izvajalcem

zimске službe, drugo pa poročilo o delu nadzornega odbora v letu 2018. Kot je poročala predsednica Antonija Pungerčar, je v nadzornem odboru delovalo pet članov, ki so se skozi mandat večkrat zamenjali. Omenila je veliko pogovorov z občinsko upravo glede nadzora in glede gradiva, ki ga sprejema občinski svet. Letos so imeli v načrtu dva nadzora, prvi je bil sodelovanje s Komunalo Kranj (poslovanje pregleduje tudi računsko sodišče), drugi zadeva že omenjeno zimsko službo. Predsednica je odnos z občinsko

upravo ocenila kot korekten, ob zavedanju, da je to organ, ki občini pomaga pri pravilnem poslovanju.

Toda sredi leta, ko je občinski svet obravnaval končno poročilo o nadzoru poslovanja občine s Komunalo Kranj v obdobju od 2014 do 2017, ozračje ni bilo tako spravljivo. Nadzorni odbor je takrat poročal o nepravilnostih pri pogodbah »in-house« s Komunalo Kranj, posebej pa je razvnelo hudo krivdno dejstvo, da je poslovanje občine prijavil računskemu sodišču, ki je letos več mesecev nadziralo njeno delovanje.

Takrat so svetniki ocenili, da so dejanja nadzornega odbora pretrda in ne ravno v duhu dobrega sodelovanja. Na tak odnos je tokrat v razpravi spomnil svetnik Sebastian Mohar, čeprav je obenem priznal, da je nadzorni odbor opravil veliko dela. Branko Zorman je ocenil, da je ta organ delal po načelih, ki mu jih nalaga zakon, to pa je opozarjanje in priporočila o pravilnem delovanju. Čeprav morda res ni bilo prave kemije med občinsko upravo in nadzornim odborom in slednjemu pripisujejo preveliko vnemo, pa svetnik verjame,

da je delal dobro in dobronamerno. Tako so menili tudi svetniki Vida Tičar Rebolj, ki je bila članica nadzornega odbora v prejšnjem mandatu, Simon Kuhar in Aleš Perič Močnik, župan Ciril Kozjek pa je dejal, da čeprav odnosi niso bili najbolj pristranski, je občinska uprava priporočila upoštevala, prav tako jih ne skrbi nadzor računskega sodišča. Antonija Pungerčar dodaja, da je vsak njihov nadzor prinesel konkretna priporočila, vsa so usklajevali z vodstvom občine, ta pa je bila uspešna pri odpravljanju težav.

Odprli vaško središče

V Trnovcu v dolini Ločnice so se razveselili novih pridobitev: otroškega igrišča in prenovljenega vaškega središča. Kljub temu da so majhna vas, so projekt izvedli tudi s pomočjo evropskih sredstev.

MAJA BERTONCELJ

Trnovec – V Trnovcu, vasi v dolini Ločnice v medvoški občini, so pred kratkim odprli prenovljeno vaško središče in novo otroško igrišče.

Ob tem je predsednik KS Trnovec Jernej Košica predstavil zgodovino vaškega središča in potek projekta. Kot je med drugim povedal, so se tako kot drugje tudi iz doline Ločnice mladi odseljevali v bližnja urbana središča: »V zadnjem času pa se naša dolina znova polni, vedno več je družin z majhnimi otroki, ki cenijo življenje v neokrnjeni naravi. To nam je bila tudi vzpodbuda pri snovanju ideje po ureditvi manjšega prostora in rekreacijskih površin, kjer bi se lahko družili. Potem je prišla še želja po igrišču za najmlajše, po ureditvi okolice in parkirišča ter sanaciji bližnjega potoka. Poskusili smo in nastalo je to, kar vidimo danes.«

Nove pridobitve v Trnovcu so odprli otroci v družbi Jerneja Košice (levo), predsednika KS Trnovec, in Nejca Smoleta (v ozadju), župana Medvod. / Foto: Peter Košenina

Vrednost celotnega projekta je okrog šestdeset tisoč evrov. Izvedli smo celostno sanacijo brežine potoka Ločnica, prestavitev elektroenergetskih vodov, utrjevanje površin, namenjenih parkiranju,

površin, namenjenih družinju in prireditvam (vaškega trga), tlakovanje in tudi ureditev igrišča za najmlajše. S slednjim so uspešno kandidirali za evropska sredstva v sklopu projektov LAS.

Zbrane je nagovoril tudi župan Medvod Nejc Smole, ki je pohvalil povezanost lokalne skupnosti in veliko število prostovoljnih ur, ki so jih krajanje vložili v ta projekt.

Zadolžili se letos ne bodo

Kamniški svetniki so na svoji zadnji seji v tem mandatu sprejeli že tretji rebalans letošnjega proračuna.

JASNA PALADIN

Kamnik – Občinska uprava je iz letošnjega proračuna izločila najem kredita v višini 6,6 milijona evrov za gradnjo Osnovne šole Frana Albrehta, ki jo sicer nameravajo začeti prihodnje leto. Del še niso mogli začeti, saj še vedno niso dobili gradbenega dovoljenja (vloga je vložena), prav tako je treba sprejeti še Investicijski program in izpeljati zapis. Ne glede na to na tej proračunski postavki ostaja 415 tisoč evrov. Občina ima za to

veliko investicijo tudi poseben sklad za šole, v katerem je bilo ob koncu avgusta slabih 1,5 milijona evrov.

Rebalans prinaša še vrsto prerazporeditev, so se pa svetniki v razpravi dotaknili le nekaterih. Edis Rujovič (LDP) je opozoril na povišanje postavke na obnovo kuhinje na Starem gradu, ki bo zdaj občino stala že 320 tisoč evrov. »Da ne bo pomote, podpiram celostno obnovo objekta, a pogrešam vizijo,« je opozoril, a mu je podžupan včasem opravljanju funkcije župana Igor Žavbi

objasnil, da občina podpira načrte zasebnega investitorja, ki na Starem gradu gradi razgledno ploščad in ima še vrsto zanimivih turističnih idej, zaradi katerih Stari grad v prihodnje utegne postati zelo oblegana točka. »Preprosto si ne smemo privoščiti, da bi občina na tej lokaciji imela neurejeno stavbo,« je poudaril Žavbi.

Svetniki so se obregnili tudi ob visoke stroške pravkar prenovljene Maistrove ulice v središču Kamnika. Znesek obnove je zrasel na kar 680 tisoč evrov, pri

čemer so zgolj arheološka izkopavanja na delu Glavnega trga stala 141 tisočakov. Na občinski upravi so pojasnili, da gradbeni trg cveti in da je projektna vrednost projekta eno, a da preprosto morajo slediti ponudbi izvajalcev.

Občina je z rebalansom zagotovila tudi denar (340 tisoč evrov) za odkup prostorov, ki jih na Ljubljanski cesti prodaja Zavod za zdravstveno zavarovanje. Del prostorov že v tem trenutku uporablja Glasbena šola Kamnik. V isti nepremičnini je tudi kotlovnica, s pomočjo katere ogrevajo prostore nekaterih sosednjih objektov, ki so v lasti Občine Kamnik oziroma njenih javnih zavodov.

Izdatki v proračunu za leto 2018 so po rebalansu tako ocenjeni na dobrih 29 milijonov evrov.

Civilna zaščita v novih prostorih

Civilna zaščita Občine Mengeš se je preselila v prostore nekdanje lekarne.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Mengeška Civilna zaščita od oktobra deluje v novih prostorih stare Lekarne Mengeš na Kolodvorski cesti. Nove prostore je po pogajanjih pridobila mengeška občinska uprava, nato pa so jih adaptirali, tako da so primerni

za delovanje Civilne zaščite Občine Mengeš. Uredili so garažo za prikolico, skladišče za shranjevanje opreme ter večjo sobo za sestanke in izobraževanja ter klicni center. Poleg tega pa je na voljo tudi kuhinja, sanitarije, tuši in pomožna ležišča, ki lahko pomoči nudijo tudi varno zatočišče.

Kot je povedal poveljnik Civilne zaščite Franc Hribar, so novi prostori pomembna pridobitev za delovanje civilne zaščite, tako z vidika shranjevanja in dostopnosti opreme kot za organizacijo sestankov in izobraževanja.

»Prejšnji prostori Civilne zaščite Občine Mengeš

so bili neprimerni, težje dostopni in zato neprimerni v primeru hitre intervencije, v nekaterih delih tudi vlažni, kar je krajšalo življenjsko dobo shranjene opreme,« je še povedal Hribar, ki je vesel, da bodo zaradi večje dostopnosti lahko zagotavljali boljšo odzivnost v primeru intervencij.

V Domu Taber pekli piškote za brezdomce

JANEZ KUCHAR

Šmartno pri Cerkljah – Rdeči križ (RK) Slovenije, Območno združenje Kranj, je ob mednarodnem dnevu starejših v štirih domovih za starejše – v Preddvoru, Naklem, Šmartnem in v Kranju – pripravil srečanje s stanovalci domov in jih obdaril s priložnostnimi darili. Stanovalci doma v Šmartnem so ob tej priložnosti pekli tudi piškote v dobrodelni namen. Pri peki je sodelovalo

42 stanovalk in stanovalcev, šest učenk šestega razreda Osnovne šole Davorin Jenko Cerklje pod mentorstvom Milice Jesenovec in prostovoljka Darinka Kralj, poleg njih pa tudi zaposlene iz Doma Taber in predstavnica RK iz Kranja Zorica Djakovič, ki je nato piškote odnesla v Center za brezdomce v Kranju. Za prijetno vzdušje ob koncu peke piškotov je prisotne z igranjem na diatonično harmoniko navdušil stanovalci doma Srečo Vrtnik.

Stanovalke in stanovalci Doma Taber so se pridno lotili peke piškotov za brezdomce.

Ustanovili Svetovalni tim za starše

JASNA PALADIN

Kamnik – Osnovna šola 27. julij Kamnik, ki je namenjena otrokom s posebnimi potrebami, je ustanovila Svetovalni tim za starše. »Starši sicer velikokrat sami opazijo, da je njihov otrok drugačen, pa si ne upajo vprašati za nasvet oziroma ne vedo, koga vprašati. Pogostokrat predolgo oklevajo, si predolgo zatiskajo oči in nočejo sprejeti, da njihov otrok enostavno ne zmore. Takrat ne delajo v korist otroka. Morda temu botruje tudi premajhna seznanjenost staršev s tem, da imajo tudi ti otroci svojo prihodnost,

da prav tako lahko pridejo do poklica, v katerem bodo uspešni,« pravi ravnateljica Jasna Lampe. Na šoli so zato ustanovili strokovni tim, ki ga bodo sestavljale specialna pedagoginja, socialna pedagoginja, logopedinja in psihologinja in bo enkrat mesečno na voljo staršem, ki se srečujejo z različnimi težavami na področju posebnih potreb. Svetovalni tim, ki je brezplačen, bo imel svoje uradne ure vsak tretji četrtek v mesecu od 17. do 19. ure v prostorih OŠ 27. julij v Kamniku. V istem terminu bodo dosegljivi tudi na telefonski številki 070 85 00 82.

Medgeneracijsko povezovanje v Cerkljah

Cerklje – Učenci osmih razredov Osnovne šole Davorin Jenka iz Cerklj so v začetku oktobra združili aktivnosti ob evropskem dnevu jezikov in tednu evropske kulturne dediščine ter jih povezali z letošnjo redečo nitjo šole, ki se glasi Spoštovanje mostove gradi. V Domu Taber so skupaj s stanovalci izvedli različne delavnice, poslušali njihove zgodbe, uživali na koncertu, se podali na sprehod, pojedli palačinke ter jim skupaj polepšali dan. V Domu Taber so izvedli pet delavnic, eno pa na šoli. Skupna tema vseh pa je bila povezana z jeziki in spoštovanjem.

Višji občinski prispevek za novorojence

Naklo – Občinski svetniki so na zadnji seji občinskega sveta v tem mandatu sprejeli sklep o višini enkratnega denarnega prispevka za novorojence v občini Naklo. Prispevek je bil vse od leta 2006 enak, 250 evrov na novorojenca, zdaj pa so ga povišali na 350 evrov. V občini se na leto rodi okrog 52 otrok.

Skupaj v lovstvu in pesmi

Prihodnjo soboto, 10. novembra, ob 19. uri bo v Kristalni dvorani Sokolskega doma jubilejni koncert ob tridesetletnici delovanja Škofjeloškega lovskega pevskega zbora. V goste so povabili vokalno skupino Gallina in Bohinjske rogiste.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – Več kot 360 nastopov, vsaj tristo krat so zapeli na lovskih in drugih pogrebih, da so vedno zveneli uglašeno in ubrano, pa so pevci Škofjeloškega lovskega pevskega zbora v tridesetih letih obstoja imeli, prešteto čez palec, vsaj 1350 vaj. Ko zreli možje štejemo leta, se jih trideset zdi malo, povsem drugače pa je, kadar tako obletnico praznuje skupina mož v zelenih uniformah, ki jih poleg lovstva ves ta čas družijo tudi veselje do petja. »Mar ni na lovu najpomembnejša popolna tišina, da divjad ne sliši?« v duhovitem tonu navržem četverici sogovornikov iz Škofjeloškega lovskega pevskega zbora, pa mi Boštjan Jemc odgovori, da to že drži, a ima zgodba zborovskega petja med lovci daljšo brado. »Lovci smo dobro formirana družba, imamo svoja pravila, uniforme, običaje, ki se jih držimo. Pred 45 leti pa je Lovska zveza Slovenije dala pobudo, da v organizacijo lovstva dodamo tudi kulturniški pridih. Odtlej vsako

Škofjeloški lovski pevski zbor bo prihodnjo soboto proslavil svoj trideseti rojstni dan.

leto v drugem kraju poteka Srečanje Lovskih pevskih zborov in rogistov Slovenije. Ker na Gorenjskem zboru, ki bi sodeloval na teh srečanjih, ni bilo, smo leta 1988 na pobudo Jožeta Hauptmana in Boruta Mencingerja v Škofji Loki ustanovili prvi lovski pevski zbor na Gorenjskem. V zboru so se tako združili lovci iz lovskih družin Škofje Loke ter Selške in Poljanske doline. »V zboru smo še danes, čeprav nas je trenutno le deset, tako rekoč vsi tudi lovci, kar za mnoge podobne zборе ne velja,«

doda 83-letni Janez Dolenc, tako kot Jemc že od vsega začetka član zbora, ob tem pa tudi njegov kronist.

Čudovita pevska leta

V zboru so se zbrali pevci, ki so večinoma že imeli izkušnje iz drugih pevskih sestavov na loškem, za zborovodjo pa so izbrali vsestranskega glasbenika Franceta Čufarja, ki jih je vodil vse do svoje nenadne smrti lani ta čas. »France je bil čudovit človek. Z njim se nisi mogli nikoli skregati – malo

se je posmejal, če je prišlo do kakšnega problema med nami, pa je bila zadeva hitro urejena. Vso to našo družino je uspel toliko let držati skupaj, kar ni enostavno,« se dolgoletnega pevovodje spominja drugi tenor Branjo Zupanc. Da so se hitro naučili skupnega prepevanja, pove Jemc. V repertoar so uvrstili predvsem pesmi z lovsko tematiko, ki jih drugi zbori skorajda ne pojejo, seveda so dodali prepoznane ljudske pesmi in tudi nekaj žalnih, ki jih običajno zapojejo na pogrebih lovcev in

tudi drugih pokojnih. Imajo tudi nekaj prav svojih pesmi, tri je uglasbil Egi Gašperšič, njihova znana pa je Ob sotočju reke Sore (Franc Potočnik/Ciril Pleško). Čufar je priredil pesem, ki jo izvedejo skupaj z rogisti.

So redni udeleženci občinskih revij pevskih zborov, nastopajo ob razstavah, obletnicah in drugih prireditvah, osrednji nastop je vsakoletna udeležba na Reviji lovskih pevskih zborov in rogistov. Ob deseti obletnici so posneli kaseto, ob dvajseti pa zgoščenko. Nastopili so tudi v televizijski oddaji V dobri družbi.

Zanimiv program z gosti

Želja po nadaljevanju jih je pripeljala do novega zborovodje, sicer izvrstnega opernega pevca Toneta Habjana. »Kar hitro smo se dogovorili. Zame je to prva tovrstna izkušnja, sem pa pevce poznal že od prej in jih ob različnih priložnostih tudi že slišal,« pove Habjan, ki je s prvimi vajami začel na začetku letošnjega leta. »Ni lahko začeti na mestu izkušenega zborovodje, katerega

delo v zboru je bilo utečeno. Sam najbrž delam na nekoliko drugačen način, a smo se lepo ujeli. Presenetilo me je, da pevci znajo vse pesmi na pamet, povezovalna nit med nami pa je bil tudi izbor repertoarja, ki ga bomo peli na tridesetletnici prihodnjo soboto. Zame so bile to povsem nove pesmi,« dodaja aktualni zborovodja.

Seveda bi si v zboru želeli novih moči, na vsaki "štimi" manjka še kakšen glas. Člani so prepričani, da tudi v lovskih vrstah ne manjka dobrih pevcev. Mogoče bo priložnost prav koncert prihodnjo soboto. Te dni intenzivno vadijo zanj. V programu bodo predstavili pesmi z lovsko tematiko, nekaj bo domovinskih, povezanih z naravo, zapeli bodo tudi tri pesmi skladatelja Rudija Bardorferja, koncert pa bodo popestrili tudi Habjanove sodelavke iz opere, združene v vokalno skupino Gallina, ter Bohinjski rogisti.

Sogovorniki so prepričani, da bo Škofjeloški lovski pevski zbor s pomladitvijo tudi v prihodnje nadaljeval svojo pot v lovstvu in pesmi.

Sto let samote po pol stoletja

Alenka Bole Vrabc je po sedeminštiridesetih letih ponovno prevedla kultno delo magičnega realizma roman *Sto let samote* Gabriela Garcie Marqueza. Predstavili tudi zbirko njegovih kratkih zgodb *Dvanajst potohodnikov* in ilustrirano knjigo Khaleda Hosseinija *Morska molitev*.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Predstavitve treh novih izdaj prevodnega leposlovja v Mladinski knjigi pred tednom dni je bila v znamenju igralk, prevajalke in vsestranske kulturne ustvarjalke Alenke Bole Vrabc in v Latinski Ameriki najbolj priljubljenega pisatelja Gabriela Garcie Marqueza (1927–2014) – ter ne nazadnje novega dela še enega prepoznavnejših imen sodobne literature Khaleda Hosseinija.

Najprej k Marquezu. Kultno delo magičnega realizma *Sto let samote* je v izvirniku izšlo leta 1967, komaj štiri leta kasneje pa smo po zaslugi šolane igralk in prevajalke Alenke Bole Vrabc dobili tudi slovenski prevod. Roman je bil pri nas doslej večkrat ponatisnjen, v Mladinski knjigi pa so se ob lanskoletni pisateljevi devetdesetletnici in mnogih novih spoznanjih o romanu, ki so se tako v stroki kot med

bralci nabirala desetletja, odločili za osvežen prevod v prenovljeni podobi. Naloga je bila zaupana prav njegovi prvi prevajalki.

Prvi prevod je brala naglas

»Moja prevajalska botra je bila Kristina Brenk, zanimivo pa, da sem v njeni pravljici *Princesa z modro vrtnico* debitirala tudi kot igralka. Takrat sem tudi že prevajala in brez sramu s prevodom stopila med takratne slovenske moške pisateljske veličine. Nisem se bala, saj sem bila doma iz podeželskega Kranja in me te mestne relacije niso dosti zanimale,« se svojih prevajalskih začetkov spominja Bole Vrabc, da je prevajanje romana *Sto let samote* takrat vzela zelo resno: »Besede in stavke sem prevajala tudi iz španščine v nemščino, da sem dobila vse sinonime. To je bila zame zahtevna pot, lahko bi rekla za

en mali Triglav. Pol knjige v prvem prevodu sem si prebrala na glas, da sem imela boljši občutek, kako teče besedilo.« Tudi na predstavitvi je z branjem nekaj strani novega prevoda predstavila vso sočnost Marquezovega jezika. »Priateljica, ki je v tistih letih delala v kranjski knjižnici, mi je dejala, da roman veliko ponuja bralcem, a ga ljudje nočejo brati. Kasneje je vsak, ki ga je bral, po njem kasneje še segel,« pove prevajalka, ki je v svoji prevajalski karieri prevedla številna dela latinskoameriških in španskih avtorjev... »Štiri ljubimce bi imela v življenju: Marqueza, Asturiasa, Fuentes in Nerudo,« poudari.

O starem prevodu pove, da je vendarle »naredila nekaj grehov«, ki jih je zdaj popravila, predvsem pa je spoznala, da je mikrokozmos izmišljenega mesteca Macondo postal makrokozmos Latinske Amerike. Spremembo besedo k izdaji je zapisal Matej Bogataj, ki meni, da

je Marquez eden zadnjih velikih avtorjev, ki je Nobelovo nagrado dobil konsenzualno. Poleg kontroverznega opusa je imel tudi močan politični vpliv v Latinski Ameriki. »V ta, zdaj že znameniti Macondo je nekako strnil celotno zgodovino Južne Amerike,« poudarja Bogataj.

O Latinoameričanih v Evropi

Drugo Marquezovo delo, ki ga odslej lahko beremo tudi v slovenskem prevodu Vesne Velkoverh Bukilica, je zbirka kratke proze iz leta 1992, ki ima slovenski naslov *Dvanajst potohodnikov*, v originalu sicer romarjev, a ima beseda po mnenju prevajalke preveč verški pomen. Zgodbe tematizirajo tujost in tujino in so nastajale 18 let. Menda jih je vseskozi popravljal, na koncu pa v osmih mesecih vse napisal na novo. V zgodbah pripoveduje o Latinoameričanih, ki se znajdejo v

Alenka Bole Vrabc s svojim prvim in novim prevodom romana *Sto let samote* Gabriela Garcie Marqueza.

Evropi, med njimi tudi nekdanji diktator. Kot je povedal avtor spremnega besedila v izdaji, v Sloveniji živi več Mehičan Carlos Pasqual, bi Marquezov roman *Sto let samote* moral biti v vsaki hotelski sobi, tako kot je pri Američanih Biblija.

Predstavili so še ilustrirano knjigo z naslovom *Morska molitev* v Sloveniji zelo priljubljenega avtorja Khaleda Hosseinija (Tek za zmajem, Tisoč veličastnih sonc). Leta 2014 je bilo zaradi vojn in spopadov razseljenih šestdeset milijonov ljudi, kar je največ po drugi svetovni vojni. V letu 2016 je v Sredozemskem morju umrlo 4.176 ljudi, tudi otroci. Leto pred tem tudi triletni deček Alan Kurdi. Ganljiva

podoba mrtvega otroka na morski obali je pretresla svet in navdihnila Khaleda Hosseinija (Afganistanskega pisatelja, ki živi v ZDA), da je z ilustratorjem Danom Williamsom ustvaril ilustrirano knjigo. »Gre za očetov pogovor s sinom pred odhodom celotne družine na dolgo pot v Evropo. Sicer kratka zgodba je nabita s čustvi in pusti vtis na vsakogar,« pove prevajalka Radojka Manfreda Modic. Knjiga skuša razbiti predsodke pred »groznimi hordami« z bližnjega vzhoda in je izhodišče za pogovor z otroki, saj jim hočemo spodbuditi strpnost in ljubezen, mar ne? Ilustracije iz knjige bodo razstavljene na letošnjem slovenskem knjižnem sejmu.

Domen Škofic znova na vrhu: Kot bi zmagal prvič

Športni plezalci so sezono svetovnega pokala zaključili na Kitajskem. V moški konkurenci je zadnjo tekmo v težavnosti dobil Radovljčan Domen Škofic in se v skupnem seštevku povzpел na tretje mesto. Najboljša plezalka sezone je njegovo dekle Korošica Janja Garnbret.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Za slovenskimi športnimi plezalci je nova uspešna sezona. Zaključili so jo na Kitajskem. Zadnja tekma svetovnega pokala v težavnosti je bila v Xiamenu, v moški konkurenci pa se je končala z zmago Domna Škofica (ŠPO PD Radovljica), ki se je s tem povzpел tudi na tretje mesto v skupnem seštevku te discipline. Janja Garnbret (Šaleški AO) je bila druga, v skupnem seštevku pa tretjič zapored najboljša.

Do uspeha kariere je prišla Mia Kramp (AO PD Kranj), ki je bila v finalu četrta, njena klubska kolegica Tjaša Kalan je bila sedma, mesto pred njo pa Mina Markovič (ŠPK Plus). Vse tri so tudi v deseterici seštevka svetovnega pokala. Slovenska reprezentanca v športnem plezanju je v pokalu narodov v težavnosti sezono končala na tretjem mestu.

Škofic je na Kitajskem po več kot dveh letih znova

Domen Škofic je v seštevku težavnosti sezono svetovnega pokala končal na tretjem mestu, njegovo dekle Janja Garnbret je tretjič zapored najboljša. / Foto: Gorazd Kavčič

stopil na najvišjo stopničko. Najboljši je bil tudi v kvalifikacijah in polfinalu. »Sezone svetovnega pokala ne bi

mogel končati bolje. Zavedati se začenjam, kaj mi je uspelo na tej zadnji tekmi. Najboljši sem bil v vseh delih

»To je moja peta zmaga na tekmah svetovnega pokala, a ker je znova prišla po tako dolgem času, se mi zdi, kot bi bila prva. Trenutkov, kot so bili na letošnji zadnji tekmi, ne bom nikoli pozabil.«

tekmovanja in se iz četrtega povzpел na tretje mesto v skupnem seštevku težavnosti. To je moja peta zmaga na tekmah svetovnega pokala, a ker je znova prišla po tako dolgem času, se mi zdi, kot bi bila prva,« pravi 24-letni Domen Škofic, katerega trener je Škofjeločan Roman Krajnik. Kot je dejal, je bil letos v zelo dobri formi, a se mu v sezoni ni sestavilo, kot bi si želel: »Usmerjen sem bil v svetovno prvenstvo v Innsbrucku, kjer mi ni uspelo, kar sem si želel. Motivacija, ki mi je še ostala, je bila skupni seštevok svetovnega pokala v težavnosti. Po tekmi v Wujiangu sem bil prepričan, da sem že izgubil ta boj in šel v Xiamen povsem sproščeno. Tekmo sem vzel kot trening, užival ... Občutek na koncu je bil neverjeten. Takšnih trenutkov ne bom nikoli pozabil.«

Naslednja sezona bo za športne plezalce zelo pomembna in naporna s svetovnim prvenstvom in kvalifikacijami za olimpijske igre.

Znana košarkarja na medvoškem parketu

Košarkarja Zoran Dragič in Edo Murić se pripravljata v Športni dvorani Medvode.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – V Športni dvorani Medvode pod vodstvom medvoškega trenerja Igorja Kešlja trenirata slovenska košarkarska reprezentanta Zoran Dragič in Edo Murić. Oba sta brez kluba, Dragič se vrača po poškodbi.

»Sodelovanja sem zelo vesel, je pravi izziv. Zoran je videl, da sem brez kluba, in me poklical. Hitro sva se dogovorila za individualne treninge. Sodelujeva od prejšnjega tedna, danes se nama

Igor Kešelj, ki prav tako nima kluba, individualno dela še z dvema košarkarjema. Kot je še dodal, bosta z Murićem sodelovala, dokler ta ne bo našel kluba, z Dragičem, ki se je huje poškodoval letos februarja, pa najverjetneje še decembra.

»Ta del je zelo pomemben, da dobim nazaj ritem, najprej individualno, da vidim, kako je z nogo, potem pa zadnji mesec še treningi s kontaktom. Štirikrat tedensko imam treninge košarke, trikrat fitness. Cilj je,

Zoran Dragič, Igor Kešelj in Edo Murić

je na treningu prvič priključil še Edo. Poudarek je na individualni taktiki, tehniki. Več ali manj bomo trenirali v Športni dvorani Medvode, ki nudi kvalitetne pogoje za trening,« je med torkovim dopoldanskim treningom povedal Medvoščan

da bi bil januarja že v novi klubski sredini. Nimam pretiranih želja, le da čim hitreje najdem klub – in če se da, da bi igral v Evroligi, sicer pa da bi bil to klub z dobrimi ambicijami in ki bi mi nudil dobre pogoje do konca sezone,« pa je povedal Zoran Dragič.

Osemdeset let nogometa na Bledu

Nogometni klub Bled, ki sodi med najstarejše klube v Sloveniji, letos beleži osemdeset let delovanja. Osrednja slovesnost ob visokem jubileju bo 15. novembra v Festivalni dvorani Bled.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Pred novembrsko slovesnostjo, ki bo namenjena predvsem predstavitvi kluba, sta na novinarski konferenci v Hotelu Park na Bledu predsednik kluba Damjan Mulej in član upravnega odbora ter vodja mladinskih programov Miran Vovk na kratko orisala zgodovino in dosežke, poudarila probleme in nakazala zelene

smernice delovanja kluba. Zaupala sta tudi, da so ob osemdeseti obletnici pripravili zbornik, kjer so strnjene vse pomembne informacije o njihovem klubu, na slovesnosti pa si bo moč ogledati razstavo starih slik in staro nogometno opremo.

Zgodovina NK Bled sega v daljno leto 1938, ko so se pionirji igranja nogometa iz vrst domačinov združili in ustanovili klub. »Tedad se je čutil

vpliv evropskih centrov – Dunaja ter Prage – in ravno prek praških skavtov je v naše kraje prišla ideja o nogometnem klubu,« pojasni Mulej in nadaljuje: »Prvo igrišče je bilo v Veliki Zaki, na prostoru, kjer je danes kamp. Težavne razmere zaradi oddaljenosti igrišča in pomanjkanje denarnih sredstev za nabavo opreme so blejski nogometni entuziasti, med katerimi je bil tudi še živeči Peter Florjančič, uspešno premagovali z značilno gorenjsko trmo, ki se danes po osemdesetih letih še vedno kaže med našimi člani.«

Klub trenutno šteje 183 članov, od tega je kar 110 otrok, pred dvema letoma so ustanovili tudi žensko ekipo, ki je na začetku štela pet, danes pa že dvajset članic. Mulej ocenjuje, da je minula sezona in sezona, ki se začenja, za NK Bled najboljša v njihovi zgodovini. »Uspeh je rezultat angažiranja in številnih aktivnosti, ki jih v klubu

izvajamo. V zadnjem letu smo uspešni pri pridobivanju mlajših igralcev, kar je na Bledu precej težavno zaradi prisotnosti številnih športov. Ne gre zanemariti tudi uspehov članske ekipe, ki je ob zaključku lanskega prvenstva igrala kvalifikacije za drugo slovensko nogometno ligo, a žal izgubila.«

Ne glede na uspehe pa člani NK Bled z danimi pogoji niso najbolj zadovoljni. »V Športnem parku Bledec poleg našega kluba domujeta še Atletski klub Bled in Balinarsko društvo, zato se vsi skupaj počutimo nekoliko utesnjeno,« poudari Miran Vovk in doda: »Igrišče, ki je bilo zgrajeno leta 1953 na močvirnatem področju, je v solidnem stanju, a postaja premajhno, obenem ga načelnja zob časa. Skupaj z Občino Bled iščemo novo lokacijo z večjimi in sodobnimi igrišči, ki bi olajšala našo dejavnost in omogočila intenzivnejši razvoj.«

Član upravnega odbora Miran Vovk, predsednik NK Bled Damjan Mulej in predstavnica za odnose z javnostjo Turizma Bled Romana Purkart / Foto: Tina Dokl

Ločanom žreb ni bil naklonjen

Kranj – Znani so pari tekem šestnajstine finala rokometnega pokala Slovenije za moške. Rokometaši moštva Urbanscape Loka bodo imeli težkega nasprotnika, saj jim je žreb določil, da bodo igrali s prvotigašem Gorenjem iz Velenja. Tekme bodo 12. decembra. V šestnajstini finala sta še dve gorenjski ekipi. Cerklje - Radovljica bo igrala s Škofljico Pekarno Pečjak, Alples Železniki pa z Moškanjci - Gorišnico. Nadaljuje se tekmovanje v ligi NLB. Urbanscape Loka bo 4. novembra gostila prav Gorenje. Tekma se bo v športni dvorani Poden začela ob 19.45.

Nogometaši Triglava bodo gostili Krško

Kranj – Nogometaši so v sredo poleg povratnih tekem četrtfinala Pokala Slovenije igrali tudi tri zaostale tekme drugoligaškega tekmovanja. Nogometaši Radomelj so premagali Bilje (6 : 0). Nadaljuje se tekmovanje v prvi ligi Telekom. Odigrane bodo tekme 15. kroga. Triglav bo v nedeljo, 4. novembra, gostil Krško. Tekma v Športnem centru Kranj se bo začela ob 11.45. Domžale v nedeljo gostujejo pri Olimpiji (začetek tekme ob 16.15). Drugoligaši bodo igrali tekme 14. kroga. Kalcer Radomlje odhaja v goste k Rogaški, Roltek Dob pa bo doma igral z Ilirijo 1911 (jutri ob 14. uri). Tekmovanje se ta konec tedna nadaljuje tudi v tretji SNL – center in v Gorenjski nogometni ligi.

Jeseničani znova v goste

Jesenice – Hokejisti moštva SIJ Acroni Jesenice so v torek v Alpski hokejski ligi v gosteh s 6 : 2 izgubili s HC Pustertal. Doma so igrali včeraj s HC Gardena (tekma se do zaključka naše redakcije še ni končala), naslednja tekma pa bo v soboto, 3. novembra, ko jih čaka gostovanje pri EK Zeller Eisbären. Nato bodo v Alpski hokejski ligi imeli deset dni premora.

Finančna pomoč mladim kmetom

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis, s katerim mladim kmetom, starim od 18 do štirideset let, za zagon dejavnosti na kmetijah namenja 15 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Mladi kmetje bodo vlogo za pridobitev finančne pomoči lahko vnesli v elektronski sistem agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja od 19. novembra letos do 15. januarja prihodnje leto. K vlogi bodo morali priložiti poslovni načrt, v katerem bodo prikazali gospodarski razvoj kmetije ter prispevek kmetije k varovanju okolja, nje- no inovativnost in prilagajanje podnebnim spremembam. Pomoč je namenjena

mladim kmetom za vzpostavitvev kmetijskega gospodarstva in kmetijske dejavnosti, pri tem pa je pogoj izpolnjevanje predpisanih obveznosti in vseh razvojnih ciljev iz poslovnega načrta. Finančna pomoč je v dveh različnih višinah. Do zneska 45 tisoč evrov so upravičeni mladi kmetje, ki so na prevzetem kmetijskem gospodarstvu že vključeni v pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje ali to predvidevajo v poslovnem načrtu, ter samostojni podjetniki posamezniki in družbe z enim družbenikom, do zneska 18.600 evrov pa mladi kmetje, ki na prevzetem kmetijskem gospodarstvu niso vključeni v zavarovanje niti tega ne predvidevajo s poslovnim načrtom.

Odkupne cene mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarnarje septembra letos za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 30,59 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 26 centov ali za 0,86 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo

4,06 odstotka maščobe in 3,34 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 33,20 evra in je bila za 1,05 evra ali za 3,27 odstotka višja kot avgusta. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 28,06 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 30,96 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarn		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
Julij 2018	29,99	31,96	27,34	29,78
Avgust 2018	30,33	32,15	27,74	29,89
September 2018	30,59	33,20	28,06	30,96

O razvoju kmetijstva po letu 2020

Naklo – DeSUS – občinski odbor Naklo in Konjensko društvo Naklo bosta v nedeljo, 4. novembra, ob 10. uri pripravila v Domu Janeza Filipiča v Naklem pogovor o zaščiti in reševanju v Sloveniji ter o viziji razvoja kmetijstva v Sloveniji po letu 2020. Na pogovoru o zaščiti in reševanju bosta sodelovala minister za obrambo Karl Erjavec in direktor uprave za zaščito in reševanje Darko But, na pogovoru o kmetijstvu pa Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Marijan Pogačnik, direktor Biotehniškega centra Naklo, in Simona Vučko, direktorica Kmetijske zadruge Naklo.

O pridelovanju krompirja in zelenjave

Češnjica – Škofjeloška kmetijska svetovalna služba vabi v torek, 6. novembra, ob 9. uri v zadrugi dom na Češnjici na predavanje specialiste za rastlinsko pridelavo Marije Kalan o tehnologiji pridelovanja krompirja, ob 10.30 pa še na predavanje kmetijske svetovalke Majde Luznar o pridelovanju zelenjave in vzgoji sadik.

Vse mleko predelajo v izdelke

Kmetija Pr' Odolnek je za bohinske razmere sicer srednje velika, a premajhna, da bi se lahko preživljala samo s kmetovanjem in gozdarjenjem. Ukvarja se tudi s turistično dejavnostjo in predelavo mleka. Vse mleko doma ali na planini Laz predelajo v mlečne izdelke.

CVETO ZAPLOTNIK

Studor v Bohinju – Ko so se predstavnice gorenjskih društev kmečkih in podeželskih žena srečale v Bohinju, so jih organizatorke, članice bohinskega društva, peljale tudi na kmetijo Pr' Odolnek v Studor. Na kmetiji, na kateri od letos dalje gospodarja mladi prevzemnik, 28-letni Matevž Gartner, se namreč ob osnovni kmetijski in gozdarski dejavnosti ukvarjajo tudi z dopolnilnimi dejavnostmi – s turistično dejavnostjo in predelavo mleka v mlečne izdelke. Obdelujejo pet hektarjev lastnih in deset hektarjev najetih kmetijskih zemljišč, gospodarijo pa tudi z desetimi hektarji gozda. »Vsa kmetijska zemljišča so sicer dokaj blizu kmetije, a so parcele majhne,« pove gospodar Matevž, ki je študiral farmacijo (manjka mu le še diploma), a kot pravi sam, verjetno ne bo nikoli delal v »svoji« stroki. »Stvari« so se namreč zasukale drugam. Povedano drugače: Matevž je od svojih staršev Anice in Gregorja prevzel dobro vpejlano kmetijo in se resno lotil dela, pri tem ima tudi veliko načrtov za naprej.

Čez poletje na planini Laz

Glavna osnovna dejavnost na kmetiji je govedoreja. Redijo 17 goved, od tega je 15 krav molznic, ki so od zgodnje pomladi do pozne jeseni na paši. Spomladi in jeseni se pasejo na nižinskem pašniku v dolini, čez poletje na planini Laz, kjer v sirarni, ki jo imajo v najemu od Agrarne skupnosti Stara Fužina - Studor, vse namolzeno mleko predelajo v mlečne izdelke ali mleko kisajo in ga kot kislo mleko poleg drugih izdelkov ponudijo obiskovalcem. Manjše hlebe sira zorijo

Oče in sin v premični sirarni, oba s sirom v rokah ... Gregor drži v roki »trnjač« za mešanje sirnega zrna, Matevž pa »obod« za stiskanje sira.

na planini, večje odpeljejo v dolino. »Planina, ki je s svojo sirarno vključena tudi v Bohinjsko sirarsko pot, je vse bolj obiskana, prihajajo tako domačini kot tujci,« pove Matevž in doda, da je čez poletje na planini največ njegova sestra Lucija. Na planino vzamejo vedno poleg goved tudi prašiče, letos jih je bilo šest, ki jih potlej v dolini še dodatno zredujejo, zakoljejo in predelajo v mesne izdelke.

Načrtujejo posodobitev sirarne

Na enak način kot na planini, to je na tradicionalen način, brez dodatkov, predelujejo mleko v mlečne izdelke tudi doma na kmetiji. S predelavo sta že pred približno 18 leti začela Matevževa starša, takrat sta bili v hlevu le dve kravi, potlej so

številoma postopoma povečevali, zdaj jih je 15. Mleko predelujejo v deset različnih izdelkov, med drugim delajo tudi zaščiteni mohant, za kar so v Bohinju registrirani le štirje sirarji. »Mohant kupujejo tisti, ki imajo radi sire z močnejšim okusom; nekateri ga vzamejo zgolj iz radovednosti,« pove Matevž. Večino izdelkov prodajo doma na kmetiji, na dobro obiskanih prireditvah, kot sta Kravji bal v Bohinju in sejem v Komendi, nekaj pa ga kupijo tudi gostinci. Na kmetiji se že pripravljajo na ureditev nove sirarne, s katero bodo lahko povečali predelavo mleka, si z večjim kotlom olajšali delo (sirili bodo lahko vsak drugi dan) ter lažje zadostili zakonskim zahtevam. Za sofinanciranje naložbe so zaprosili

tudi agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja, ki pa še ni sprejela odločitve. Matevž je pred tremi leti naredil tudi premično sirarno, nekakšno pomanjšano različico planinske sirarne, v kateri prikazuje sirarjenje na raznih delavnicah in prireditvah. Letos je tako prikazoval sirarjenje turistom v kampu Danica v Bohinjski Bistrici, obiskovalcem Kravjega bala v Bohinju in udeležencem festivala slovenskih sirov, ki ga je na Brdu pri Kranju pripravilo Združenje kmečkih sirarjev Slovenije.

Turistična sezona se podaljšuje

Pr' Odolnek se v okviru dopolnilne dejavnosti ukvarjajo tudi s turizmom. Turistom oddajajo tri apartmaje – dva v domači hiši in enega v Stari Fužini. »Letos je bila poletna turistična sezona dobra, boljše kot lani. Sezona se podaljšuje. V juliju in avgustu smo bili že doslej vedno polno zasedeni, zadnja leta je vse več povpraševanja tudi v času zunaj glavne sezone. Med gosti je približno štiri petine tujcev, veliko je pohodnikov oziroma izletnikov, ki zjutraj gredo in zvečer pridejo,« pravi Matevž in poudarja, da gostje lahko v njihovem vrtu sami naberejo zelenjavo, lahko pokusijo doma narejene mlečne in mesne izdelke ...

Odolnekova kmetija je tako kot skoraj vse druge bohinske kmetije prostorsko utesnjena, to jih omejuje tudi pri nadaljnjem razvoju. Najprej bodo na kmetiji posodobili sirarno, nato bi radi v stari hiši uredili prostor za degustacijo izdelkov ter v ponudbo turistične kmetije vključili tudi značilni studorski kozolec – toplar.

V stari hiši bi radi uredili prostor za degustacijo mlečnih izdelkov.

Ajpesovi registri zanimivi za vse

Na kranjski izpostavi Ajpesa je pred dnevi potekal dan odprtih vrat. »Marsikdo ne ve, kaj vse ponuja naš spletni portal in je na voljo brezplačno,« pravi njegova vodja Zdenka Kajdiž.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na kranjski izpostavi Agencije RS za javno-pravne evidence in storitve (Ajpes) se že dlje časa trudijo poslovnim partnerjem in splošni javnosti predstaviti svoje delovanje in storitve. Pred dnevi so prvič pripravili tudi dan odprtih vrat, ko so stranke oborožili z vrsto koristnih informacij, predvsem pa jih seznanili s prenovljenim spletnim orodjem za hiter pregled poslovanja in poglobljeno analizo FiPo (Finančni pomočnik). »FiPo je zelo dober produkt, ki smo ga razvili na Ajpesu, saj na enem mestu ponuja vse, kar je treba vedeti o poslovanju slovenskih poslovnih subjektov. FiPo ponuja hiter pregled z vsemi najpomembnejšimi podatki o podjetju, kazalnik tvegane poslovanja, plačilno sposobnost, blokade, podatke o

Zdenka Kajdiž, vodja kranjske izpostave Ajpesa

davčnih neplačnikov ...« je povedala vodja kranjske izpostave Ajpesa Zdenka Kajdiž.

Na kranjskem Ajpesu tudi sicer pogosto gostijo dijake, študente in druge skupine,

ki jih seznanjajo z vlogo Ajpesa v državi in s svojimi storitvami, tudi brezplačnimi, ki so na voljo na njihovem spletnem portalu. »Marsikdo ne ve, kaj vse ponuja naš spletni portal in je

na voljo brezplačno. Možen je na primer vpogled v register zastavnih pravic na nepremičninah, ki nam pove, ali na primer na avtomobilu, ki ga kupujemo, obstaja zastavna pravica. Ko namreč tak avtomobil enkrat kupiš, nimaš druge možnosti, kot da plačaš dolg prejšnjega lastnika ali pa avta enostavno ne moreš registrirati. Ta register velja tudi za zaloge, opremo in živali – goveda in kopitarje. Študentje lahko na našem portalu tudi preverijo, ali ima podjetje, v katerem nameravajo opravljati študentsko delo, blokiran račun. Pridobiti je možno tudi informacije o dejanskih lastnikih podjetij in še veliko drugih možnosti je, ki so uporabne tudi za splošno javnost, pa so precej nepoznane,« je še pojasnila Kajdiževa. Dan odprtih vrat nameravajo pripraviti tudi novembra.

K

KOMENTAR
CVETO ZAPLOTNIK

Priložnosti in pasti varčevanja

V sredo je bil svetovni dan varčevanja.

Če varčevanje pomeni to, da od mesečnih prejemkov lahko daš kaj »na stran«, potem zanesljivo to ni bil dan vseh Slovencev. Tisti, ki živijo pod pragom revščine, in takih je v Sloveniji po podatkih državnega statističnega urada 268 tisoč, zanesljivo ne morejo varčevati, ampak ves dohodek porabijo za tekoče namene. Nekako s prezirom so dan varčevanja »praznovali« tisti, ki bi lahko varčevali, a iz različnih razlogov ne varčujejo, vse porabljajo sproti, živijo od danes do jutri. Daj je bil torej namenjen skupini državljanov, ki ji dohodki omogočajo varčevanje in varčuje z različnimi motivi: za starost, za nepričakovane dogodke, za poznejše večje nakupe in investicije, za potomce, za boljši občutek varnosti in neodvisnosti v prihodnosti ...

V Evropi smo že dolgo poznani kot varčen narod. Stopnja varčevanja, ki pove, kolikšnega deleža dohodka gospodinjstva niso porabila, ampak so ga dala »na stran«, je bila v Sloveniji lani 13,9-odstotna, višja je bila le na Švedskem in v Nemčiji. V Evropski uniji je bila 9,9-odstotna, na evrskem območju 12-odstotna, na Poljskem, kjer je bila najnižja, samo 1,1-odstotna.

Tudi pri varčevanju je tako, kot pravi ljudska modrost: če nimaš nič (denarja, premoženja), je problem, a problem je tudi, če kaj imaš. Tisti, ki

lahko varčujejo, se namreč sprašujejo, kako varčevati, da bodo njihovi prihranki varni in da bodo ohranjali realno vrednost. Varčevalne navade so se v zadnjih letih precej spremenile, k temu so največ prispevale rekordno nizke obrestne mere, ki tudi letos ostajajo na nizki ravni. Gospodinjstva še vedno sicer največ varčujejo v obliki vlog (depozitov) pri bankah, vendar pa jih čedalje več varčuje tudi drugače. Povečuje se delež varčevanja v vrednostnih papirjih in še zlasti v obliki delnic in drugega lastniškega kapitala.

Aktualna priložnost za varčevanje so tudi delnice NLB, ki jih mali vlagatelji lahko kupijo do 7. novembra na desetih vpisnih mestih v Sloveniji, tudi v Kranju in Domžalah. Napovedana dobičkonosnost banke in izplačilo sedemdeset odstotkov dobička njenim lastnikom je mikavna, a tisti z »zgodovinskim spominom« še niso pozabili zgodbe z Novo KBM, ko so stali v vrstah za nakup delnic – in potlej, v letih bančne krize, ostali brez vsega ali skoraj brez vsega.

Ko se v gospodinjstvih odločajo za oblike varčevanja, pretehtajo tudi to, koliko prihrankov jim bo z davki pobrala država. Varčevalci pričakujejo stabilno davčno okolje, žal pa vsaka vlada vsaka štiri leta (ali še prej) uveljavlja spremembe. Šarčeva vlada že napoveduje, da bo prihodke iz kapitala in rent vključila v osnovo za odmero dohodnine.

Revizor bo preveril nekatere posle

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Nedavna skupščina delničarjev Deželne banke Slovenije je pomenila merjenje »moči« med glavnimi lastniki banke, pri tem pa je lastniški blok Skupine Prva in njenih skladov ter KD Group, KD Kapitala in Adriatica Slovenice porazil Kapitalsko zadrugo, ki je še lani skupaj z zadrugami

in nekaterimi drugimi delničarji lastniško obvladovala banko. Na dnevnem redu sta bili dve vsebinsko pomembni točki: spremembe v nadzornem svetu in imenovanje posebnega revizorja, ki bi preveril nekatere posle v banki. Na predlog Skupine Prva so v nadzorni svet imenovali Iris Dežman, Jureta Kvaternika in Tomaža Petroviča. Na skupščini so o

vseh treh kandidatih glasovali hkrati, na to pa je Kapitalska zadruga napovedala izpodbojno tožbo. Po sklepu skupščine (predlog je dala Skupina Prva) bo posebni revizor Ernst & Young preveril vodenje nekaterih poslov v banki v zadnjih treh letih: odločitve, ki jih je banka sprejemala kot ustanoviteljica Semenar- ne, in druge posle, ki jih je

banka sprejemala s Semenarno (sklepanje, podaljševanje in prekinitve kreditnih ali garancijskih pogodb), ter sklenitev sporazuma o prenehanju pogodbe o zaposlitvi s predsednico uprave banke Sonjo Anadolli in postopke, povezane s prenehanjem njene funkcije. Tudi na sprejetje tega sklepa je Kapitalska zadruga napovedala izpodbojno tožbo.

Nova dnevna letalska povezava z Moskvo

CVETO ZAPLOTNIK

Zgornji Brnik – V nedeljo je v letalskem prometu začel veljati zimski vozni red, na podlagi katerega bodo potniki z brniškega letališča v zimskem času, do 30. marca, potovali z desetimi rednimi letalskimi

prevozniki neposredno v 19 držav. Potnikom bo na voljo tudi nova dnevna letalska povezava z Moskvo, ki je odlično izhodišče za nadaljnja potovanja po Rusiji in drugih državah nekdanje Sovjetske zveze ter po Aziji. Prevoznik Aeroflot se je namreč po 15 letih vrnil na

brniško letališče, prvi let je opravil že v nedeljo.

Na brniškem letališču se tudi v drugi polovici leta nadaljuje rast prometa, kar že obeta, da bo letališče letos zabeležilo največji promet v dosedanji zgodovini. Letošnji rekordni mesec in tudi rekordni mesec v zgodovini

letališča je bil avgust 2021. 131 prepeljanimi potniki. V prvih devetih mesecih je bilo sicer v potniškem prometu udeleženi 1.424.352 potnikov, kar je bilo skoraj za desetino več kot v primerljivem lanskem obdobju; v tovornem prometu pa so beležili 3,9-odstotni porast tovora.

Bitstamp ima novega lastnika

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kranjčana Nejc Kodrič in Damijan Merlak sta menjalnico kriptovalut Bitstamp prodala belgijski investicijski družbi NXMH, ta upravlja več kot dve milijardi

evrov sredstev in je evropska podružnica južnokorejske družbe NXC, ki že ima v lasti menjalnico kriptovalut Korbit. »Razlog, zakaj smo se končno odločili prodati družbo, je kombinacija kakovosti kupca, kakovosti

ponudbe in dejstvo, da je ta dejavnost na točki, ko je konsolidacija smiselna. Glavni dejavnik za odločitev pa je bil ta, da bodo poslanstvo, vodstvo in vizija podjetja ostali enaki,« je v sporočilu za javnost zapisal glavni izvršni

direktor podjetja Nejc Kodrič in dodal, da bo prevzem okrepil Bitstampov položaj za rast in da strankam ni treba skrbeti glede računov ali načina delovanja družbe.

Bitstamp je pred sedmimi leti začel z dejavnostjo v garazi in na dveh računalnikih, danes pa je največja menjalnica kriptovalut na območju Evropske unije.

Slaba banka prodaja dve večji zemljišči v Kranju

Kranj – Družba za upravljanje terjatev bank, v javnosti znana kot slaba banka, prodaja v kranjski občini dva večja zemljiška kompleksa. V Kranju prodaja 26.622 kvadratnih metrov veliko zemljišče Kozolci za tri milijone evrov (brez davka), na obrobju naselja Srakovlje pa 20.005 kvadratnih metrov veliko zemljišče za 1,45 milijona evrov (brez davka). Kozolci so namenjeni za gradnjo večstanovanjskih bivalnih stavb s spremljajočimi poslovnimi dejavnostmi, za zemljišče v Srakovljah pa je že izdelana idejna zasnova za razparceliranje in prodajo 22 parcel.

Med kandidati tudi dve gorenjski podjetji

Kranj – V uredništvu časnika Delo letos drugič izbirajo Delovo podjetniško zvezdo. Zmagovalca bodo razglasili v četrtek na prireditvi, ki bo v Kongresnem centru Brdo. Za laskavi naziv se poteguje deset podjetij, za katera so v delu zapisali, da stopajo v korak s časom in dokazujejo, da zmorejo biti med prvimi tudi na svetovnem trgu. Med kandidati sta tudi dve gorenjski podjetji – Polycom, predelava plastičnih mas in orodjarstvo Škofja Loka, in Vasco, računalniški inženiring, iz Šenčurja.

Gorenjska banka z večjim dobičkom

Kranj – Gorenjska banka je v letošnjem prvem polletju z rednim poslovanjem ustvarila nekaj manj kot 11,4 milijona evrov čistega dobička, lani v enakem obdobju pa 3,5 milijona evrov. Čiste prihodke iz obresti je v primerljivem obdobju povečala s 15,5 na 18,3 milijona evrov, čiste opravnine (provizije) pa s 5,2 na šest milijonov evrov.

Spolzke ceste in megla

V teh dneh je na cesti treba biti previden, saj so večinoma mokre, na varnost pa vplivajo tudi spolzko odpadlo listje, umazanija, veje in megla.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Policisti opozarjajo, da so ceste te dni večinoma mokre, na varnost pa vplivajo tudi odpadlo in spolzko listje, umazanija, veje in občasni sunki vetra, ki so zlasti problematični za enosledna in tovorna vozila s ponjavami.

Prav tako na spolzkost vozišča vpliva megla, ki hkrati zmanjšuje vidljivost, zato moramo v takšnih okoliščinah voziti še bolj zbrano in pazljivo. Pomembno je, da pri vožnji v megli pravočasno reagiramo. Še preden zapeljemo z vozilom v pas megle, prilagodimo hitrost ter povečamo varnostno razdaljo, saj na ta način lažje opazimo druge udeležence in morebitne ovire v prometu. Pri tem se izogibamo naglemu zaviranju in manevriranju, saj je lahko

vozišče zaradi megle mokro in spolzko.

Pri zmanjšanju vidnosti pod petdeset metrov je dovoljena uporaba meglenk, hkrati pa je treba prilagoditi hitrost vožnje na predpisanih petdeset kilometrov na uro.

Tudi množične prometne nesreče se praviloma zgodijo zaradi nepričakovanih in neugodnih vremenskih razmer, kot so megla, poledica, zasnežena vozna površina in močno deževje. Krivci za nastanek takšnih nesreč so pogosto premajhna varnostna razdalja, neprilagojena hitrost in nepravilni manevri z vozilom, zato policisti opozarjajo, naj vozniki prilagodijo hitrost in način vožnje lastnostim in stanju ceste, preglednosti, vremenskim razmeram in gostoti prometa.

V megli se je izgubila

Kamnik – Minuli ponedeljek je avstralska turistka tekla iz Vrhpolja pri Kamniku proti Kamniški Bistrici, nato pa še na Veliko planino, kjer je kmalu zašla z označene poti in se izgubila zaradi goste megle. Na pomoč so prišli reševalci GRS Kamnik, ki so jo premraženo našli na območju naselja Spodnji konec. Z vozilom so jo prepeljali v dolino. Zdravniške pomoči ni potrebovala.

Trčil je v konja

Jesenice – Na Cesti Borisa Kidriča na Jesenicah je voznik osebne avtomobila trčil v konja in zapeljal z vozišča v občestni jarek. Gasilci GARS Jesenice so zavarovali mesto dogodka, odklopili akumulator in razsvetlili kraj nesreče za potrebe policijskega oglada. Poškodovanega voznika so prevzeli reševalci NMP Jesenice, za poškodovanega konja pa je poskrbel dežurni veterinar.

Na avtocesti vozil v napačno smer

Lipce – Radovljiški policisti so v močnem dežju v ponedeljek zvečer obravnavali prijavo o vožnji v napačno smer na Lipcah. Policisti so voznika izsledili in proti njemu zaradi hujšega prekrška vodijo prekrškovni postopek. Odvzeli so mu tudi vozniško dovoljenje in ga izločili iz prometa.

Požar in eksplozija

Hotovlja – V torek dopoldne je v objektu v naselju Hotovlja v občini Gorenja vas - Poljane prišlo do požara in eksplozije, pri čemer se je ena oseba poškodovala. Gasilci PGD Gorenja vas in Poljane so do prihoda reševalcev oskrbeli osebo, ogenj pogasili in prostore pregledali.

Smreka padla na gozdarja

Dražgoše – Na praznično sredo dopoldne je v gozdu v Dražgošah padla smreka na gozdarja in mu poškodovala hrbtenico. Reševalci GRS in NMP Škofja Loka so ga oskrbeli in prenesli do mesta, od koder ga je združena ekipa HNMP in GRS na Brniku s pomočjo vitla dvignila v helikopter Slovenske vojske in ga prepeljala v UKC Ljubljana.

Okraden na počivališču

Kranj – Ponoči je neznan storilec na avtocestnem počivališču pristopil do vozila, v katerem je spal tujec, odprl vrata in mu ukradel torbico s stvarmi. Oškodoval ga je za nekaj sto evrov.

V kleti je zagorelo

Rupa – Minuli torek je prišlo do požara v kletnih prostorih stanovanjske stavbe na Rupi v Kranju. Gasilci JZ GRS Kranj ter PGD Primskovo so požar pogasili.

Novo sojenje zasavskima roparjema

Na kranjskem okrožnem sodišču poteka ponovljeno sojenje Zasavcema Gregorju Drnovšku in Feridu Ravkiću zaradi nasilnih ropov starejših oseb v Goričah, Trziču in okolici Slovenskih Konjic.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Potem ko so marca letos na kranjskem okrožnem sodišču Gregorja Drnovška iz Hrastnika in Ferida Ravkića iz Trbovelj zaradi treh nasilnih ropov, ki sta jih januarja lani v sosterilstvu izvedla nad starejšimi osebami, obsodili na zaporni kazni, je višje sodišče sodbo razveljavilo in vrnilo v ponovno sojenje. Višje sodišče je namreč sprejelo pritožbi obtoženih in kranjskemu sodišču ponovno naložilo izvesti dokazni postopek, vključno z zaslišanjem prve žrtve, starejšega Trzičana, ki pa je med tem že umrl. Dodatno pa naj bi morali tudi obrazložiti vloge obeh storilcev pri posameznih kaznivih dejanjih.

Spomnim: sodnica Marjeta Dvornik je tridesetletnemu Drnovšku za ropa starejših občanov v Trziču in Goričah ter rop župnika v Laporju pri Slovenskih Konjicah izrekla enotno kazen treh let in štirih mesecev zapora, 33-letnemu Ravkiću pa še za dva meseca strožjo kazen, v katero je vštela tudi zaporno kazen (dve leti in pol), ki jo je Trboveljčan za rop štajerskega župnika že prejel na mariborskem sodišču in jo že prestaja. Sojenje se je tako začelo znova z branjem

Obtoženi Gregor Drnovšek vztraja, da pri ropu v Trziču ni sodeloval. / Foto: Andraž Sodja

nespremenjene obtožnice, ki opisuje, kako naj bi obdolžena januarja lani zgodaj zjutraj vstopila v odklenjeno stanovanjsko hišo v Goričah, kjer sta starejšo lastnico zvezala s plastičnimi zategami. Odtujila sta ji denar, ogrlico in osebne dokumente, nato pa pobegnili, žrtvi pa se je uspelo osvoboditi. Konec januarja sta po navedbah tožilstva oropala tudi starejšega moškega v stanovanjski hiši v Trziču. Eden od njiju

je občana zgrabil, drugi pa mu je zagrozil s pištolo, ki mu jo je naslonil na glavo. Moškega sta zvezala z električnim kablom in si prilastila nekaj sto evrov, oškodovane pa se je po ropu osvobodil sam. Konec januarja sta oropala še župnika iz Laporja. Zvečer sta pozvonila na vrata župnišča, ko jih je župnikova sestra odprla, pa sta takoj napadla njo in župnika. Pri tem sta obema grozila z nožem in pištolo, za katero

se je kasneje ugotovilo, da je bila strašilna. Oba obtožena sta svoja zagovora, dana na prvem sojenju, tokrat dopolnila. Drnovšek vztraja, da ga pri ropu v Trziču ni bilo zraven, medtem ko Ravkić trdi, da za osemsto evrov, ki so bili last župnije Laporja, ni vedel. »Priznavam, kar sem storil, hotel sem priznati in sprejeti kazen brez sojenja, pa se drugoobtoženi ni strinjal. Naj pove sam, kaj je storil.« Drnovšek je v dopolnitvi zagovora dejal, da ne ve, zakaj bi lagal o ropu v Trziču, če je vse drugo priznal. Po njegovih besedah ga je nekdanja partnerka obremenila še za druga dejanja, ker naj bi ji grozili, da ji bodo vzeli otroke: »Rad bi, da se to čim prej konča. Ni mi všeč, da sem moral nazaj v pripor, na Dobu sem dobil službo.«

Glede delitve izkupičkov izvršenih ropov sta oba obtožena pripovedovala drugače.

Bistvene razlike v kaznivih obtožbah ni pričakovati, saj je bil Ravkić za dejanje v Laporju že obsojen v Mariboru in kazen že prestaja, oba obtožena pa dejanja tudi priznavata. Ravkić in njegov zagovornik sta predlagala ponovno zaslišanje nekdanje partnerice Gregorja Drnovška, čemur je tožilka nasprotovala.

Našli so krivce za požare

Prejšnji teden so kranjski kriminalisti najprej obravnavali požare na komunalnih zabojujkih, v nedeljo ponoči pa na območju Radovljice še požar na vozilih. Krivce so že našli.

VILMA STANOVNIK

Kranj, Radovljica – Poročali smo že o požarih na komunalnih zabojujkih v Kranju. Gasilci so jih sicer pogasili, vendar so bili v celoti uničeni. Kranjski kriminalisti so se

takoj lotili preiskave in ugotovili, da so bili požari podtaknjeni. Tako bodo za požgane smetnjake kazensko ovadili osebo, ki je osumljena kar osmih kaznivih dejanj poškodovanja tuje stvari s podtikanjem ognja. V

sedmih primerih so bili namreč smetnjaki požgani na območju Kranja, v enem primeru pa na Jesenicah.

Kriminalisti so minuli konec tedna raziskovali tudi požar na območju Radovljice. Zagoreli sta namreč dve

vozili, ki sta bili parkirani eno poleg drugega. Okoliščine na kraju požara so kazale, da je bil požar posledica kaznivega dejanja in da je bil ogenj podtaknjen. Takoj so začeli z intenzivnim zbiranjem obvestil o storilcu in kmalu izsledili dva osumljenca, ki so ju tudi zaslišali. Ugotovili so, da sta ponoči šla do enega od vozil, ki je bilo odklenjeno in ga skušala spraviti v pogon. To jima ni uspelo, zato sta vozilo zažgala. Ob tem je pogorel tudi zraven parkiranji osebni avtomobil. Za dejanje sta si zaslužila kazensko ovadbo.

Osem voznikov na cesti pijanih

VILMA STANOVNIK

Kranj – Zadnji oktobrski petek so gorenjski policisti opravljali nadzor nad alkoholom v prometu. Preverjali so,

ali vozniki upoštevajo omejitve glede alkohola in vožnje. Odredili so 188 preizkusov alkoholiziranosti in iz prometa izločili osem voznikov, pri katerih je preizkus pokazal

rezultat nad dovoljeno mejo. »Alkohol vedno oslabi sposobnost normalnega miselnega presojanja. Voznik je zato prepričan, da vozi bolje kot dejansko, temu pa sledijo

slabša sposobnost zaznavanja, napačne ocene razdalj, počasne reakcije, motnje pri ravnotežju, zožen zornik in podobno. Vse to pomeni izzivanje nevarnosti in zelo zvišuje tveganje za udeležbo v nesreči. Zato vozite le trezni!« opozarja višji samostojni policijski inšpektor mag. Bojan Kos.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Dober delavec bo opica, ne mravlja ali čebela

Svoji uspešni poslovni poti sta gimnazijcem predstavila nekdanja dijaka Gimnazije Jesenice Iztok Klančnik in Miha Sprinčnik.

URŠA PETERNEL

Iztok Klančnik in Miha Sprinčnik sta dva uspešna poslovneža, po izobrazbi inženirja, oba nekdanja dijaka Gimnazije Jesenice. Kako sta začela svojo poslovno pot, kaj je tisto, zaradi česar sta tako uspešna v svojem poklicu, kaj iščeta pri sodelavcih – o tem sta govorila na dogodku Ne teslo, Tesla bom!, ki je pred dnevi potekal na Gimnaziji Jesenice. Gre za neprofitni projekt Inženirke in inženirji bomo!, s katerim skušajo mlade navdušiti za inženirske poklice.

»Delajte zavzeto!«

Iztok Klančnik je po izobrazbi univerzitetni diplomirani inženir informatike, dela pa kot generalni direktor v podjetju Hewlett-Packard Enterprise Slovenija. Je tudi podpredsednik Ameriške gospodarske zbornice Slovenije in predsednik zbornice za alpsko smučanje pri Smučarski zvezi Slovenije.

Veščina, ki jo bodo najbolj potrebovali v poklicih prihodnosti, bo sposobnost reševanja problemov. Najpomembnejše lastnosti bodo tako ustvarjalnost, čustvena inteligenca, iznajdljivost, samoiniciativnost, ambicioznost, odprtost in sposobnost sodelovanja. Dober delavec ne bo mravlja ali čebela, temveč bo opica – radoveden, iznajdljiv, ustvarjalen, so poudarili na dogodku.

Šolal se je na Gimnaziji Jesenice, a kot je dejal, je bil v gimnazijskih časih pravo »teslo« in takrat zanj nihče ne bi staval pet par, da bo nekoč uspel v poslu. »Učiti se mi ni dalo, marsikaj sem ušpičil, veliko sem smučal, življenje je bilo krasno ... A pride trenutek, ko se to spremeni, in danes mi je žal, da nisem poslušal, kako pomembno je učenje. Tako sem se moral zamujenega naučiti kasneje, na težji način,« je dejal Klančnik, ki je danes menedžer z dušo in telesom in je napisal že več lepih poslovnih zgodb o uspehu. Med drugim je bil, star 36 let, najmlajši direktor družbe IBM na svetu. In kaj je tisto, kar ga dela dobrega menedžerja? Kot je dejal, se je sposoben pogovarjati z ljudmi, s sodelavci se enkrat mesečno dobijo ob kavi in rogljičkih (na tako imenovanem »coffee speechu«) in se pogovarjajo o poslu; kot direktor z njimi deli dobre novice, ne skriva pa niti slabih. In kako izbira svoje sodelavce? Dejaj je, da

Iztok Klančnik / Foto: Tina Dokl

so sicer pomembne tudi reference in tehnično znanje, a zanj so najbolj pomembne osebnostne lastnosti. »Delajte zavzeto, pokažite, da vam je delo všeč, da vas zanima in da želite uspeti!« je položil na srce jeseniškim gimnazijcem. Predlagal pa jim je tudi, naj gredo vsaj za kakšno leto v tujino, nabrat novih izkušenj; sam je denimo dve leti delal na Dunaju, kar je bila odlična izkušnja.

Nenehno izobraževanje je izziv in prednost

Da naj izkoristijo vsako možnost, ki se jim ponudi v tujini, je dijakom svetoval tudi Miha Sprinčnik, še en nekdanji jeseniški

gimnazijec, danes vodja proizvodnje v podjetju Capita MFG v Bistrici na Zilji, kjer izdelujejo športne izdelke, zlasti smučarske in kajtarske deske. Tudi on je en semester študiral v Nemčiji, kar je bila zelo pozitivna izkušnja, saj je pridobil nova znanja, postal bolj prilagodljiv ... Miha je bil na Gimnaziji Jesenice član akrobatske skupine, zatem član vodilne akrobatske skupine na svetu Dunking Devils, postal organizator njihovih nastopov in konstruktor košev in trampolinov. Obenem je uspešno zaključil strojno fakulteto; strojni inženir je že njegov oče, a kot je dejal Miha, je oče trideset let delal eno in isto, medtem ko se danes, na srečo,

Miha Sprinčnik

tehnologije hitro spreminjajo, potrebno je nenehno izobraževanje, kar je zanj izziv in prednost. Kot je poudaril, Karavanke niso meja, svet se na drugi strani nadaljuje, sam z družino že poltretje leto živi v Avstriji, so zadovoljni, ne izključujejo pa možnosti, da bi se nekoč vrnili v Slovenijo. Je pa gimnazijcem svetoval, naj se ob šoli ukvarjajo še s čim drugim, kot je bil sam član akrobatske skupine.

Življenje ni le služba

Na dogodku sta sodelovala še kadrovnica iz podjetja Iskratel Petra Hribšek in dr. Peter Svete iz razvojnega centra podjetja Lek. Hribškova je dejala, da v njenem

podjetju vsakodnevno iščejo inženirje, začeli so snemati celo zaposlitvene videooglaske. »Vabimo mlade, kreativne, znanja željne sodelavce,« je dejala in dodala, da so se razmere spremenile; če so včasih podjetja izbirala med kandidati, je danes povpraševanje po kadrih takšno, da se kandidat odloča, katero podjetje bo izbral.

Dr. Peter Svete pa je poudaril, da so za osebni razvoj in nadgradnjo veččin pomembni tudi hobiji in dejavnosti v prostem času. Sam se tako ukvarja z jamarstvom. »Življenje ni le služba, dobro je imeti nekaj, kamor se lahko umaknete od službenih izzivov,« je še svetoval gimnazijcem.

Osebnosti

Stane Grum, ravnatelj Osnovne šole Tržič, je poznan po projektu Gorenjska veriga srca. Stran 18

Zgodbe

Zakonca Evo in Mira Pogačarja je udar strele potisnil v vlogo, ki je nista vajena. Stran 19

MultiKulti

Študentka Tinkara Jerkič iz Šenčurja je bila prostovoljka na Madagaskarju. Stran 19

Od petka do petka

Močan veter in obilno deževje sta preglavice povzročala po večjem delu države. / Foto: Tina Dokl

Predsednik Borut Pahor je sprejel predsednika vrhovnega sodišča Damijana Florjančiča. / Foto: Urad predsednika RS

Slovenija se je glede na Unicefovo raziskavo o enakosti v izobraževanju otrok uvrstila na deseto mesto. / Foto: Tina Dokl

Rdeč alarm vremenarjev

Opozorila vremenoslovcev, ki so zaradi močnega vetra in naraslih voda v začetku tedna izdali rdeč alarm za večji del Slovenije, so se v veliki meri uresničila. Gasilci so imeli polne roke dela povsod po državi.

JASNA PALADIN

Napovedi vremenoslovcev o skupni količini padavin so se uresničile, pihal je tudi močan veter, k sreči pa pretok Drave, ki je hidrologe močno skrbel, ni dosegel napovedanega obsega. Tudi zato, ker so na avstrijski strani zapornice začeli dvigovati pravočasno ter s tem regulirati pretok vode.

Če se napovedi o dvigu gladine Drave niso do konca uresničile, pa so se napovedi o količini padavin. Največ dežja v 24 urah je do 7. ure zjutraj padlo v Bovcu (165 milimetrov), Ilirski Bistrici (157 milimetrov) in na Zelenici (151 milimetrov). Po podatkih Arsa je bil najmočnejši sunek vetra izmerjen na Kredarici s 161 kilometri na uro. V nižinah so močnejše sunke vetra, od 90 do 100 kilometrov na uro, izmerili v Bovcu, na Letališču Portorož, na boji v Piranskem zalivu, v Kopru, v Ilirski Bistrici in v Podnanosu.

Največ škode so hudourniške vode povzročile na Gorenjskem, posledice močnega vetra pa so odstranjevali po večjem delu države.

Policija išče novega generalnega direktorja

Na začetku oktobra je vlada s položaja generalnega direktorja policije razrešila

Simona Veličkega, za vršilko dolžnosti pa so imenovali dosedanjo namestnico generalnega direktorja Tadjano Bobnar. V začetku tedna je ministrstvo za notranje zadeve objavilo razpis za generalnega direktorja policije. Poleg življenjepisa in ustreznih dokazil morajo kandidati ob prijavi predložiti tudi vizijo prednostnih nalog policije z vsebinsko opredelitvijo in okvirno časovnico uresničevanja te vizije. Kandidati se lahko prijavijo do 9. novembra.

Pahor s predsednikom vrhovnega sodišča

Minuli teden je v javnosti završalo zaradi obvestila, ki ga je vrhovno sodišče objavilo glede odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) v zvezi z zadevo Pro Plus. ESČP z argumentacijo ob razsodbi, da država podjetju Pro Plus ni zagotovila pravice do poštenega sojenja, ni prepričalo vrhovnega sodišča. Obvestilo so v javni izjavi obsodili pravni strokovnjaki, ki so vrhovnemu sodišču očitali samovoljno ravnanje. Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je v ponedeljek sprejel predsednika vrhovnega sodišča Damijana Florjančiča, ki mu je pojasnil svoj pogled v zvezi z zadevo ter ga obvestil o nadaljnjih korakih za

odpravo nesporazuma glede spoštovanja odločitev ESČP. Pahor je odločitev pozdravil, saj odpravlja dvome o spoštovanju odločb sodišč.

Stoletnica Narodne vlade SHS

Na ljubljanski pravni fakulteti so odkrili obeležje, s katerim so zaznamovali stoto obletnico imenovanja Narodne vlade SHS. Večina slovenskega naroda je med razpadanjem habsburške monarhije za kratek čas zaživela v Državi SHS. Ustanovljena je bila 29. oktobra 1918 in je obstajala do združitve s Kraljevino Srbijo v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev 1. decembra 1918. Kot je pojasnil dekan fakultete Grega Strban, gre za prvo slovensko vlado, ki je bila potrjena v stavbi, kjer je danes fakulteta. Obeležje sta slavnostno odkrila Strban in predsednik republike Borut Pahor.

Dogodek predstavlja tudi simbolični začetek praznovanja stoletnice pravne fakultete. Odkritju obeležja bo namreč sledila še vrsta dogodkov.

Ugrabljeni slovenski kapitan prispel domov

Slovenski poveljnik švicarske tovarne ladje MV Glarus, ki je bil med septembra

ugrabljenimi pomorščaki, je v torek prispel v Slovenijo. V izjavi za javnost se je zahvalil vsem, ki so sodelovali pri reševanju, svojim bližnjim in javnosti. »Še posebej bi se rad zahvalil protiterorističnemu oddelku slovenske kriminalistične policije, predvsem policijskim pogajalcem, ženi in bratu,« je poudaril poveljnik, ki želi ostati neimenovan. Zahvalil se je tudi javnosti za profesionalnost in potrpežljivost v zadnjem mesecu. Dodal je, da je zdrav, a psihično zelo utrujen. Ladjo MV Glarus, ki je v lasti švicarskega podjetja Massoel Shipping, so septembra oboroženi storilci napadli med krajema Lagos in Port Harcourt ob delti reke Niger, približno 45 navtičnih milj jugozahodno od otoka Bonny Island. Poleg državljana Slovenije je kriminalna združba ugrabila še sedem filipinskih državljanov in po enega državljana Romunije, Ukrajine, Hrvaške ter BiH.

Unicef: Slovenija na desetem mestu

Slovenija se je glede na raziskavo o enakosti v izobraževanju otrok v 41 gospodarsko najrazvitejših državah sveta, ki jo je opravil Sklad Združenih narodov za otroke (Unicef), uvrstila na deseto mesto.

Slovinci v zamejstvu (636)

Koroški »mohorjani« na Gorenjskem

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Knjižni dar Mohorjeve založbe iz Celovca, najstarejše slovenske založbe, ki jo je v Celovcu daljnega leta 1851 pomagal postaviti na noge škof Anton Martin Slomšek, je še vedno priljubljeno branje Slovencev na Koroškem. Tradicionalna koledar in Pratika ter drugo čtivo so vsa leta izhajanja, do današnjih dni, širili in ohranjali slovensko besedo tudi v letih, ki za Slovence niso bila najbolj prijazna, in bili nevidno vezivo med našimi rojaki na Koroškem. Da »mohorjanke« – kot radi rečejo knjigam Mohorjeve založbe – najdejo pot v slovenske domove, imajo največ zaslug poverjenice in poverjeniki, ki leto za letom obiskujejo koroške domove in priporočajo Mohorjeve knjige.

Mohorjeva založba jih vsako leto nagradi z izletom.

Letos so za potovanje izbrali Gorenjsko in dva njena biseri: Brezje in Begunje. Zaradi Marije Pomagaj, ki je čaščenata tudi med Slovenci na Koroškem, in Avsenikov, ki so svojo glasbeno potovanje na tuje začeli prav med Slovenci na Koroškem. Pretekli petek je tako Roman Till, ki je pri Mohorjevi založbi zadolžen

tudi za sodelovanje s poverjeniki, te najprej pripeljal na Brezje. Tu so romarjem, med katerimi je bil tudi ravnatelj Mohorjeve Franc Kelih, maševali brezjanski pater Viktor Papež, župnik z Radiš na Koroškem, sicer Prlek po rodu, Marjan Plohl in pliberski dekan Ivan Olip. Sodelavka Romarskega urada Urša

Klobučar pa jim je predstavila Muzej jaslic. Begunje in Avsenikov dom je bila druga gorenjska postaja koroških popotnikov. Po kosilu, za katero je bila ena ura popoldne pravi čas, je sledil ogled Muzeja Avsenik, v katerem jim je Nejc Poljanec predstavil enkratno življenjsko in predvsem glasbeno zgodbo Jožčevih bratov Vilka in Slavka, njunega ansambla in njegovih glasbenih vrhuncev.

»Izletniki so bili nad obiskom Gorenjske navdušeni,

Organizator izleta Roman Till iz celovške Mohorjeve

čeprav so mnogi med njimi te kraje že obiskali,« mi je po izletu napisal Roman Till, sin Slovenca in Avstrijke. In to v lepi slovenščini, s katero se je resneje srečal šele po vpisu na Slovensko gimnazijo v Celovcu.

Poverjeniki Mohorjeve iz Celovca pred spomenikom papeža Janeza Pavla II. na Brezjah

Pod pokroviteljstvom predsednikov republik Avstrije, Italije in Slovenije in v spomin na stoto obletnico konca prve svetovne vojne bo v nedeljo, 11. novembra, med 14. in 18. uro v prostorih Koroškega deželne arhiva na St. Ruprechter Strasse 7 v Celovcu trideželnoborovanje pod naslovom War is over – Vojna je končana.

Po svetu

Raje delajo kot seksajo

Na Japonskem se dogajajo čudne reči. Število samskih je rekordno visoko, skoraj polovica mladih samskih žensk in moških, starih do štirideset let, je devičnikov, milijoni pa se predajajo le še virtualnim spolnim užitek ...

MIHA NAGLIČ

Sindrom celibata

Japonski se obeta demografska katastrofa. Prodajo več plenice za starostnike kot za dojenčke. »Mladi Japonci vse manj hodijo na zmenke, vse manj je zvez, porok in otrok, kar se že močno pozna pri demografski piramidi. Na Japonskem živi nekaj več kot 127 milijonov ljudi, država pa ima že zdaj eno najnižjih stopenj rodnosti na svetu. Število prebivalstva se v zadnjem desetletju opazno zmanjšuje – lani se je zmanjšalo za kar 403.000. Tudi napovedi niso nič kaj rožnate – ob trenutnih gibanjih bi lahko Japonska do leta 2060 imela že tretjino prebivalcev manj ... Statistika govori sama zase: skoraj polovica mladih samskih žensk in moških, starih do štirideset let, je devičnikov. Skoraj sedemdeset odstotkov tistih, rojenih po letu 2000, ni v partnerski zvezi in si tudi ne želi biti. Enainšestdeset odstotkov neporočenih moških in 49 odstotkov neporočenih žensk v starostnem obdobju od 18 do 34 let ni v nobenih obliki zveze. Trideset odstotkov moških v tridesetih letih in prav toliko žensk, starih med dvajset in trideset let, nima nikakršnih izkušenj s partnerskim odnosom.

Številke za istospolne partnerske zveze sploh ne obstajajo. / Ti podatki kažejo na to, da mladi Japonci spolnosti in partnerstva ne dojemajo več kot eno izmed svojih potreb, kar so strokovnjaki poimenovali 'sindrom celibata'. Obstaja veliko razlag, zakaj je japonska družba prišla do tega stanja. Vzrokov je več – od visokih cen stanovanj in stroškov vzdrževanja otrok do razmaha spletnih aplikacij za virtualno spolnost, robotov za spolnost in pornografskih klubov. / A glavni vzrok je en sam – fanatična usmerjenost Japoncev v delo od jutra do večera. Preprosto – mladi so preveč zaposleni s službo, da bi iskali že priložnostne partnerje za skok med rjuhe, kaj šele, da bi začelnjali in negovali romantično zvezo.« Šestindvajsetletni prodajalec Taio Hašimoto pove, da mu 15-urni delavnik preprečuje, da bi v življenju počel kar koli drugega kot hodil v službo in preživljal čas s sodelavci. 'Delo naj bi končal ob 19.00, a v bistvu vsak dan delam nade. Če gre vodja na pijačo, moram tudi jaz in v lokalno moram ostati, dokler ga ne zapusti on, tako da običajno lovim zadnji vlak za domov. To se od mene pričakuje. Služba je tako naporena, da številni, kot sem jaz,

preprosto nimajo interesa, da bi si našli dekle. Zato ostajamo samski.' / Kot posledica takšnega stanja se je, logično, razvila razvejena, več milijard dolarjev vredna spolna industrija, ki izčrpanim samskim Japoncem ponuja zabavo in potešitev potreb, ne da bi morali paziti na to, kaj bodo rekli partnerici oziroma partnerju, in se spraševali, ali se bodo spomnili na vsako obletnico. Spremljevalke, hostese, fetiš klubi, trgovine s spolnimi pripomočki, javne hiše, animeji s pornografsko vsebino, mange, masažni saloni ... Popolnoma običajno je, da družba sodelavcev po službi v večernih urah zavije v te prostore. 'Tega med seboj ne skrivamo, te ženske v družbi še komentiramo. To je del zabave. Zakaj bi se sploh trudil dobiti dekle za partnersko zvezo? Več kot delamo, manj časa imamo zase.' (Hašimoto) / Ai Aojama, nekdanja prodajalka ljubezni, ki se zdaj ukvarja s terapijo za pare, je pojasnila: 'Moški lahko najdejo mnogo tovrstne zabave. Poleg tega pa je življenje mladih popolnoma prepleteno z virtualnim svetom, v katerem lahko spoznajo veliko čednih deklet, z resničnimi ženskami pa imajo vse manj stikov. Ženske iz mesa in krvi jim poganjajo strah v kosti, saj imajo lahko

svoje mnenje in jih ne ubogajo popolnoma.' Sama predlaga nenavadno rešitev – uzakonitev poligamije. 'Pri poligamiji potrebujemo le enega zdravega, dobrega 'žrebca', ki lahko oplodi več žensk.' (Vir: Anja P. Jerič, MMC RTV SLO) Sliši se čudno, a zna biti res.

Napovedala svoj umik

»Imam trden občutek, da je danes prišel čas za odprtje novega poglavja. Prvič, na naslednjem kongresu CDU-ja decembra v Hamburgu ne bom kandidirala za predsednico. Drugič, četrti mandat je moj zadnji na položaju kanclerke. Na volitvah 2021 ne bom kandidirala.« Tako je nemška kanclerka Angela Merkel po slabem rezultatu stranke CDU v Hessnu napovedala svoj umik. Vendar njen umik gotovo ne bo beg, to lahko verjamemo.

Temno proti temnemu

»Soočeni smo z dvema vizijama na Bližnjem vzhodu. Ena je vizija svetlobe, druga pa vizija teme, ki želi razširiti sektaštvo po regiji. Zgodovina pa nam govori, da svetloba vedno premaga temo.« Tako pa je saudski zunanji minister Adel Al Džubeir svojo državo razglasil za svetlo, Iran pa za temno. Le kdo bi mu verjel?

Japonke, oblečene v tradicionalni kimono, v neki procesiji. Lepo, vprašanje pa je, zakaj nimajo več otrok. / Foto: Wikipedia

Kanclerka Angela Merkel in njen nepopustljivi finančni minister Wolfgang Schäuble v Bundestagu leta 2014, ko sta bila še gospodarja Evrope / Foto: Wikipedia

Ameriški državni sekretar Mike Pompeo in saudski zunanji minister Adel Al Džubeir, v Riadu 28. 4. 2018. Zastopala naj bi svetlo stran tega sveta. Pa ga res? / Foto: Wikipedia

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (40)

Prešeren – kulturni svetnik

GAŠPER PETERNEL

GORENJSKI MUZEJ

Kulturni svetnik je pojem in del modela raziskovanja kanonizacije umetnikov. Gre za koncept, ki je v osnovi podoben raziskovanju cerkvenih svetnikov, le da je prenesen na širše kulturno področje. Pri nas je pojem utemeljil in na primeru Franceta Prešerna raziskal dr. Marijan Dovič. Kulturni svetnik je umetnik, ki je domačo kulturo zastopal bolje kot drugi umetniki njegove dobe, tvori del kanona nacionalizma kot »civilne religije« in je po splošnem prepričanju odigral ključno vlogo pri konstruiranju nacionalne identitete.

Na Slovenskem že vse od leta 1863, ko je Levstik v naznanilu na spominski srečanju v Kranju in Škofji Loki

zapisal, da je Prešeren »največji in edini pravi pesnik«, Prešerna slavimo kot najvišjega kulturnega svetnika. Zgodba največjega nacionalnega pesnika in s tem povezanega Prešernovega kulta je pravzaprav odsev rasti slovenskega naroda, ki je svojo identiteto utrjeval skozi literarna prizadevanja.

Odločilno vlogo v Prešernovem kultu igra mesto Kranj. Kljub temu da je France Prešeren tu preživel le dobri dve leti življenja, je za kult najpomembnejše, da je pesnik tu pokopan. Ostanki in relikvije so shranjeni v Prešernovem gaju, predmete, povezane z njim, pa že več kot 65 let zbiraamo v Gorenjskem muzeju in jih na stalni in občasni

razstavah predstavljamo v Prešernovem spominskem muzeju. Kranjski Prešernoslovec Črtomir Zorc in za njim kustosinja Beba Jenčič sta od druge svetovne vojne naprej zbrala neprecenljivo zbirko gradiva, od originalnega pohištva (večina posoja Narodnega muzeja Slovenije), Prešernovega prevođa Tri želje Anastazija Zelenca (v dolgoročni posoji) do najbolj znanega Goldensteinovega portreta pesnika, umetniških del Prešernovih nagajencev in vrsto drugih muzealij.

Ključne pri razširjanju Prešernovega kulta so dejavnosti, ki pritegnejo najširšo množico ljudi in so vsebinsko še vedno povezane z njim. Najbolj množična

Po prvem kiparskem portretu Franca Ksaverja Zajca (1865) je bil leta 2000 odlit Prešernov spomenik v Vrbi.

prireditve – Prešernov smenj – poteka 8. februarja v kranjskem mestnem jedru. Večer prej pred Prešernovo hišo Mešani pevski zbor Petra Liparja (prej Iskra) poje podoknico, v Gaju pa se zgodijo Trenutki tišine za Prešerna – nekoč znamenite nagovore prof. Franca

Drolca so zamenjali nagovori in recitacije dijakov Gimnazije Kranj in petje zbora, poimenovanega po pesniku. Letošnja razstava na obletnico rojstva bo govorila ravno o tem, kako je Prešernov kult nastal, kako se je ohranjal in kakšno vlogo ima v tej zgodbi Prešernovo mesto.

Osebnosti

Vrednote je vredno živeti

Stane Grum je ravnatelj OŠ Tržič od leta 2004. Otroštvo je preživel v Strahinju; v pomanjkanju, a v ljubezni. Kot sedmošolec, takrat je že živel v Kranju, je ob pouku čistil stanovanjska bloka, da je družini za preživetje primaknil kak dinar. Po srednji kmetijski šoli je strigel ovce na Jezerskem, to je bila njegova služba. Tudi ko niso verjeli vanj, je zmogel korak naprej, verjel vase in zaključil študij na pedagoški akademiji. Danes je širše znan po projektu Gorenjska veriga srca, s katerim je začel v Tržiču. Srce simbolizira vrednote, kajti če jih odrasli ne bomo dali otrokom, nam jih otroci, ko odrastejo, ne bodo znali dati nazaj ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Ideja o verigi srca, ki širi vrednote, se je najprej utrnila v lokalnem okolju. Za šolsko leto 2016/2017 se je Stane Grum, ravnatelj Osnovne šole (OŠ) Tržič, domislil projekta Tržič – mesto dobrih misli in želja ter zanj hitro pridobil simpatije v kolektivu in širše po Tržiču. »Več stvari sem začel opažati, verjetno to pride z leti. (smeh) Koliko sporov, ljubosumja, zamer je med ljudmi in kakšna je odtujenost med mladimi zaradi pretirane uporabe, celo zasvojenosti z mobiteli, računalniki. V naši šoli smo prepovedali uporabo mobitelov na območju celotnega šolskega okoliša. Rad vidim, da se mladi pogovarjajo, igrajo, počnejo druge zanimive reči ... Nekako pa kar vsak hodi bolj zase, otroci in odrasli; a če bi lahko pisalo na obleki, ki jo vsak nosi, bi videli, da prav vsak nosi tudi svoj križ. In če bi vedeli, kaj se skriva pod obleko, v srcu, bi se drug do drugega drugače obnašali,« je pogosto premišljeval Stane Grum. A kako to povedati naglas? Grum se je odločil, da so vrednote tiste, na katerih je vredno graditi. »Nobene katastrofe ni, če otrok pri pouku ne zna kakšne definicije, katastrofa pa je, če ne zna poskrbeti zase, če ne zna biti spoštljiv, hvaležen, sočuten, strpen.« Za simbol je ravnatelj izbral srce, ki simbolizira vrednote; kajti če jih odrasli ne bomo dali otrokom, nam jih otroci, ko odrastejo, ne bodo znali dati nazaj ... Grum pove, da spotikanj v uresničevanju te ideje ni imel in da so številni udeleženci v projektu tudi simbol srca, ki v kakšnih okoliščinah lahko izpade osladno, razume-li v njegovem bistvu. Zato je projekt s podporo, ki jo je bil deležen, razširil v živo Gorenjsko verigo srca, v katero so petega oktobra letos na kranjskem stadionu vstopili številni mladi, učitelji in vzgojitelji iz 14 gorenjskih osnovnih in srednjih šol ter Vrtca Tržič. V to živo srce je vstopil tudi predsednik Borut Pahor, ki se je ravnatelju Stanetu Grumu zahvalil z zastavo Republike Slovenije, protokolarnim darilom, ki ga podeljuje posameznikom in skupnostim, ki gradijo mostove med ljudmi in delajo našo družbo boljše.

Stane Grum / Foto: Tina Dokl

Okrog pet tisoč pripetih papirnatih srčkov je bilo popisanih z otroško, mladostniško pisavo, ki so sporočali v svet, da si želijo prijateljstvo, spoštovanje, ljubezen, srečo v družini ...

Spoznajmo avtorja te zgodbe

Stane Grum je otroška leta preživel v Strahinju; v pomanjkanju, a v ljubezni in iskrenosti. Z mamo samohranilko in še dvema sestrama. Že kot fantič je pomagal z opravi na kmetiji pri Lenčku, kjer so ga vzeli skoraj za svojega. »Imel sem svojo sobo, vse sem delal, se

pri njih naučil odgovornosti in delavnosti ter že zelo zgodaj spoznaval različne usode ljudi,« se spominja.

»V Kranj smo se preselili, ko sem šel v peti razred. Še dolga leta pa sem se vračal na kmetijo pri Lenčku ... Pri njih sem se navdušil za srednjo kmetijsko šolo, ki sem jo obiskoval v Novem mestu. Užival sem tako v šoli kot v dijaškem domu. Takrat se je začela tudi moja glasbena kariera, že v prvem letniku sem se naučil igranja kitare in kmalu ustanovil vokalno-instrumentalno skupino Albatros. Po vojaščini sem bil tri leta zaposlen v KŽK Kranj. Kot njihov delovodja

sem na Jezerskem med drugimi strigel ovce, pasel kравe. Tudi to so bila lepa leta.« Večno pa si je zares želel delati v šoli. Pri svojih 22 letih se je odločil, da gre na fakulteto. Psihologinja na zavodu za zaposlovanje je prosil, naj ga testira, da bo vedel, ali bo zmogel študij. Psihologinja je pridobila njegove teste še iz sedmega razreda osnovne šole, ki pa niso bili briljantni, ker mu je zaradi čiščenja stanovanjskih blokov in drugih opravil po šoli zmanjkovalo časa za učenje. Kljub temu da ni verjela v njegove sposobnosti, jo je prepričal, naj ga vnovič testira ... Nadaljevanje je

znano: uspešno je končal študij na Pedagoški akademiji v Ljubljani in pridobil naziv profesor defektologije za motnje vedenja in osebnosti in domske pedagogike. Že med študijem je deloval kot prostovoljec na centru za socialno delo, prvo redno službo pa dobil v Vzgojnem zavodu Preddvor. »Rad sem imel otroke, zelo smo se razumeli, sistem, ki je bil tedaj v vzgojnem zavodu, pa ni bil v redu in nisem zdržal tam. Premalo je bilo spoštovanja do otrok,« je pojasnil Grum, ki je zatem vztrajno trkal od vrat do vrat, kajti hotel je delati v šoli. Leta 1992 so ga (le) zaposlili v OŠ Tržič, takrat še pod imenom OŠ Zali Rovt. »Verjeti moram vase in jaz sem vase verjel,« je podelil svoje sporočilo. V šoli je bil sprva svetovalec, potem je postal pomočnik ravnatelja, od leta 2004 je ravnatelj te šole. Na glasbo ni pozabil. Tudi ko je deloval na Jezerskem, je ustanovil skupino pod imenom Albatros, Nuša Derenda je prepevala njegovo avtorsko besedilo Bela vrtnica, ustanovil je učiteljski pevski zbor, s katerim so imeli 15 samostojnih koncertov, organizirali 14 mednarodnih koncertov Učiteljeva pesem, izdali so zgoščenko V veter ujete pesmi, sodelovali z zamejskimi zbori iz Italije, Hrvaške in Avstrije ...

Kjerkoli sem deloval, vedno je bilo vredno

Stane Grum je na Mežakli dvanaest let vodil sprostitevno-terapevtski tabor za spolno zlorabljeni in trpinčene otroke. Imeli so najmanj en tabor na leto, vsakič po deset dni preko Društva za zdrav osebnostni razvoj Radovljica, ki so se mu pridružili tudi otroci iz »zdravih« družin. Brez zlovesče etikete, kdo je kdo na taboru ... »Tudi takrat sem izkusil, da so ljudje pripravljene pomagati. Vso hrano za tabor smo dobili brezplačno za vseh trideset, štirideset ljudi, kolikor nas je bilo tam. In spet smo pri simboliki srca. Ko ljudem poveš in odpše srce, za kaj gre, želijo pomagati. Najbolj pa se spominjam, ko so otroci skupaj z mano kuhali kosila. Kuhinja simbolizira toplo domače ognjišče, tam so se odpirala srca ... Včasih smo jokali, ko je povedala kakšna punčka, fantek, kaj se dogaja ... (premor) Še danes mi je hudo ... Udeležence tabora še srečujem, danes so to odrasli ljudje, ki imajo že svoje otroke. Večkrat mi rečejo, ali bi šli vsi skupaj še enkrat na Mežaklo.« Mežakla je za Staneta Gruma eden vrednejših spominov. »Otroke moramo pripraviti na življenje in tudi sebe nenehno graditi. Ni vedno lahko, vedno se pa nekaj naučimo.«

Gorenjska veriga srca, v katero je vsak vstopil s svojimi vrednotami, ki jih živi ali bi jih rad živel in jih podelil z drugimi. / Foto: arhiv OŠ Tržič

Zgodbe

Živimo – in to je res lep občutek

Zakonca Eva in Miro Pogačar, oba izkušena gorska reševalca, sta letos poleti s prijatelji odšla na izlet na Veliko planino. Udar strele ju je potisnil v vlogo, ki je nista vajena: bila sta med štirimi ponesrečenci, ki jim je hitro in pravilno posredovanje planincev, ki so bili v bližini, rešilo življenje.

MARJANA AHAČIČ

»Koliko si jih že ti tako le spravila s hribov in cest v bolnišnico, zdaj pa to, me je prešinilo, ko nas je helikopter peljal v ljubljanski klinični center in je Eva, vsa neboljena, pod zdravniško kontrolo ležala na tleh, na nosilih,« je tisto dramatično popoldne sredi letošnjega poletja, ko je na Veliki planini strela hudo poškodovala štiri planince, opisoval Miro Pogačar, izkušen alpinist in gorski reševalec iz Studenčič pri Lescah. Prav on je bil namreč skupaj z ženo Evo, zdravnico in gorsko reševalko, koordinatorko projekta Oživimo srce v Radovljici, del skupine štirih planincev, v katero je treščila strela. Predvsem zaradi hitrega posredovanja švedskega zdravnika, ki je bil z družino tisti dan prav tako na izletu na Veliki planini, se je neverjetna izkušnja dobro iztekla za vse.

Zakonca Pogačar sta tudi o tem spregovorila na pogovornem večeru v radovljiški knjižnici, ki ga je 16. oktobra, prav na svetovni dan oživljanja, pripravilo društvo Hospic.

Nenadoma se je svet ustavil

»Bil je drugi avgust, napovedana je bila sicer samo kakšna nevihta, a sva si rek-

Eva in Miro Pogačar na pogovornem večeru v radovljiški knjižnici / Foto: Gorazd Kavčič

je končno videti nekaj modrine, zato smo se odločili, da se odpravimo naprej do šene od koč na planini. Vstali smo od mize in šli ob hiši na drugo stran. Mislim, da smo naredili kakih dvajset metrov, ko mi je naenkrat sredi koraka postalo neznanško slabo. Za trenutek sem pomislila: Kaj pa je zdaj to, saj sem se vendar tako dobro počutila? Potem se je zame svet ustavil,« je tisto neverjetno dogajanje opisovala Eva Pogačar.

»Bil sem zadnji v vrsti štirih, ki smo drug za drugim zapuščali stan. Obrnjen sem bil stran od drugih, ker sem

pogleda, ki sem ga doživel, ko sem se ozrl okoli sebe in na drugi strani ograje zagledal negibno ležeča prijatelja, na moji strani pa Evo. Vse v krču, vedno bolj modre v obraz, a so me noge nekako držale. Obrnil sem se k ženi in najprej me je prešinilo vse tisto, kar sem se naučil kot gorski reševalec. Potem pa me je, ko sem opazoval tisti Evin pogled brez življenja in obraz brez diha, prešinilo: A zdaj me boš pa kar takole zapustila?« se izkušen reševalec še vedno pretresen spominja dogodkov na planini.

ko je mimo že prišel švedski zdravnik. "I am a doctor," (Zdravnik sem), je povedal in odšel naprej, ko je videl, kaj počnem. Pravilno se je odločil pomagati tistemu ponesrečencu, ki mu je šlo najslabše. Eva je počasi začela kašljati, stokati je začela tudi druga poškodovanka ... tako sta naznanili svojo vrnitev v življenje. Strela očitno ni šla skozme, a kljub temu sem bil poškodovan, ker me je vrglo nekaj metrov čez ograjo. Obenem sem bil tudi čustveno vezan, tako da ne vem, kako bi se izšlo, če ne bi bilo švedskega zdravnika.«

»Ko zdaj premišlujem o trenutku, ko me je zadela strela, si mislim, da bi bila to prav lepa smrt. Začudenje, potem pa nič, samo črnina. A seveda je življenje še mnogo, mnogo lepše.«

"Strela je bila." Začudeno sem ga gledala in se spraševala, koga je zadela. Zame je namreč ni bilo, nisem je doživela, ne spomnim se je. Povedal mi je še, da je poškodovana tudi prijateljica, a da se premika in da bo očitno z njo vse v redu, z njenim možem pa je slabo, da je negiben in ne diha.

"Oživljati ga je treba!" sem rekla takoj, a se nisem mogla premikati, da bi pomagala, mož, ki je bil ob meni, pa tudi ne toliko, da bi bil dovolj učinkovit. K sreči je bil tako rekoč takoj na prizorišču švedski zdravnik, ki je pravilno ocenil, da tako jaz kot prijateljica dajeva znake življenja in začel z oživljanjem ponesrečenca, ki ni dihal. Pomagal mu je izraelski turist, ki je bil prav tako v bližini.«

Na tragedije se nikoli ne navadiš

Zakonca Pogačar in njuni bližnji nikoli ne bodo pozabili tistega dne, ko bi se na Veliki planini lahko zgodila velika tragedija. Na dogodek gledata čustveno, z občutkom hvaležnosti do vseh, ki so jim pomagali, a tudi zrelo in umirjeno. Pri svojem delu oziroma poslanstvu se oba pogosto srečujeta z najtežjimi situacijami. »Z mrtvimi sem se srečevala tako v službi kot pri gorskih reševalcih in priznati moram, da se soočati s tem ni enostavno. Tudi ne moremo kar tako reči, da se zdravniki, ki se pogosto srečujemo s smrtjo, na to navadimo. Celó obratno – z leti ima človek zaradi vsega hudega, kar doživi, čedalje nižjo toleranco. Ni več prostora, kamor bi odlagal. S tem se sicer vsak od nas sooča po svoje. Sama sem bila po kakšnih posebno hudih dogodkih vedno kakšen dan ali dva popolnoma neuporabna za družino. Prepričana sem, da se smrt in trpljenje dotakneta vsakega. Ni res, da se navadiš. Navadiš se živeti s tem,« pravi in dodaja: »Za tistega, ki umre, je problemov konec. Tega sva se zavedala tudi, ko sva kasneje razmišljala o tem, kaj se nama je zgodilo. Žalujejo

tisti, ki ostanejo – in njim je težko. Tudi najini hčeri bi lahko v trenutku ostali brez obeh staršev. Po mojih izkušnjah pomaga, če človek svojo bolečino z nekom deli. Zato vsakemu, ki se počuti nelagodno in v dilemi, ko razmišlja o tem, kako pristopiti k žalujočim, svetujem: pojdi tja in ponudi pomoč. Tudi če je ne potrebujejo, že to, da si tam, pomeni, da ti je mar in da si pripravljen poslušati. Mislim, da je to največ, kar lahko daš žalujočemu človeku.«

Lepa smrt, a življenje je še mnogo lepše

»Pri vseh nevihtah, ki sem jih preživel v hribih – in verjemite, ni jih bilo malo, tako je že treskalo okoli mene, da so mi šli lasje pokonci – niti enkrat nisem pomislil, da bo strela poiskala mene. Še manj, da se mi bo to zgodilo skorajda sredi naselja. Okoli nas je bilo tisti dan na Veliki planini veliko višjih objektov,« je mesec in pol po dogodku razmišljal Miro Pogačar.

»Ko zdaj premišlujem o trenutku, ko me je zadela strela, si mislim, da bi bila to prav lepa smrt. Začudenje, potem pa nič, samo črnina. A seveda je življenje še mnogo, mnogo lepše,« se ozira nazaj Eva Pogačar. S švedskim zdravnikom, ki je pomagal pri reševanju, sta se Pogačarjeva srečala že nekaj dni po prihodu iz bolnišnice, saj je z družino dopustoval na Bledu. »V vsej nesreči smo imeli veliko srečo, dobili smo nove prijatelje na drugem koncu sveta,« umirjeno pove Miro, Eva pa dodaja: »Slogan letošnjega svetovnega dne oživljanja je Vsak Zemljan lahko reši življenje. Mi smo to dobesedno izkusili. In res bi bilo žalostno, bi se izšlo drugače. Imeli smo nesrečo, ampak potem še dosti večjo srečo, da smo jo odnesli tako, kot smo jo. Saj imamo vsi še nekaj težav, ampak živimo – in to je res lep občutek. Se pa ob takih dogodkih zaveš, kako krhko je življenje in kako se lahko v trenutku vse postavi na glavo.«

Miro Pogačar / Foto: Gorazd Kavčič

Eva Pogačar / Foto: Gorazd Kavčič

la: ni za hribe, greva raje na Veliko planino po sir. Z dvema prijateljema smo se tako odpravili na pot, najprej do pastirskega stanu, kjer prodajajo sir in kjer gostom ponudijo tudi kakšen prigrizek, kot so žganci in kislo mleko. Sedeli smo zunaj, tako kot obiskovalci pri drugih štirih, petih mizah. Spomnim se, da je mož pogledal v nebo in pripomnil, da

zapiral ograjo. V tistem trenutku me je streslo in rekel sem si: Strela je. Imam namreč izkušnjo udara elektrike, v drugih okoliščinah sicer, a vem, kakšen občutek je, ko te močno strese. Samega groma se ne spomnim. Kot vem sedaj, nas je vse štiri razmetalo naokrog, ker se ob streli sprosti ogromno energije. In nikoli ne bom pozabil najbolj srhljivega

Oživljati ga je treba!

»Ne vem, koliko časa je preteklo: pol minute, petnajst sekund ... V takšnih trenutkih vidiš, kako hitro se lahko vse skupaj za zmeraj konča. A ko sem jo obrnil v položaj za nezavestne in jih skušal sprostiti dihalne poti, sem opazil, da se nekaj v njej vendarle premika. To je bil tudi trenutek,

»Ko sem se zbudila, je bilo hudo. Nisem mogla požirati, opazila pa sem, da me je mož že dal v položaj za nezavestnega. Potem je nastopila neskončna utrujenost in neskončne bolečine. Zeblo me je, počutila sem se, kot da mi je nekdo v hipu vso energijo poslal v središče Zemlje, nisem se mogla niti premakniti. Takrat mi je mož, ki je bil ves čas ob meni, rekel:

Z oratoriji na Madagaskarju

Študentka pedagogike in andragogike Tinkara Jerkič iz Šenčurja je del letošnjega poletja preživela kot prostovoljka na Madagaskarju, kjer je bila s skupino desetih vrstnikov prek programa POTA – Mladinsko misijonsko prostovoljstvo. Vrnila se je z dragocenimi vtisi o tem rdečem otoku, ljudeh, ki tam živijo, in slovenskih misijonarjih, ki tam širijo vero.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Tinkaro je že več let vleko na Madagaskar, zanj jo je navdušila prijateljica, ki je bila tam prostovoljka pred štirimi leti. Lani se je prijavila v program POTA, vendar je bila izbrana za projekt Zambija, ki se ga je nato udeležila. Letos se je ponovno prijavila in tokrat se ji je želja uresničila: v skupini desetih prostovoljcev (med devetimi dekletki je bil en sam fant) se je udeležila projekta, kjer se ji je obetal veliko dela z otroki. Z malgaškimi otroki v krajih, kjer delujejo slovenski misijonarji, so namreč prirejali oratorije. »Sama sem se v domačem Šenčurju udeleževala oratorijev od svojega četrtega leta dalje, najprej kot udeleženka, nato kot animatorica,« pravi Tinkara. Priprave na pot na Madagaskar so trajale več mesecev: med seboj so se spoznavali člani skupine, po župnijah so zbirali darove za delo naših misijonarjev na Madagaskarju in material, ki so ga potrebovali za izvedbo oratorijev. »Zbrali smo petsto kilogramov šolskih potrebščin in drugih pripomočkov, veliko preveč za dvajset potovalcev, ki smo jih nazadnje vzeli s seboj, tako da smo nekaj stvari pustili doma. Toda razdelili jih bomo domačim otrokom, ki jih potrebujejo. Moram pohvaliti zlasti osnovno šolo v Šenčurju, ki je med vsemi zbiralnimi lokacijami zbrala največ šolskih potrebščin. Otroci so zbirali vse od barvic in flomastrov do škarij in lepil. Na Madagaskarju teh stvari ni dobiti, kaj šele, da bi si jih lahko privoščili. Organizirali smo tudi dobrodelni koncert v Antonovem domu na

Tinkara Jerkič, prostovoljka v programu POTA / Foto: Primož Pičulin

Viču,« pripoveduje sogovornica o pripravah na projekt na Madagaskarju.

Po razdrapanih malgaških cestah

Na Madagaskarju že več kot štirideset let deluje legendarni misijonar Pedro Opeka, rojen v Argentini slovenskim staršem. Najbolj znan je po tem, da je pred tridesetimi leti na robu glavnega mesta na Madagaskarju pobral prve ljudi s smetišča in z njimi začel graditi Akamaso, ki je danes pravi čudež, lahko bi ji rekli mesto upanja. Skrbi za boljši in pravičnejši svet, ljudem ponudi delo, skrbi za šolanje otrok in tako z dobrimi dejanji širi vero na daljnem Madagaskarju. Poleg njegovega delujejo na jugovzhodu Madagaskarja še štirje misijonarji: Janez Krmelj, Janez Mesec, Jože Adamič in Tone Kerin. Obiskali so vse razen slednjega, ki je bil v času njihovega obiska ravno

v domovini. Po nekaj dneh so z najetim kombijem in v spremstvu mladega Malgaša krenili na jug. Njihov spremljevalec se je s pomočjo misijonarjev naučil slovensko, izšolal se je sicer za učitelja, na poti pa je v vseh pogledih skrbel za skupino prostovoljcev. Takole je Tinkara opisala dolgo pot na jug, kjer so se najprej ustavili v mestu Vangaindrano: »To je središčna točka, ki je približno enako oddaljena od vseh štirih slovenskih misijonarjev, ki delujejo na jugovzhodni obali otoka. Najprej smo obiskali misijonarja Janeza Krmelja, ki deseto leto deluje v misijonu Ampitafa, in pri njem izvedli naše prve tri oratorije.

Ceste so bile v tistem času zaradi velike količine dežja precej namočene, zato so bile naše vožnje še zanimivejše. Ceste namreč niso asfaltirane, zato jih dež spremeni v blatne drsalnice. Naši misijonarji morajo biti pri svojem delu zelo

potrpežljivi in vztrajni, bivanje v tako oddaljenih vasi nikakor ni tako preprosto, kot se na prvi pogled zdi.«

Na oratorij peš iz oddaljenih vasi

Oratorij je za razliko od slovenskega trajal le tri dni, potekal je od zgodnjih jutranjih ur (jutranja maša se je začela že ob šestih) do poznega popoldneva ob 18. uri, ko se je tam že zvečerilo. »Otroci so na oratorije prihajali iz oddaljenih vasi, do nas so morali priti peš – in to brez staršev. Prek oratorijev misijonarji otroke spodbujajo k zglednemu življenju in jih poučijo o pravih vrednotah. Letos smo iz zgodbe usmiljenega Samarijana potegnili bistvo ljubezni in spoštovanja bližnjih, tudi drugačnih. Pogovarjali smo se tudi o dobrih delih in družini, kar je za vzgojo na Madagaskarju zelo pomembno, saj kot pravijo misijonarji, število kriminalnih dejanj v

zadnjih letih strmo narašča. Po nekaj tednih smo se naučili tudi nekaj malgaških besed in si s tem precej olajšali delo. Po dveh tednih smo se odpravili k misijonarju Janezu Mescu v Manambondro, v vas ob jugovzhodni obali otoka. Na poti smo morali eno izmed rek prečkati tudi s trajektom, ki je bil narejen po malgaških standardih. Ko sem zagledala luknjo v trajektu, sem kar otrpnila in upala, da srečno prispemo na drugi konec reke. Na oratoriju v Manambondru smo imeli največ udeležencev, kar petsto otrok! To pomeni, da je vsak izmed nas na katehezah in delavnica imel petdeset otrok. Najlepše je bilo gledati otroke na oratoriju, ki so bili navdušeni nad malenkostmi, ki so jih doživeli v teh treh dneh. Nato smo z oratoriji obiskali še Jožeta Adamiča, ki deluje v misijonu Marofarihy ob mestu Manakara, njegova cerkev leži na enem izmed hribov sredi riževih polj. Zadnjega, petega oratorija se je udeležilo približno tristo otrok.«

Veseli najpreprostejše igrače

Malgaški otroci so Tinkaro in njene sodelavce navdušili s svojo preprostostjo in prisrčnostjo. Niso razvajeni kot naši, živijo v revnih razmerah, njihova hrana je samo riž, včasih tudi kakšno meso ob posebnih priložnostih. Nad vsem, kar dobijo, so neskončno navdušeni, uživajo v najpreprostejših igrah in že iz trakcev izdelana zapestnica ali vetrnica iz plastičnega lončka jim veliko pomeni. Najsi so bili še tako umazani, Tinkara in njeni so jih ne- prestano pestovali in stikali

k sebi. Naša sogovornica je zadovoljna, da so lahko nekaj dobrega naredili zanje. Nadvse pa Tinkara spoštuje delo misijonarjev, ki živijo v odmaknjenih vaseh na podeželju, a vztrajno in trdo delajo, pomagajo ljudem, gradijo cerkve, bolnišnice in šole. Tako je v krajih, kjer delujejo, prav zanimivo videti »poslovenjene« cerkve in druge stavbe. Ceste, po katerih so potovali (ponoči tudi v karavanah, da jih ne bi napadli in oropali razbojnik), so slabo vzdrževane. Po vsem otoku je ostalo samo še okoli dva tisoč kilometrov asfaltiranih cest, ki so jih Francozi naredili v času, ko je bil Madagaskar še do leta 1958 njihova kolonija, a jih ne popravljajo in tako so polne lukenj. Poti do misijonarjev so v času deževja skoraj neprehodne, in ko Tinkara gleda nazaj, komaj verjame, kaj vse so prevozili s terenskim avtomobilom. »V štiridesetih dneh smo prevozili 3600 kilometrov, prehodili 62 kilometrov in povozili pet kokoši,« je šaljivo zapisala za občinsko glasilo Jurij.

Pri Pedru Opeki

Navsezadnje so se srečali tudi s Pedrom Opeko. »Ne znam opisati, kako lepo je bilo, tako preprost in srčen človek je. V nedeljo smo se udeležili tudi njegove svete maše, ki je resnično nekaj posebnega. Traja kar tri ure in je polna petja in plesa. Res je v malgaščini, a jo vseeno čutiš in razumeš,« strne vtise z Madagaskarja Tinkara Jerkič. Na Madagaskar bi še šla, odkar je bila tam, na svet gleda z drugačnimi očmi. Dokler pa se ji želja ne izpolni, bo delala kot prostovoljka v programu POTA.

Veseli in radoživi afriški otroci / Foto: osebni arhiv Tinkare Jerkič

Srečanje z misijonarjem Pedrom Opeko / Foto: osebni arhiv Tinkare Jerkič

Na robu

V moji zgodbi ni nobene prisiljenosti, 2. del

Težka preizkušnja

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Pred štirimi leti je na Facebooku spoznal Emo. Njen mož je pil, bil doma nasilen, jo izkoriščal, ji kradel denar ter ga zapravljaval pri kartanju. Počasi sta se zblížala, začela sta se družiti. Malo ga je motilo, ker je bila do sina tako hladna, a se je tolažil, da je taka zato, ker se še ne poznata. Pa tudi sin je imel svoje muhe: začela se je puberteta in pogosto ni vedel, kje se ga glava drži.

Po Eminem odhodu je bil samo precej na tleh. Žrl se je, ker ni mogel doumeti,

kako to, da mu ne uspe obdržati ženske. Vse, ki so prišle, so tudi zelo hitro odšle. V nekaj dneh je shujšal za šest kilogramov. Sicer se je počutil dobro, a izguba teže ga je vseeno malo motila.

»Potem pa sem se odločil, da zamenjam službo. Šel sem tudi na obvezen zdravniški pregled. Zdravnik se je potopil v moje krvne izvide. "Tole pa ni dobro," je dejal in me še enkrat poslal v laboratorij. Naročen sem bil čez kakšen teden. Sin je ravno polnil potovalko, ker je odhajal z gasilci na neko potovanje. "Se vidiva v četrtek!" je vzkliknil, ko je odhajal skozi vrata. Res sva se videla, a ne doma, temveč v bolnišnici. Odkrili so mi, da imam raka. V trenutku, ko mi je zdravnik povedal resnico, sem mislil, da se mi je ves svet zrušil na glavo. Zvečer, ko nisem mogel spati, sem razmišljal celo o samomoru. "Je takšno življenje, ko si na smrt bolan in ob sebi nimaš nikogar, ki bi se ponoči stisnil k tebi, sploh kaj vredno?!" Naslednje jutro se je zdravnik ustavil ob moji postelji, me prijel za roko, in kot bi vedel, o čem razmišljam, izrekel preroške besede: "Če boste sodelovali z nami, so možnosti za ozdravitev neprimerno večje. Odločitev je vaša!"

Odločil sem se za boj. Že misel, da bi ostal sin še brez

očeta, je bila grozna. Nočnih mor okoli samomora me je bilo zelo sram.

Sledile so številne preiskave, nakar še kemoterapije. Sicer so me opozorili na stranske učinke, a da bodo tako grozni: slabosti, bruhanje, otekanje nog do nespoznavnosti, izpadanje las, vnetja žil na rokah zaradi dolgotrajnih infuzij ... O tem pa niso govorili.

Sin je bil skoraj vsak dan pri meni. Še sreča, da se je vpisal na Srednjo zdravstveno šolo, ki je bila čisto blizu ... Držal me je za roko, mi vlival upanje. Osebe ga je imelo rado, saj je bil pravi sonček.

Imel sem veliko srečo, da so biološka zdravila prišla. In to brez večjih težav. No, težave so bile, a po vsem, kar sem že doživel, niso bile omembe vredne. Lahko sem že naredil nekaj korakov, ne da bi bil na smrt utrujen. "Oči, vztrajaj!" mi je govoril sin. V bolnišnici sem spoznal Laro. Prijetno žensko, malo starejšo od mene. Dva otroka je pustila pri starših, ker jo je mož še isti dan, ko je izvedel, da je na smrt bolna, enostavno zapustil in se vrnil v domače kraje. Morda tega niti ne bi storil, če bi mu Larini starši dovolili, da otroka obdrži ob sebi. Najprej se mi je zelo smilila. Njena usoda je bila še strašnejša kot moja. Ker je bila precej

pesimistična, se je tudi njevo zdravljenje vleklo kot jara kača. Vseeno je bila toliko pri močeh, da smo lahko novo leto dočakali skupaj. Prišla je z obema otrokoma, sin pa mi je predstavil svoje prvo dekle! Nisem mogel verjeti, da je vse to res! Bilo je zelo lepo. Romantično! Sin je skuhal večerjo, ni bila ne vem kaj, a je jedi pripravil z veliko ljubezni. Lara je sicer spala v moji postelji, a med nama se ni nič dogajalo. Nisva še bila sposobna za intimne dotike.

Počasi je vdeželo prihajala pomlad. Iz dneva v dan sem bil bolj pri močeh, obiskovali so me mladostni prijatelji, celo nekdanja žena si je vzela čas in me prišla pogledat. A bili smo si tuji. Sin je ni več poznal, ona pa njega ne. Lara je večino časa, če ni bila na terapijah, živela z menoj. S svojimi črnimi mislimi je negativno vplivala tudi na oba otroka. Vesel sem bil, ker sta me imela rada in mi zaupala. Eden mojih prijateljev je imel doma tri ponnije. Neizmerno sta uživala, kadar sta jih lahko jahala. Prišlo je poletje, ponosen sem bil, da sem lahko prepeščil sedem kilometrov, ne da bi prišel domov na smrt utrujen. Lara je spet imela preglede. Nisem šel z njo, ker mi ni pustila. Zdravnik ji je zatrdil, da zdravljenje napreduje, a mu ni verjela.

Imela je fiksno idejo, da bo neko noč v spanju umrla. In zato se je vsak večer poslavljala od nas, kot bi bil zadnji. Bila je užaljena, ko so ji predlagali, da mora nadaljevati obiske pri psihologu. Našel sem ji drugega. Ta, ki je bila njena "uradna", ni bila ravno pisana na vsako kožo. Z Željko sta se že prvi trenutek ujeli. Razumela je Larine strahove in vsi skupaj smo se spoprijeli z njimi na drugačen način. Veliko sem bral, se pogovarjal, družil sem se z ozdravljenici. Izkušnje drugih so bile zame odskočna deska. Nekeč sem prisluhnil pripovedi neke nekdanje bolnice. Nihče ni verjel, da bo ozdravela. Ona pa nam je pripovedovala, kako se pripravljala, da se udeleži Ljubljanskega maratona. Nisem mogel verjeti lastnim ušesom! Ne bom pozabil trenutka, ko je stopila do Lare, jo objela in ji rekla, da se naslednje leto vidita na maratonu. Ljudje, ki pozitivnosti tudi živijo, ne da jih imajo le na koncu jezika, lahko največ naredijo za sočloveka!

Na neki način mi je bilo prav, ker je Lara kolebala, ali naj se preseli k meni ali ne. Saj ne da je ne bi maral, sploh ne, vendar ... Imela je poseben "dar", da je sončen dan s svojimi negativnimi mislimi spremenila v katastrofo. Četudi smo jo vsi spodbujali, naj hodi v naravo, tega ni storila. Sedela je doma, pred televizijo ali za računalnikom. Le sem in tja mi je prisluhnila in z nejevoljnim izrazom na obrazu se mi je pridružila na poti v gozd. Hotel sem jo ljubiti,

a me je odbijala. S čemernostjo je spravljal ob živce starše, ki so se iskreno bali zanjo. Tudi meni ni bilo vseeno – ne zanjo ne za njena otroka.

Vmes smo imeli celo dramo, ker se je sin razšel s svojim dekletom. Mislim, da nobena stvar toliko ne boli kot neuslišana najstniška ljubezen!

O sebi zelo nerad govorim. Moja šibka točka so ženske. Pri njih nisem imel sreče. Ne vem, kako bo z Laro. Sva par, pa nisva. Četudi je starejša od mene, imam občutek, da je moj otrok. Nebogljjen, neposlušen, trmast in vsega naveličan otrok. Težave ima tudi z denarjem. Nekdanji mož od nje zahteva polovico vrednosti avtomobila in stanovanja. Ne vem še, kako se bodo te reči izšle. Kadar je pri meni, vse sam financiram. Še sreča, da sem bil zmeraj varčen in da ne zaslužim slabo.

Vprašali me boste, zakaj se ne izpovem na skupini sotrpinov, ki jo redno obiskujem. Nekako se ne morem. Rad poslušam druge, tudi pomagam z nasveti, če me vprašajo. O meni mislijo, da vse zmorem. Da imam polno energije. Da se ne ustavi pred nobeno prepreko. A ni tako. Veste, nikogar ne smemo soditi po zunanosti, po obleki in po nasmejanem izrazu na obrazu. Lara je ves čas čemerna, pa se vsi čutijo poklicane, da ji strežejo. Če pa jaz razlagam, da imam težave, se zasmeji in pravijo, da se šalim. Hvala, ker ste me poslušali. Od srca hvala!«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Amalija Šimec, prva akademsko izobražena Tržičanka

PETER COLNAR

V Tržiču se je 30. oktobra 1893 rodila zdravnica epidemiologinja Amalija Šimec, in sicer v hiši, ki jo domačini poznajo kot lekarno Bohuslava Lavičke. Bila je ena prvih akademsko izobraženih Slovenk in prva akademsko izobražena Tržičanka. Ko je bila stara šest let, so hišo prodali in se preselili v Ljubljano. Zaslovela pa je, ker je bila med prvimi organizatorji epidemioloških in higienskih ustanov v Sloveniji.

Medicino je študirala najprej na Dunaju do leta 1919, ko so morali po izgubljeni svetovni vojni vsi nemški študentje zapustiti fakulteto. Odšla je na Češko in v Pragi leta 1920 z odliko diplomirala. Med

študijem je delala med počitnicami na kirurgiji etapne bolnišnice v Ljubljani kot pomožna zdravnica in v vojni bolnišnici Gottfried von Preyer-Stiftung na Dunaju, dve leti pa študi v dunajskem otroškem sanatoriju. V letih 1921 in 1922 je na Dunaju specializirala iz bakteriologije in epidemiologije ter kot prva Knaflejeva štipendistka opravila tečaj iz hematologije v Zagrebu in na Dunaju. Med letoma 1922 in 1925 je vodila prvo bakteriološko ustanovo v prosekturi splošne bolnišnice v Ljubljani.

Bila je tesna sodelavka higienika dr. Iva Pirca in mednarodnega utemeljitelja socialne medicine dr. Andrije Štamparja. S pomočjo

Rockefellerjeve štipendije se je dve leti (1925–1926) izpopolnjevala v socialni medicini v ZDA in Kanadi. Nato se je kljub tamkajšnjim vabljenim ponudbam, zlasti profesorja Mihaila Pupina, vrnila v domovino. Pet let (1926–1931) je bila ravnateljica šole za zaščitne sestre v Zagrebu. Nato se je ponovno vrnila na Higienski zavod v Ljubljano, kjer je bila dve leti (1932–1934) šolska zdravnica, zatem pa je leta 1935 prevzela vodenje oddelka za socialno medicino. Od leta 1945 do upokojitve leta 1947 je bila načelnica oddelka za vrhovno sanitarno inspekcijo na Ministrstvu za ljudsko zdravstvo.

Njeno delo je bilo izrazito pionirsko. Ustanovila je

Zanimivi Gorenjci in dogodki dežele Kranjske:

- V Kranju se je 29. 10. 1813 rodil zdravnik kirurg Tomaž Pirc. Ko so v Kranju ustanovili narodno stražo, je postal vojaški zdravnik, dr. France Prešeren pa baje vojaški sodnik. Leta 1850 se je Pirc preselil v Tržič, kjer je kot okrajni ranocelnik deloval do svoje smrti.
- V Žireh se je 1. 11. 1748 rodil jezikoslovec in pesnik Martin Naglič. Bil je član komisije za revizijo prevoda Svetega pisma in je leta 1781 postal član obnovljene Akademije operozov.
- V Radovljici se je 1. 11. 1849 rodil slovenski podobar in konservator Janez Vurnik mlajši. Po očetovi smrti 1889 je prevzel delavnico, ki je pod njegovim vodstvom zaslovela kot zasebna šola za cerkveno umetnost.

prvo bakteriološko-epidemiološko ustanovo v Ljubljani in leta 1923 tudi v Celju. Organizirala je prvi večmesečni socialno-zdravstveni vzgojni tečaj kot pripravo za socialno šolo za ženske in 14-dnevne strokovne nadaljevalne tečaje za medicinske sestre. Stavila je načrte in predloge za dezinfekcijski zavod za ljubljansko bolnišnico.

Pripravila je nov učni načrt iz higiene za srednje šole. Borila se je za gradnjo delavskih stanovanj v Trbovljah, kjer so pod njenim vplivom zgradili 120 stanovanj.

Leta 1922 se je pri raziskovalnem delu okužila s klicami čiste kulture tifusa. Ta okužba ji je povzročila trajno okvaro srčne mišice. Umrla je 21. oktobra 1960.

Granatno jabolko

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

V dar sem dobila dvoje zares velikih bleščече rdečih granatnih jabolok, ki sta bili odtrgani v dolini Neretve. Spomnili sta me na Boticellijevo znamenito sliko, na kateri Trojanec Paris, obdan s tremi boginjami, Hero, Ateno in Afrodito, izbira najlepšo. Granatno jabolko se znajde v Afroditinih rokah ... Kakšno je in od kod izvira?

Granatno jabolko je zvečine grm, ki pa lahko zraste v višino tudi do pet metrov. Mladi listi so rdečkasto zeleni, v jeseni pa orumenijo in se pozlatijo, lepi rdeči cvetovi pa so brez vonja. Plovi tehtajo od 150 do 500 gramov. O tem, kdaj je granatno jabolko začelo rasti v Evropi, točnega podatka ni.

Njegova pradomovina sega do prednje Azije in Kitajske, med tihožitji evropskih slikarjev pa ga najdemo že v poznem srednjem veku. S Krištofom Kolumbom in špansko konkvisto so granatna jabolka osvojila Karibe ... Največji moderni nasadi so v Iranu, kjer je tudi predelava v sok in sirup najbolj razširjena.

Zaradi obilice semenja je granatno jabolko postalo simbol plodnosti in se zasedlo v grški mitologiji. Had, bog starogrškega podzemlja, je ugrabil Perzefono, hčer boginje Demetre. A veliki Zevs, najmočnejši na Olimpu, je odločil, da se Perzefona lahko vrne k materi, a v podzemlju ne sme ničesar pojesti. A tik pred odhodom na zemljo Had vtakne v Perzefonina usta šest semen granatnega jabolka, da bi ostala v kraljestvu smrti. Zevs pa odloči: eno tretjino leta bo Perzefona preživljala s Hadom, za dve tretjini leta pa se lahko vrača k materi Demetri.

Bruskete z granatnim jabolkom in pršutom za predjed

Za 12 brusket potrebujemo: 1 majhno papriko, 12 rezin bagete, debelih 1,5 cm, 150 g smetanastega mazljivega sira, 150 g tunine v lastnem soku, 4 rezine pršuta (okoli 50 g), 1 majhno granatno jabolko, 4 žlice staranega balzamičnega kisa, 4 žlice oljčnega olja, solni cvet, poper.

Papriko operemo in zrežemo na četrtinke, odstranimo

semenje, jo na srednji rešetki opečemo (10–12 minut), damo v zamrzovalno vrečko, da vlaga izpari, in odstranimo kožico. Nato četrtinke narežemo na 2 cm široke trakove.

Sir umešamo, tunino odcedimo in razdelimo na 12 delov. Rezine pršuta razdelimo na tri dele. Granatno jabolko prepolovimo in s kuhalnico tolčemo po lupini, da se semenje loči od sten in popada v skledico.

Rezine bagete popečemo pod žarom in tenko premažemo z oljčnim oljem. Nato jih premažemo še s sirom, obložimo s tunino, pršutom in papriko, pokapamo s kisom in oljčnim oljem in posujemo s semenjem granatnega jabolka. Po želji rahlo solimo s solnim cvetom in popopravimo.

Kis z granatnim jabolkom

Za 2 steklenički potrebujemo: 2 granatni jabolki, 500 belega vinskega kisa, 1 žlica medu.

Granatni jabolki prepolovimo in s kuhalnico tolčemo po lupini, da se semenje loči od osnove. V manjši lonci damo kis, med in semenje. Zavremo in odstavimo. Napolnimo dve steklenički in ju zapremo. Kis bo imel prijetno sadno noto. Čez mesec dni ga precedimo. Na hladnem ga lahko hranimo tudi do pol leta. Posebno dobro se poda k motovilčevi solati.

Tik preden ponudimo, namažemo.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Ženska, ki je jezna na svojega moža, je kot goreče olje. Mož pa je kot voda. Želi jo pomiriti, vendar s svojimi besedami povzroči še dodatno škodo, tako kot jo povzroči prilivanje vode h gorečemu olju. Kot vidimo na sliki, ognjeni zublji postanejo še večji in mogočnejši, tako kot jeza ženske. Mož bi za umiritev situacije moral izbrati drugačen pristop. Če nam zagorita olje ali mast na štedilniku, moramo namreč izklopiti grelno površino, gorečo posodo pa moramo pokriti s pokrovko ali mokro krpo, so povedali na Varnostnem dnevu v Radovljici, kjer je fotografija nastala. M. P. / Foto: Tina Dokl

Fotografija je dodatek k pravljici, s katero se je nadobudni pisatelj prijavil na razpis za najbolj gobjo pravljico. Če povzamemo – takole gre: V gozdu tisočeri vrst gob se je rodila gobica »marela« iz rodu *Macrolepiota*. Komaj je pokukala izpod listja, jo je že srečal fotograf. »Te lahko fotografiram?« Marela, marelica pa: »Seveda. Če počakaš nekaj dni, ko zrastem, ti bom lahko tudi dežnik in te bom branila pred grdim dežjem, ki prihaja iz drugih dežel.« Menda je končala v slastni firtalji. I. K. / Foto: Primož Pičulin

Nove knjige (458)

Najlepše stvari so zastonj

MIHA NAGLIČ

»Obstajajo misli, ki imajo v mojem spominu svoje mesto zagotovljeno. Njihov rok trajanja je očitno neomejen. Kot ponavljajoče se mantre mi odzvanjajo v ušesih skozi življenje. Navadno takrat, ko s kajakom drsim po mirni morski gladini proti vzhajajoči rdeči krogli, ko gasim žejo ob gorskem studencu, ko preprosto ležim na travniku in spremljam oblake na nebu – takrat zaslišim stavek znanca iz mladosti: 'Ampak najlepše stvari na tem svetu so pa zastonj! Le nekaj truda zahtevajo od nas.' Z vsakim letom ga bolje razumem. Samo odpraviti se moram od doma, se odreči udobju domačega kavča, upreti dvomljivcu, lenobnežu,

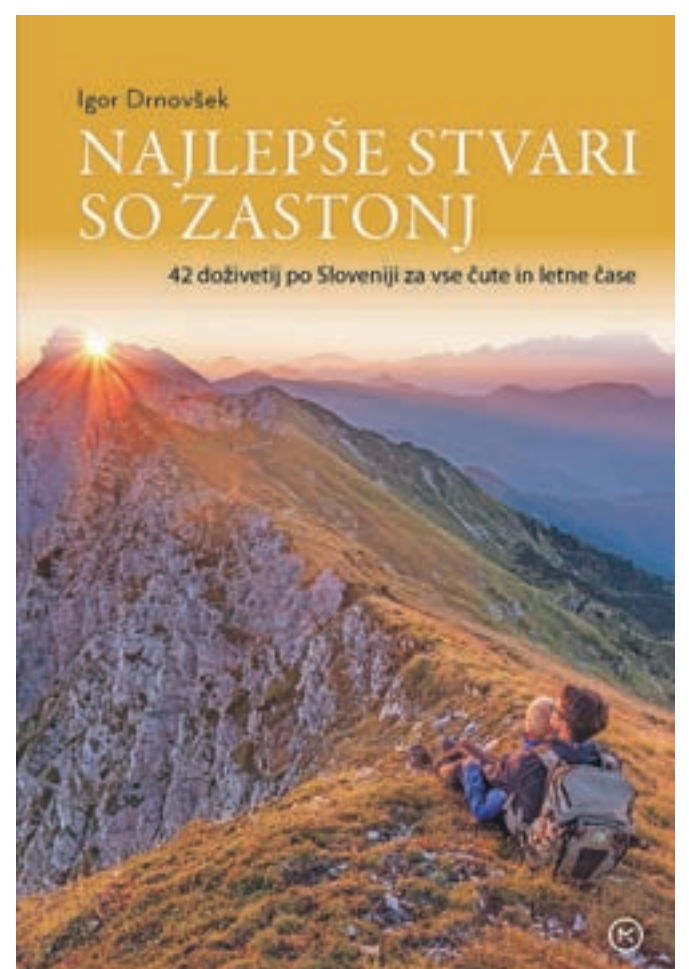
cenenemu užitarju in strahopetcu, ki vsi prebivajo v meni, in narediti prvi korak do narave – vsak naslednji je lažji. Vodnik, ki ste ga odprli, je namenjen vsem, ki v naravi bolj ali manj dejavno preživljate svoj prosti čas, pa tudi tistim, ki tega iz različnih razlogov še ne počnete, čeprav si to želite. Prvi boste morda v njem našli nekaj novih idej, drugi pa, upam, spodbudo, da se boste za prvi korak odločili.« / »Večkrat se mi je ob obisku bivaka zazdelo, da so ga predhodni obiskovalci zapustili sredi kataklizme in v paničnem begu nikomur ni padlo na pamet, da bi zaprl vrata za seboj, zložil odeje ali celo pometel tla. Tako je vse to in še dosti več čakalo naslednjega gosta – če so bila vrata odprta, je bil bivak

napolnjen še z novozapadlim snegom. Materialne škode, ki s tem nastaja, ne bom omenjal. Pogosto citiramo prednosti 'skandinavskega modela socialne države' in delamo primerjave s Slovenijo. Mislim, da bi morali primerjati tudi odnos do družbene, v tem primeru gorniške infrastrukture. V zimski sobe oziroma odprte bivake na Švedskem, na primer, vstopajo v copatih – z vidnim razlogom. Običajno je v njih tudi nekaj nepokvarljive hrane; morda jo bo nekdo nekoč resnično potreboval, če je nismo porabili na turi.« (Str. 7 in 19)

Navedel sem dva odlomka iz te resnično simpatične in dragocene knjige. Prvi je iz avtorjevega uvoda, je načelne narave in razloži naslov knjige.

Drugi je iz drugega od »42 doživetij po Sloveniji za vse čute in letne čase«. Ta nam na primeru bivaka pri koči na Prehodavcih ponazorijo, kako nekateri neodgovorno ravnajo z lastnino, ki sicer ni komunistična, je pa namenjena vsem, zlasti tistim, ki znajo ceniti stvari, ki so zastonj. In teh je na tem svetu neverjetno veliko. Kdo bi si mislil! Le izstopiti je treba iz začaranega kroga zavidanja in uvideti tisto, kar je »for free«. Kar je zastonj, je tudi bolj svobodno.

Igor Drnovšek,
Najlepše stvari so zastonj,
Mladinska knjiga,
Ljubljana, 2018,
200 strani

RAZVEDRILNO GG

SPOMNILI SO SE ŠOLSkih DNI

V Cerkljah so se srečali nekdanji sošolci, rojeni leta 1948. Prijetnega druženja, na katerem so oživeli številni spomini na šolske dni, se je udeležilo štirideset sedemdesetletnikov.

Janez Kuhar

V gostišču Češnar v Cerkljah je bilo minuli petek jubilejno srečanje krajanov – sošolcev, rojenih leta 1948, ki so letos že ali pa še bodo praznovali sedemdeseti rojstni dan in so nekoč obiskovali osnovno šolo v Adergasu, Sangradu, na Šenturški Gori, Olševku, v Zalogu in Cerkljah. Srečanje, ki sta ga organizirali Anica Fajon in Marija Stele, je bilo namenjeno predvsem druženju, pogovorom in obujanju spominov na preteklost. Minilo je v sproščenem vzdušju, čustveno in pristrčno. Prvič so srečanje organizirali ob 60-letnici; tedaj se je javilo 76 sošolcev, prisotnih pa jih je bilo 46. Tokratnega srečanja se je udeležilo štiri-deset od skupno še živih šestdeset sošolcev, 15 pa jih je že umrlo. Med sošolci, ki so žal že pokojni, je bil tudi Franci Šuštar, župnik, doma iz Pšate pri Cerkljah. Nadvse veseli pa so bili, da sta se praznovanja

Nekdanji sošolci v družbi prof. Jožeta Varla in učitelja Andreja Perneteta. Druženje po tolikih letih je bilo ganljivo. / Foto: Janez Kuhar

udeležila tudi prof. Jože Varl, ki je na šoli učil zgodovino in slovenščino, ter predmetni učitelj Andrej Perne, ki jih je učil angleškega in nemškega jezika. Leto 1948 je bilo sicer zelo plodno, saj je bilo tega leta rojenih kar 93 otrok. Po končani osnovni šoli so šli vsak po svoji poti v življenje. Veliko med njimi je bilo uspešnih obrtnikov oz. podjetnikov.

Štirje živijo v tujini: v Kanadi, Srbiji in dva v Nemčiji.

»Življenje niso dnevi, ki so minili, ampak so dnevi, ki smo si jih zapomnili,« je poudarila Anica Fajon. Poleg nje je prisotne nagovoril še gostitelj srečanja Zvone Erjavšek, nekdanjim učencem pa se je za vabilo in dobrodošlico zahvalil prof. Jože Varl, sicer tudi ustanovitelj in urednik šolskega glasila Odmevi izpod Krvavca in častni občan Cerklj.

Za oba učitelja so povedali, da sta bila stroga, a poštena pri ocenjevanju. Posebej zanimivo je bilo obujanje spominov in lahko smo slišali tudi kakšno veselo in resnično anekdoto. Oživili so mladostni spomini iz šolskih dni, ki so polepšali druženje do večernih ur. »Prof. Jože Varl nam je ob vstopu v razred najprej povedal napake, kaj smo ušpičili ali naredili narobe v preteklem dnevu oziroma tednu. Nikoli pa ni poimensko poimenoval učenca, ampak je dejal,

eni so to narobe naredili,« je povedal Iztok Kadunc. Dobro se tudi spominjajo, da je učitelj Perne imel pri sebi vedno šop ključev. Če kdo ni poslušal njegove razlage, ga je hitro »zbrintal« s ključi in je bil že pri pouku, nam je povedal Andrej Grilc. Če si bil slučajno v šoli kdaj tepen, si doma nisi nikoli upal povedati, ker bi jih še doma dobil po zadnji plati.

Na srečanju so tudi zapeli. Za prijetno razpoloženje sta poskrbela z igranjem na harmoniki 70-letnika Lojze in Franci Osterman, nekdanje sošolke Marija Stele, Marinka Rupar, Anica Omers, Marinka Jenko, Mici Blaž in Marinka Štern pa so za jubilejno srečanje pripravile okusno domače pecivo. Izrečenih je bilo veliko prijetnih besed, čestitk in lepih želja. Srečanje se je končalo v poznopoldanskem času z besedami: ponovno si vzemimo čas in se vidimo v isti družbi že čez leto dni na kavi Pod Jenkovo lipo v Dvorjrah.

Glavni organizatorki Anica Fajon in Marija Stele v prijetnem klepetu s prof. Jožetom Varlom (prvi z leve) in učiteljem Andrejem Pernetom / Foto: Janez Kuhar

V nedeljo bodo znani polfinalisti

Po koncu avdicij bodo žirantje šova Slovenija ima talent v oddaji, ki bo na sporedu to nedeljo, razkrili, katerih trideset kandidatov se je uvrstilo v polfinale. Polfinaliste bodo izbrali med 59 talenti, ki so jih na avdicijah poslali v naslednji krog. Med njimi je tudi plesalka Tjaša Dobravec iz Bohinja, ki je v zadnji oddaji navdušila s čutnim in energičnim sodobnim plesom ob drogu. Kot je povedala, ji ples predstavlja veliko terapijo, saj se je v življenju soočila s težkimi preizkušnjami, tudi motnjo hranjenja. Z nastopom v šovu talentov želi ljudem sporočiti, da ne glede na to, kakšno življenje so imeli, lahko najdejo svojo pot do izraza. Ali bo Tjaša svojo pot nadaljevala v polfinalu, bo torej znano v nedeljo, se je pa tja že uvrstil mladi pevec Tilen Lotrič iz Besnice pri Kranju, kar mu je v eni od preteklih oddaj s pritiskom na zlati gumb omogočila žirantka Marjetka. Polfinalisti se bodo predstavili v petih polfinalnih oddajah v živo; prva bo 11. novembra. Iz vsake oddaje se bosta v finale uvrstila po dva talenta. Prvi finalist bo tekmovalec z največ glasovi gledalcev, drugega pa bo izbrala žirija med drugim in tretjim najboljšim kandidatom po mnenju gledalcev.

Tjaša Dobravec iz Bohinja je navdušila s čutnim sodobnim plesom ob drogu. / Foto: arhiv Pro plus

Koncert za gasilski dom v Mostah pri Komendi

Nocoj ob 19. uri bo v Športni dvorani Komenda dobredelni koncert za izgradnjo gasilskega doma v Mostah pri Komendi. Nastopili bodo Modrijani, Okrogli muzikanti, Ognjeni muzikanti in Tjaša Hrovat, ansambel Viharnik, Gašperji, Manca Špič, Kvartopirci, Orkester Slovenske vojske, Nuša Derenda, Godba Komenda in mažoretke ter otroci OŠ Komenda. Večer bosta povezovala Maja Oderlap in Franc Pestotnik Podokničar.

Glasovnica

Naj Polka Gorenca 2018

- Veseli muzikanti Vse je OK
- Ansambel kvinta Ljubezen je sreča
- Raubarji Ne griem na muorje
- Ansambel Lunca Verjemi vase
- Hozentregarji Moja dohtarca
- Ansambel Karavanke Samo da plešemo
- Ansambel Tomaža Rota Zaljubljena v gasilca

ime in priimek

naslov

Gorenjski Glas medijski sponzor

Glasovnico pošljite na **RADIO GORENC, Balos 4, 4290 Tržič**, do vključno 11. 11. 2018. Med vsemi, ki boste glasovali, bomo 29. 11. na frekvencah Radia Gorenca izžrebali nekoga, ki bo dobil **letno vinjeto za 2019**.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Uživajte v pozornosti in te boste v tednu, ki sledi, deležni kar veliko. Sijali boste in se dobro počutili v svoji koži kot že dolgo ne. Skrbi glede financ bodo kmalu minile in obeta se vam večji in dober nakup. Nekdo vas bo zelo presenetil.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Kot je za bika znano, znate biti zelo trmasti, vendar žal velikokrat tudi v svojo škodo. Imeli boste priložnost, da to spoznate, in zavedati se boste začeli, kaj vse bi bilo drugače, če ne bi vedno vztrajali pri svojem. Konec tedna bo zelo zanimiv.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Pridejo dnevi, ko se počutite nemočni, žalostni. Dnevi, za katere komaj čakate, da jih je konec. Vendar vse mine in tudi taki dnevi bodo samo še stvar preteklosti. Ne pozabite, pot je vedno samo naprej. Okolico navdihujete in imajo vas radi.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Lepa beseda vedno lepo mesto najde. Obojestransko se bodo razvila čustva, za katera ste bili že prepričani, da so nemogoča. A nikoli ne recimo nikoli. Kljub slabemu vremenu bo za vas sijalo sonce. Edino prav, saj je bil skrajni čas.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Ste uspešni in še bolj boste. Morate pa vedeti, da vedno to ni vsem všeč. To vas nikoli ne sme zmotiti, ampak naj vam da še večjo motivacijo za naprej. V krogu družine pričakujte manjšo zmedo, saj niso navajeni, da se postavite zase.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Povsem normalno je, da se v takem direndaju in v obdobju, ko vam enostavno zmanjka časa, počutite utrujeno. Še malo in čaka vas dopust, na katerem boste dobro izkoristili vse možnosti, se odpočili in imeli skrajno krasno in lepo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Pred nos vam bodo vrgli napake, ki jih ravno vi velikokrat očitate drugim. Res je, da človek samega sebe redko vidi, zato teh besed ne smete vzeti za nekaj slabega, ampak se morate iz tega kaj naučiti – če ne drugega to, da raje premislite, preden izrečete.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Na poslovnem področju se vam bo prav kmalu pokazala lepa priložnost in vse boste dali od sebe. Naj vam ne bo hudo, ker za ostale stvari ne bo časa, saj se boste kasneje lahko vsem, ki jih boste zanemarjali, odkupili. Veseli boste.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Dnevi vam bodo prehitro minevali, saj bo vaš tempo iz dneva v dan hitrejši. Ne boste utrujeni in ne nervozni, saj se bo vse odvijalo vam v korist. Delali boste tudi načrte za prihodnost, saj si ne želite, da bi kaj šlo mimo vas.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Že dolgo časa premišljuje o nekem projektu, ki niti ni tako težek ali pa zahteven, le tistega pravega časa nikoli niste našli. No, v teh dneh vam bo končno uspelo, vsaj do te točke, da se boste približali in naredili prve korake v pravo smer.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Ljudi okoli sebe ste navadili, da si vedno vzamete čas in prisluhnete vseh tegobam. Si predstavljate njihovo zmedo, ko boste tokrat postavili sebe na prvo mesto. Situacija bo taka, da niti malo ne boste razmišljali, da bi naredili drugače kot sicer.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Ko že mislite, da vam je vse skupaj popustilo in začnete verjeti, da gre vse v pravo smer, se ustavite in začnete razmišljati samo najslabše. Nikar tako, saj s tem samo naredite slab vzorec, ki ga kasneje nevede prakticirate. Vse bo dobro.

TA JE DOBRA

Ni zobozdravnik

V priznani restavraciji sladokuscu prinesejo že na pogled slasten biftek. Oči se mu zasvetijo, ko v roke vzame vilice in nož, pa vzdihne: »Pa ravno danes sem moral doma pozabiti protezo!«

To sliši moški v črnem pri sosednji mizi in reče s pritajenim glasom: »Ne zamerite. Vem, da me čisto nič ne briga, ampak če hočete, vam jaz morda lahko pomagam.«

Gresta v toaleta. Moški ima polne žepe protez, gurman pomeri prvo, drugo, tretji zobje so kot uliti.

Jedec v nadaljevanju z lahkoto zmaže zrezek: »Gospod sosed, še nikoli, odkar imam tretje zobe, mi ni tako teknilo. Vi ste pa zobozdravnik, da mu ni para.«

»Zobozdravnik? Kakšen zobozdravnik neki? Pogrebnik sem.«

Še en kozarec bi ga

Gorenjca obišče prijatelj Štajerec. S tresočimi rokami mu nalije kozarec piva.

Štajerec ga hitro spije, nato pa pol ure vrti prazen kozarec po rokah. Končno le reče: »Čuj, imam prazen kozarec, mi daš še enega?«

Gorenjec: »Kaj ti bosta dva prazna kozarca?«

Najkrajša pravljica

Novinar vpraša pisca pravljic:

»Še pišete pravljice?«

»Seveda.«

»Mi lahko poveste najkrajšo pravljico, ki ste jo napisali?«

»Lahko. Fant je zaprosil dekle. Ona ga je zavrnila. Živel je srečno do konca svojih dni.«

Nimajo denarja

Natakar: »Če takoj ne plačate, pokličem policijo!«

»Pa vi ja ne mislite, da ti reveži pa imajo kaj denarja.«

LAŽJI SUDOKU

9				2			4
		1		3			5
	5		8		6	1	7
	9	4	2		7		1
7		5				8	3
	6		9		3	4	7
8		3	1		9		6
	7			4		3	
2				3			8

Rešitev:

9	7	6	9	1	8	9	1	2
1	2	8	7	9	6	2	9	8
9	9	2	6	2	1	8	7	8
2	1	8	9	6	8	9	1	1
8	6	8	1	9	7	5	2	2
9	1	5	2	8	2	7	6	6
2	8	1	9	6	8	2	9	7
1	6	5	2	7	9	2	8	6
2	6	7	8	9	1	9	1	1
7	8	9	2	1	5	2	8	6

TEŽJI SUDOKU

4	5		9		1		6	
1								7
9			6		7			1
	3			9			7	
		1				9		
	4			2			1	
3			2		5			9
8								2
	2		8		9		4	

Rešitev:

9	7	6	9	1	8	9	1	2
1	2	8	7	9	6	2	9	8
9	9	2	6	2	1	8	7	8
2	1	8	9	6	8	9	1	1
8	6	8	1	9	7	5	2	2
9	1	5	2	8	2	7	6	6
2	8	1	9	6	8	2	9	7
1	6	5	2	7	9	2	8	6
2	6	7	8	9	1	9	1	1
7	8	9	2	1	5	2	8	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov.

Sestavil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

PRAZNIMO ZALOGE!

Preverite zapeljivo ponudbo vozil Volkswagen in izberite svoje vozilo.

www.praznimozaloge.si

Delavska c. 4, 4000 Kranj | Tel.: 04 27 00 200 | www.avtohisavrtac.si

SESTAVIL: F. KALAN	OSEBA, KI VASUJE	ŽENSKA Z AZILOM	DRŽAVNIK REAGAN	ZNAČAJ, NARAVA (STAR.)	KONICA	ZADNJA NOGA PRI ŽIVALIH	NEKDANJA PAPEŠKA KRONA	NOBELIJ	UMETNA TALNA OBLOGA	FANT (ŽARG.)	AMERIŠKA PLOŠČIN- SKA MERA	NAŠA PEVKA (LEA)
DEL OBVEZNE OPREME V AVTU												
PORTU- GALSKO OTOČJE		4										
AMERIŠKI PEVEC IN IGRALEC (FRANK)								PREDNIK ŠPANCEV TOK ZA OČALA			14	
PISATELJ DUUN					GRŠKI BOG VOJNE RIMSKI DRŽAVNIK		2				ROBERT KOREN IGRALEC NEESON	
POJAV NA VODI				SPOJINA V FEKALIJAH GOVEJI ZREZEK							OKRAŠ NA ANTICNIH STEBRIH	BIVŠI IT. SMUČAR (ALBERTO)
TENISAČ AGASSI						AMERIŠKA KUKAVICA		GRŠKI KATOLIK LIČINKA				
LOVRO TOMAN			LETOPIŠ SILOVIT TROPSKI ORKAN						TROPSCO DREVO POTOVANJE ZA ZABAVO			
OBLJUJENO PODROČJE				7					MUSLI- MANŠKI DUHOVNIK AM. SLIKAR (WYATT)			
OPERATIVNI POSEG PRI PORODU											NATAŠA BOKAL PRISTAŠ EROTIKE	
GORENJSKI GLAS	SIN NOVEGA PARTNERJA	EDEN OD STARŠEV AGENCIJA				KONČNA SOLSKA ZABAVA SRD. JEZA		3				
AMERIŠKA IGRALKA (GERAL- DINE)					STROJNA ŽAGA BLOMDAH- LOVA OPERA						PASJA PASMA	ZNAK ZA ENAKOST
IME VEČ MUSLI- MANŠKIH VODIJ		13						KRAJ PRI PODNARTU REKA V FRANCIJI			8	
SANJE				ŽLAHTNI PLIN (Ne) GEOMETRIJ- SKO TELO	5					KOMIK VODOPIVEC INSTINKT, GON		
THOMAS NORTON			AZIJSKI SADEŽ STOJA BALETKE NA ENEM PRSTU					MODEL VO- ZILA LADA LIT. JUNAK (MARTIN)				
TRAVA DRUGE KOŠNJE						ŠAHOVSKA FIGURA, KONJ						
NAŠA KERA- MIČARKA (KRISTINA)						ST. ENOTA ZA DELO ATLANTSKI VOJAŠKI PAKT					VILI AMERSEK LUŽA, MLAKA	
OZVEZDJE NA NEBU			6					ZDRAVLJNA RASTLINA TROPSKI SADEŽ				
IGRALKA WINSLET						TERME PRI PADOVJI LETNI GOZDNI POSEK					12	UGLED, SLOVES ILOVICA (NAREČNO)
ATTITUDA EATON EKUMENA HARPIJA SKATOL	JUŽNO- AMERIŠKA ROPARSKA PTICA	SEČNI SORODNA SPOJINA LETOVIŠČE PRI KOPRU			GLAS, ZVOK POTOVA- LEC			KRAJ PRI VRHNKI	TEKOČINA V OŽILJU			11
GRŠKI BOG POD- ZEMLJA									TANČICA TENISAČ NASTASE			
LUKA OB ČRNEM MORJU						OPORIŠČE NATA V ITALIJI REKA V RUSLI	10					
ROK KOSMAČ			MUŠKATNO BELO VINO ŽVINOREJ- SKA FARMA								ORNELLA VANONI ZVONE ŽIROVNIK	
DEL SKLADBE	1				POZITIVNA OSEBNA LASTNOST KANA						9	
SOSEDA IRACANKE								POGOSTA PADAVINA (MANJŠ.)				
POPOTNIK KLEMENČIČ												
IGRALKA LEVAR												

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW T-ROC,
2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW POLO,
3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 14. novembra 2018, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

DRUŽABNA KRONIKA

IN SMO ŠLI NA IZLET

Z Gorenjskim glasom in Kompasom smo izletnike popeljali na tridnevni izlet na Hrvaško v Imotsko krajino z ogledom kraških draguljev Rdečega in Modrega jezera, na Makarsko riviero, na obiranje mandarin v dolino Neretve ... Vsebinsko bogatemu izletu je prijeten vtis dodala odlična družina.

Suzana P. Kovačič

Vdobri družbi še tako dolga vožnja hitro mine. Cilj prvega dne izleta na zadnji oktobrski petek je bil Drvenik na Makarski rivieri, pred tem pa ogled rodovitne Imotske krajine v kraško-dinarskem svetu, ki na eni strani meji na Bosno in Hercegovino, na drugi pa jo od jadranskega obalnega pasu loči le gora Biokovo. Naravno že loči, a je iz Baške vode skozi predor Sv. Ilija le okrog trideset kilometrov

do mesta Imotski, ki se turistično razvija. Za to sta najbolj zaslužni jezera, ki ležita skorajda eno zraven drugega ob Imotskem in sta naravni fenomen. Rdeče jezero je po nekaterih podatkih najgloblje jezero v Evropi, globoko od 233 do 312 metrov. Prvi pogled nanj človeka osupne. Ime Rdeče je jezero dobilo po značilnih rdečih stenah kraškega sveta. Modro jezero (modra simbolizira barvo vode) pa je presihajoče jezero, ob našem obisku je bilo prazno. Poleti se v njem kopajo, ko presahne, pa domačini med seboj (ekipi starega dela mesta proti

ekipi novejšega dela) na dnu jezera vsako leto odigrajo nogometno tekmo, kar je velika atrakcija. Do Modrega jezera vodi 1100 metrov dolga sprehajalna pot. Besede me kar vlečejo v podrobnosti opisovanja, a bi zmanjkalo vrstic ... Sprehodili smo se še po starem Imotskem med značilnimi kamnitimi hišami in s trdnjavo Topana na »strehu« mesta, od koder je čudovit razgled na cerkev sv. Frančiška Asiškega in širše na Imotsko krajino. Mestno nogometno igrišče z imenom Gospin Dolac pa na mednarodnih seznamih zaradi svoje

»trdnjavske kulise« velja za enega najlepših nogometnih igrišč. Še kavica v enem izmed številnih lokalčkov na glavnem trgu Imotskega, kjer stoji kip velikega pesnika in pisatelja Tina Ujevića, potem pa poznopoldanska vožnja na Makarsko riviero do hotela v Drveniku. Sonce je še gredo proti večeru, sprehod ob obali in vonj po morju sta bila poživljajoča: večerna živa glasba prav tako. V naslednji številki Gorenjskega glasa pa napišem nekaj o tem, kako je bilo na obiranju mandarin, okušanju jeguljinoga brodeteta ...

Skupinska fotografija izletnikov je nastala nad znamenitim Modrim jezerom pri Imotskem.

Vnučka in babica Laura Gorenc in Ivanka Golmajer; desno zakonca Čuden med obiranjem mandarin (več pa v tork)

Ko ga dejansko uzreš v živo, prvi pogled v globino Rdečega jezera osupne.

Mestno nogometno igrišče v Imotskem s svojo »trdnjavske kulise« velja za eno najlepših.

Ko slika o tem, kako smo se imeli na izletu, pove več kot tisoč besed ...

VRTIMO GLOBUS

Izgubila naslov najbolj zasledovane zvezdnice

Pevka, igralka, oblikovalka in kraljica družabnih omrežij **Selenia Gomez (26)** je izgubila naslov najbolj zasledovane osebnosti na Instagramu. Njeno mesto je zavzel slavni nogometaš **Christiano Ronaldo (33)**. Pred mesecem dni je Gomezova sporočila, da se bo distancirala od Instagrama, da je ne zanima, koliko sledilcev ima, ter da ne ve niti gesla svojega računa na Instagramu.

Ovrgli tožbo zoper Sylvestra Stallona

Zaradi pomanjkanja dokazov so ovrgli obtožbo, ki **Sylvestra Stallona (72)** bremeni dvakratnega spolnega napada na neimenovano žensko. Po poročanju tujih medijev je primer tudi zastaral, saj sta se domnevna napada zgodila leta 1987 in 1990. Ženska, ki je igralca ovadila, naj bi imela več priči, vendar se je izkazalo, da nobena izmed njih ni potrdila kaznivnega dejanja. Igralčev odvetnik je obtožbe označil za popolno izmišljotino in iskanje medijske pozornosti.

Jenna Dewan se videva s Stevom Kazeejem

Tuji mediji poročajo, da se **Jenna Dewan (37)** videva z igralcem **Stevom Kazeejem (43)**. Par se sestaja šele nekaj tednov. Skupaj sta se že udeležila zabave za noč čarovnic, kjer sta bila ujeta med strastnim poljubljanjem. Dewanova, ki se je pred šestimi meseci razšla s Channingom Tatumom, je pred kratkim vložila ločitvene papirje in tako sprožila še uraden postopek. Kazee je bolj znan v svetu gledališča, za vlogo v muzikalu *Once* je prejel tonyja, zaigral pa je tudi v serijah *Shameless* in *Nashville*.

Hilary Duff povila hčerkico

Igralka **Hilary Duff (31)** in njen partner, pevec in tekstopisec **Matthew Koma (31)** sta se razveselila rojstva hčerkice, ki sta jo poimenovala Banks Violet Bair. »Malčica je zavzela naša srca. Na svet je prirojala doma, vse skupaj je čarobno,« je zapisala igralka pod prvo fotografijo nove družine. Za Koma je to prvi otrok, medtem ko ima Duffova iz prejšnjega zakona šestletnega sina Luca.

Anja Brinšek je doma z Domžal. Triindvajsetletna študentka sociologije si je v salonu Harley-Davidson na Rudniku v Ljubljani na predstavitvi ogledala nov model Harley-Davidson FXDR114. / Foto: Vilma Stanovnik

Mreže prevozov na Gorenjskem še ni

Naši bralci nas pogosto sprašujejo, ali kje na Gorenjskem obstaja možnost brezplačnih prevozov za starejše. Pred leti je namreč v Škofji Loki zaživela mreža Matija, ki je pod imenom Prostofer (prostovoljni šofer) ponujala takšne prevoze.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Od tega je kakih pet let, vendar mreže Matija pod tem imenom ni več, pač pa ideja živi naprej pod imenom Zlata mreža, ki v prestolnici in še nekaterih krajih po Sloveniji ponuja prevoze starejšim, smo izvedeli od Iztoka Polaka, ki je pred petimi leti skupaj z Borisom Koprivnikarjem (zdaj že nekdanjim ministrom za javno upravo) v Škofji Loki začel z mrežo Matija. Polak, zdaj prostovoljni sodelavec Zlate mreže, pravi, da v Škofji Loki trenutno ni mreže prevozov, se pa z Občino Škofja Loka o njej dogovarjajo.

Foto: Primož Pičulin

Mreže prevozov za starejše na Gorenjskem še ni, v nekaterih občinah so se znašli sami.

Možnost prevoza z električnimi vozili

»Zlate mreže na Gorenjskem žal še ni. Dogovarjali smo se z županom v Medvodah, kjer imamo tudi zlati kotiček, vendar za zdaj še ni prišlo do dogovora,« nam je pred časom odgovoril Miha Bogataj iz Zlate mreže in tudi pojasnil, za kakšno dejavnost gre: »Storitev je za upokojence povsem brezplačna, klice pa naročajo preko klicnega centra na brezplačno telefonsko številko. Seveda pa mora zadaj stati občina, ki pokriva pavšalni strošek klicnega centra 200 evrov na mesec. Vozilo zagotovi prav tako občina: lahko je eno od njihovih, ki jih že imajo in

si jih delimo, imajo pa možnost preko naših partnerjev najeti tudi električna vozila. Tako smo hkrati še prijaznejši do okolja, občina pa nima nobenih stroškov (goriva in podobno), danes imajo skoraj vse občine e-polnilnice, ki žal več ali manj sarmevajo.«

Vozniki v Zlati mreži so prostovoljci, predvsem mlajši upokojenci, ki so pripravljeni pomagati. Pri organizaciji pomagajo tudi lokalna društva upokojencev, kjer skupaj organizirajo mrežo Prostoferjev. Na eno vozilo pride deset voznikov, kjer vsakdo vozi dvakrat v mesecu. Prevozi potekajo od ponedeljka do petka med 7. in 16. uro, izjemoma tudi

kasneje. In kako spodbujajo prostovoljne voznike? »Tiste, ki prevozijo največ kilometrov, tudi nagradujemo skupaj z našim partnerjem, tako da jim damo Mercatorjeve darilne bone. Zanje tudi organiziramo tečaje varne vožnje, razna izobraževanja in podobno. Naši uporabniki pa so predvsem socialno šibkejši upokojenci, tisti, ki nimajo vozniškega izpita in nimajo nobenih svojcev v bližini, ki bi jih lahko peljali, oziroma tisti, ki nimajo povezav z javnimi prevoznimi sredstvi ali pa so od njih preveč oddaljeni. Potrebujemo zlasti prevoze do zdravniškega (do zdravstvenih domov), v razne javne ustanove za urejanje dokumentov, včasih

tudi po nakupih hrane, vedno pa to storitev izvajamo lokalno. Izven meja občine gre le izjemoma s potrditvijo občine. Na vozilih damo možnost tudi oglaševanja lokalnim podjetnikom in ostalim družbam, ki čutijo družbeno odgovornost in tako podpirajo dejavnost, da finančno pomagajo občini pri pokrivanju stroškov.«

Bogataj še dodaja, da so septembra vsem občinam na Gorenjskem poslali ponudbo Prostofer.

Prevozi za upokojence in invalide

Če na Gorenjskem ni neke skupne organizacije za prevoze starejših, pa so se

organizirali v nekaterih občinah. Tako sta letos poleti v Bohinju Društvo upokojencev Bohinjska Bistrica, društvo Invalid Bohinj v sodelovanju z Občino Bohinj in Turističnim društvom Bohinj začeli z nudenjem prevoza starejšim občanom Bohinja in invalidom, ki si ne morejo sami zagotoviti prevoza za obisk zdravnika ali pa nujnejšega opravka. Prevoze naj bi izvajali prostovoljci, člani obeh omenjenih društev, in sicer z električnim vozilom, ki ga ima v najemu Turistično društvo Bohinj. Če bi bil ta zaseden, pa bi vozili tudi z osebnimi vozili prostovoljcev.

Vozniki tudi spremljevalci

V Društvu upokojencev Radovljica brezplačne prevoze starejših organizirajo že drugo leto. »To aktivnost izvajamo trije prostovoljci. Usluge je uporabilo 12 različnih uporabnikov. V letu 2018 smo opravili skupaj 29 prevoznih uslug. Pretežno naše usluge, razen redkih izjem, opravljamo na Gorenjskem, v območju od Kranja do Jesenic. Usluge so za uporabnike brezplačne. Izvajalci usluge opravljamo kot prostovoljci z lastnim vozilom in zato ne zahtevamo in tudi ne dobimo nobenega plačila. Dostikrat smo istočasno tudi v vlogi spremljevalca ali pomagamo pri prenosu v trgovini nabavljenih artiklov. Postopek naročila

prevoza je za uporabnike enostaven. V mesečnih obvestilih, ki jih dobijo vse družine, ki imajo upokojence v DU Radovljica, so navedene telefonske številke izvajalcev prevozov. Naročniku prevoza je tako treba poklicati eno od navedenih telefonskih števil in se dogovoriti neposredno z izvajalcem prevoza. Po dosedanjih izkušnjah ugotavljamo, da so uporabniki uslug zadovoljni in predvsem hvaležni, da so zadovoljivo rešili svoje potrebe. Prav tako smo zadovoljni tudi izvajalci uslug, ko vidimo hvaležnost in zadovoljstvo uporabnikov,« je o organizaciji prevozov v okviru DU Radovljica natančen Franc Renko.

Iz kranjskega društva upokojencev so nam odgovorili, da takih prevozov ne izvajajo, medtem ko drugih odgovorov nismo dobili. Pozornost nam je zbudila tudi zanimiva skovanka »gerobus«, po kateri bi sodili, da gre za vožnje starejših. Vendar ni tako. Gerobus je bil projekt, ki so ga razvili v okviru regijskega gerontološkega društva in je bil odobren pred enim letom s strani LAS Gorenjske košarice. V njem pa ne gre za prevoze starejših, pač pa za celostno preventivno akcijo, ki je bila oblikovana v konceptu podpore osnutku dolgotrajne oskrbe starejših, nam je pojasnila Anamarija Kežar, dosedanja direktorica Doma Petra Uzarja Tržič.

Upokojenci zahtevajo uresničevanje koalicijske pogodbe

Upokojenci od vlade zahtevajo, da začne uresničevati zaveze iz koalicijske pogodbe, povezane z njihovim položajem. Ključen je postopen dvig odmernega odstotka za pokojnino, pričakujejo pa tudi redno usklajevanje in izplačevanje pokojnin.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Zveza društev upokojencev Slovenije od vlade zahteva začetek uresničevanja zavez iz koalicijske pogodbe. Prejšnji teden so predstavili zakonodajne pobude za spremembe in dopolnitve pokojninskega zakona in zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki naj bi izboljšale položaj upokojencev do leta 2023.

Zahtevajo postopen dvig lestvice odmernega odstotka glede na dolžino

zavarovalne dobe iz 57,25 na 63,5 odstotka, začeniši z letom 2020. Zagotovili naj bi tudi redno usklajevanje in izplačevanje pokojnin po sistemskem zakonu. Predsednik zveze Janez Sušnik je dejal, da so pripravili vse elemente za dvig življenjskega standarda upokojencev: »Pripravili smo izračun postopnega dviga pokojnin, da se približamo pragu revščine, kakor je napisano v koalicijski pogodbi. Predlagali bomo parlamentu, da je to postopen

dvig in da bi leta 2024, začeniši leta 2020, s postopnim dvigom dosegli tudi obračun neto pokojnine, to je 630 evrov. Trenutno imamo približno 267 tisoč upokojencev, katerih pokojnina je nižja od praga revščine.«

Zahtevajo tudi zagotavljanje rednega izplačila letnega dodatka po sistemskem zakonu. Dosledno naj se upošteva zakonsko določilo, ki pravi, da se letni dodatek izplačuje v dveh zneskih, različnih od višine pokojnin. Delež vdovske pokojnine

naj se s 15 dvigne na 25 odstotkov. Terjajo tudi zagotovitev izrednega usklajevanja pokojnin po koalicijski pogodbi. Predlog imajo tudi v zvezi z izplačevanjem pogrebnin, namreč da so izplačila pogrebnine upravičeni vsi (svojci ali druge osebe po umrlem) v enem znesku, to je 530 evrov z letno valorizacijo. Omenjajo tudi predlog za dajatev vseh upokojencev v državi v višini en evro letno za delovanje vseh upokojenskih organizacij na državni ravni.

V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabnih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA.
Cena priročnika je

8
EUR
* poština

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjski-glas.si

Gorenjski Glas

Povprečna starost umrlih se zvišuje

V zadnjih tridesetih letih se je zvišala za devet let.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Državni statistični urad je ob dnevu spomina na mrtve pripravil nekaj zanimivih podatkov s področja statistike umrlih. Tako ugotavlja, da je bilo leto 2017 leto z drugim najvišjim številom umrlih (20.509) po drugi svetovni vojni. Največ, skoraj dve petini, jih je umrlo v zimskih mesecih (januar, februar, marec in december). Lani je bilo po enajstih zaporednih letih s pozitivnim naravnim prirastom prvič več smrti kot rojstev, razlika je bila 268. Povprečna starost umrlih se je v zadnjih tridesetih letih zvišala za devet let, z 68,8 na 77,7 leta. Moški umirajo mlajši kot ženske, vendar se njihova povprečna starost ob

smrti zvišuje hitreje kot pri ženskah. Povprečna starost lani umrlih moških (74 let) je bila deset let višja kot pred tridesetimi leti, povprečna starost umrlih žensk (81,4 leta) pa je bila višja za 8,5 leta. Stopnja prezgodnje umrljivosti, to je umrlih pred 65. letom starosti, je med moškimi višja kot med ženskami, vendar se za oba spola znižuje. Pri moških se je v tridesetih letih znižala s 45,5 na 23,7 odstotka, pri ženskah pa z 21,9 na 11 odstotkov. Bolezni srca in ožilja so bila lani vzrok skoraj za dve petini vseh smrti, rakava obolenja pa za nekaj manj kot eno tretjino. S podaljševanjem življenjske dobe se povečuje tudi število poškodb, te so pretežno posledica padcev.

V Šenčurju mini tržnica

Šenčur – V Šenčurju se nadaljuje tradicija mini tržnic, ki jih prirejajo vsako prvo soboto v mesecu. Tako bodo jutri, 3. novembra, na prostoru pred krajevnim domom od 8. do 14. ure spet stojnice z domačimi pridelki in izdelki, člani Turističnega društva Šenčur pa bodo za prijeten zaključek »krompirjevih počitnic« pražili krompir.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 3. 11.

18.00, 20.30 BOHEMIAN RHAPSODY
16.40 HRESTAČ IN ŠTIRI KRALJESTVA
16.20 VILI BREMZA, sinhro.
15.00 LUIS IN VESOLJČKI, sinhro.
13.20, 18.30 JOHNNY ENGLISH SPET V AKCIJI
13.00 GAJIN SVET
20.10 ZVEZDA JE ROJENA
14.40 RAČKA, RAČKA, GOS, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 3. 11.

11.50, 14.40, 17.20, 20.00, 22.35
BOHEMIAN RHAPSODY
21.10 LOVEC UBIJALEC
20.10 NOČ ČAROVNIC
18.50 PARK GROZE
11.30, 18.00 BOŽIČEK IN DRUŠČINA
14.50, 19.10 HRESTAČ IN ŠTIRI KRALJESTVA
17.10 HRESTAČ IN ŠTIRI KRALJESTVA, 3D
12.00, 14.00, 16.00 VILI BREMZA, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 3. novembra

10.00 Sobotna matineja: Ela Peroci: MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON (v dvorani PGK)
19.30 Yasmina Reza: BOG MASAKRA (v dvorani PGK)

Ponedeljek, 5. novembra

19.30 David Ives: VENERA V KRZNU (v dvorani PGK)

11.30, 12.50 ZVERJASEC IN ZVERJAŠČEK, sinhro.
17.00 LUIS IN VESOLJČKI, sinhro.
17.50, 19.50, 21.50 JOHNNY ENGLISH SPET V AKCIJI
15.30 NEVERJETNI 2, sinhro.
15.00 MALA NOGA
22.15 VENOM
20.45 ZVEZDA JE ROJENA
13.10 GAJIN SVET
11.00 SKRIVNO ŽIVLJENJE MAČK, sinhro.
13.30 HOTEL TRANSILVANJA 3: VSI NA MORJE!, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 2. 11.

18.00 JOHNNY ENGLISH SPET V AKCIJI
20.00 HLADNA VOJNA

Sobota, 3. 11.

18.00 VILI BREMZA, sinhro.
20.00 NOČ ČAROVNIC

Nedelja, 4. 11.

18.00 VILI BREMZA, sinhro.
20.00 HLADNA VOJNA

Zbornik za devetsto let

Smlednik in Hraše in z njima celotna krajevna skupnost letos praznujeta devetstoto obletnico prve pisne omembe. Skozi celo leto so potekali številni dogodki, praznovanje pa se je zaključilo s predstavitvijo zbornika o zgodovini in življenju v teh krajih ter akademijo.

MAJA BERTONCELJ

Smlednik – Devetsto let je dolga doba, ki jo letos praznujejo v Krajevni skupnosti Smlednik. Okrog toliko let je od prve pisne omembe Smlednika in Hraš. Pri tem se opirajo na prepis listine, v kateri se prvič omenja kar sedem slovenskih krajevnih imen okrog Šmarne gore. Kot v svojem prispevku navaja Stane Okoliš, so poleg župnije v Vodica in njej navedene še pripadajoče cerkvice in kapele, ki so jih postavili krajevna zemljiška posestnika in njuni predniki v Hrašah, Smledniku, Spodnjih in Zgornjih Pirmičah, Šmartnem pod Šmarno goro in Trbojah. Izvirna listina je izgubljena, ohranjena pa sta dva skoraj enaka prepisa,

shranjena v Kapiteljskem arhivu v Vidmu/Udinah. Listina ni natančno datirana, navadno je datirana z »okrog 1118«. V KS Smlednik so se odločili zaznamovati ta visoki jubilej in v letošnjem letu pripravili številne dogodke, ki so bili posvečeni tej obletnici. Leto praznovanja so v dvorani Kulturnega doma v Smledniku zaključili 27. in 28. oktobra z okroglo mizo z gosti (Marjeta Žebovec, Jurij Šilc, Bojan Knific, Andreja Burja Čerin, vodila jo je Lucija Fabjančič), ki so predstavili bogat zbornik o zgodovini in življenju v krajih KS Smlednik, ter slavnostno akademijo s kulturnim in glasbenim programom.

Vrhunec praznovanja je prav zbornik, izdan v počastitev obletnice. Njegov

Urednica Marjeta Žebovec z zbornikom

naslov je Če spoštujemo preteklost, bo svetla naša prihodnost, uredila pa ga je Marjeta Žebovec. Vsaka hiša v krajevni skupnosti Smlednik je dobila po en izvod brezplačno. »Njegova vrednost je predvsem v tem, da nas opozarja na to, da že vso zgodovino tukaj živijo ustvarjalni, delavni ljudje, ki so velikokrat zares stopili skupaj, da so lahko naredili nekaj dobrega. Zbornik je sestavljen tako, da je najprej geološka in geografska predstavitev kraja, sledi zgodovinski del vključno z razlago listine. Veliko je različnih poglavij. Zanimivo se mi zdi tudi življenje duhovnikov, ki izhajajo iz naših krajev, in tistih, ki so pri nas delovali. Preberete si lahko tudi o kmečkih uporih, o Starem gradu, Lazarinijevi

graščini, predstavljene so cerkve ... Zanimivi so tudi zapisi o naših krajih v starih časopisih. Pomembno poglavje je o smleški noši in o zanimivih krajanah, občinskih nagrajenih, športnikih, društvih, ki delujejo tukaj. Imamo kaj pokazati,« je povedala Marjeta Žebovec. Zbornik ima skoraj štiristo petdeset strani in nanj so ponosni tudi v Krajevni skupnosti Smlednik, ki ga je izdala ob finančni pomoči Občine Medvode. »Za nami je zelo pestro in hkrati čudovito leto, ki ga zaključujemo z zelo lepimi spomini. Najbolj sem vesela, da so k praznovanju zelo aktivno pristopila vsa društva v naši krajevni skupnosti,« pa je med drugim povedala Nežka Janhar, predsednica KS Smlednik.

Slavnostna akademija s kulturnim in glasbenim programom, ki so ga oblikovali tudi člani KUD Smlednik (na sliki predsednik Matej Ulčar). / Foto: Peter Košenina

Velika planina podira rekorde

Planino je z nihalko do konca septembra obiskalo rekordnih 60 tisoč obiskovalcev.

JASNA PALADIN

Kamniška Bistrica – Veliko planino je v prvih devetih mesecih letošnjega leta z nihalko obiskalo rekordnih 60 tisoč obiskovalcev (sedem odstotkov več kot v enakem obdobju lani), kar je največ, odkar od leta 1996 elektronsko beležijo prepeljane potnike. Nihalka na planino sicer vozi že od leta 1964.

»Ena izmed bolj obiskanih turističnih destinacij v Sloveniji vsako leto privablja številne domače in tuje goste, ki pa jih iz leta v leto beležimo več. Velika planina navdušuje s svojo unikatnostjo, prelepimi razgledi in neokrnjeno naravo, obiskovalce pa privablja tudi domača kulinarika. Kislo mleko, ajdovi žganci, domač sveži sir, skutini štruklji in druge dobrote skrbijo

Veliko planino je letos obiskalo največ obiskovalcev v zadnjih dvajsetih letih.

za lačne pohodnike tako pri pastirjih kot v gostiščih na Veliki in Mali planini. Največ obiskovalcev po statističnih podatkih prihaja iz Francije, Nemčije, Italije, Izraela

in Češke, vsako leto pa narašča tudi število gostov iz Španije,« pravi direktor družbe Velika planina Leon Keder.

Na planino se večina obiskovalcev sicer še vedno

povzpne peš po eni od planinskih poti iz doline. V družbi Velika planina ocenjujejo, da je planino letos do konca septembra tako skupno obiskalo okoli 180 tisoč obiskovalcev.

Iz domačega piskra

Pred petimi leti je Maja Jensterle z Blejske Dobrave začela izdelovati naravno zeliščno kozmetiko, najprej zase in za svoja dva malčka, kasneje za prijatelje in znance, zatem pa je osnovala blagovno znamko Iz domačega piskra in svoje izdelke začela tudi prodajati.

URŠA PETERNEL

Blejska Dobrava – "Že od malih nog sem rada nabirala zelišča in gledala staro mamo, kako jih je sušila in pripravljala zeliščne čaje. Zato sem tudi sama na domači njivi posadila svoja prva zelišča, najprej samo za čaj, ko sem dobila sinova, pa sem začela izdelovati še naravna zeliščna mazila, kreme in mila, saj sem želela, da za otroka uporabljam samo naravne izdelke, brez dodatkov in 'kemije'," pripoveduje Maja Jensterle, mlada mamica in podjetnica z Blejske Dobrave, ki je pred nekaj leti osnovala blagovno znamko Iz domačega piskra. "Moja naravna zeliščna kozmetika je izdelana doma, ročno, po receptih priznanih zeliščarjev in iz sestavin, pridobljenih po ekološkem principu," pravi Maja, ki zelišča za svoje izdelke prideluje sama na domačem vrtu, ostale sestavine pa dobi od domačih ponudnikov, čebelji vosek denimo od slovenskega čebelarja. Uporablja samo naravna eterična olja in sama izdeluje oljne izvlečke, ne uporablja pa nobenih dodatkov in "kemije". Izdeluje mila (sivkino, ognjičevo, medeno in zeliščno),

Maja Jensterle ročno izdeluje naravno zeliščno kozmetiko, z zelišči, ki zrastejo na njenem vrtu.

mazila (sivkino, ognjičevo, melisino, iz materine dušice) ter ognjičevo maslo za telo, ki je menda sploh največja uspešnica med uporabniki. Maja za zdaj nima ekološkega certifikata za svojo kozmetiko, saj so postopki pridobitve dokaj zahtevni in dragi, a v prihodnje namerava stopiti tudi na to pot. Maja je znanje o izdelavi naravne kozmetike nabirala na tečajih in delavnicah, kot grafična oblikovalka

pa je tudi sama izdelala embalažo za svoje izdelke.

Ker rada ustvarja, pa se je lotila tudi izdelave unikatnih glinenih izdelkov, skodelic za čaj ali kavo, posod za enolončnice, skled ... Kot pravi, je vsak izdelek unikatno, izdelan skrbno in z radostjo in daje vtis, kot da je izposojen iz babičine omare ...

Za zdaj svojo kozmetiko in glinene izdelke prodaja prek spletne strani,

priznava pa, da je marketing njena šibkejša plat. "Vem, da so izdelki dobri, celo odlični; saj je v njih tisto, kar zraste na moji njivi. Marketing pa mi ne gre," pravi Maja, ki se pripravljala tudi na prodor v tujino. V ta namen se je odločila, da bo v prihodnje preimenovala blagovno znamko, kozmetiko pa ponudila v novi embalaži, tudi z angleškimi teksti.

Iz počitniške prikolice v Dom Taber

Srečko Vrtnik, ki je od aprila letos živel v počitniški prikolici na Spodnjem Brniku, se je v začetku oktobra preselil v Dom Taber v Šmartno. Veselo novico o vselitvi je sprejel s solzami v očeh.

JANEZ KUCHAR

Spodnji Brnik – Srečko Vrtnik je od začetka aprila do 4. oktobra, ko se je preselil v Dom Taber, živel v stari počitniški prikolici na Spodnjem Brniku, pred tem pa šestnajst let v stari hiši na Brniku. Ko so hišo prodali in jo je lastnik začel obnavljati, je Srečko prednjo postavil prikolico. V njej ni imel ne vode in ne elektrike. Najbolj se je bal zime, s katero prihajajo ohladitve, sneg ter tudi bolezn.

Srečko se je rodil leta 1951 v Lahovčah v družini petih otrok, danes sta živa še dva. Pred dvajsetimi leti mu je umrla mama Angela, ki jo je imel zelo rad. V življenju se je desetkrat selil. Želel je najeti stanovanje, vendar bi bila najemnina zanj ob nizki pokojnini previsoka. Že pred časom je oddal vlogo za sprejem v Dom Taber, k temu ga je nagovoril cerkljanski župan Franc

Čebulj. Ko so v domu njegovi prošnjni ugodili, je novico o vselitvi v dom sprejel s solzami v očeh. Kar verjeti ni mogel, da se mu je izpolnila velika želja. Ker nima svojega avtomobila, ga je v dom izpred počitniške prikolice skupaj z vso garderobo, ki jo je imel v dveh vrečah, odpeljal cerkljanski župan. Zdaj je zelo vesel, da živi v domu, kjer je z igranjem na diatonično harmoniko že večkrat popestril življenje stanovalcem. Pred nedavnim jim je igral, ko so pekli piškote za brezdomce; igral pa je tudi na Kostanjevem pikniku.

Srečko je v preteklosti živel za glasbo. Z igranjem na harmoniko je zmagal na različnih tekmovanjih po Sloveniji. Igral je v ansamblu Eros, katerega član je bil tudi Franc Čebulj. Štiri leta je bil član ansambla Davorin iz Cerklj, imel pa je tudi svoj ansambel, ansambel Srečka Vrtnika.

Srečko je še vedno mojster v igranju na diatonično harmoniko.

Enajst let je bil zaposlen v Slogi Moste pri Komendi ter šest let v Melodiji Mengeš,

kjer je uglaševal harmonike. Rad je tudi pomagal ljudem, ki so obubožali.

V Sori plešejo že petinštirideset let

PETER KOŠENINA

Sora – V dvorani KUD-a Oton Župančič v Sori je bilo pred kratkim živahno. Folklorna skupina pod okriljem tamkajšnjega kulturnega društva deluje že 45 let, obletnice pa so se spomnili s slovesnostjo, ki so jo poimenovali Vriskaj, pleši, poj – 45 let si z menoj.

Začetnika folklorne v Sori sta brat in sestra Minka Veber in Metod Plešec, ki sta leta 1973 začela poučevati

otroke. Pet let pozneje so v KUD-u ustanovili še mladinsko skupino in v taki obliki sorška folklorna dejavnost deluje še danes. Mladi so v zadnjem letu prejeli nagrade na tekmovanjih na Dunaju in v Črni gori.

Ob praznovanju obletnice so doma prejeli tudi Maroltova priznanja za dolgoletno delo na področju folklorne, ki jih podeljuje Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.

Na praznovanju obletnice so predstavili svojo dejavnost. / Foto: Peter Košenina

Promocija javnega potniškega prometa

Kranj – CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp in Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj na območju osrednje Gorenjske izvajata projekt Naj te zapelje zelena mobilnost, s katerim želijo izboljšati izkoriščenost mreže javnega potniškega prometa. Ugotavljajo namreč, da je zasedenost na linijah mestnega potniškega prometa v Kranju ter medkrajevnih linijah žal precej nizka, saj mestni avtobus vsakodnevno uporablja zgolj osem odstotkov vprašanih, medkrajevni avtobus pa trije odstotki. Podpora trajnostni mobilnosti se na območju osrednje Gorenjske (občine Kranj, Trzič, Naklo, Cerklje na Gorenjskem, Preddvor, Jezersko) v zadnjih letih povečuje, s sprejemom celostnih prometnih strategij in z ukrepi, ki podpirajo hojo, kolesarjenje ter javni potniški promet kot prometno prakso, pa želijo občine in država z učinkovito in okolju prijazno mobilnostjo izboljšati kakovost bivanja. Zdaj občane vabijo k izpolnitvi ankete o javnem potniškem prometu, rezultati bodo osnova za testiranje nekaterih nočnih prog. Anketa je na voljo na spletni strani: <https://www.1ka.si/a/183469>.

Ta knjiga je lepo in koristno darilo hkrati. Trda vezava, 72 strani.

Prej, ko se otrok spozna z zemljevidi in dobi občutek za zemeljsko oblo, razporeditev celin in držav, njihovih glavnih mest, zastav ter značilnosti, bolje se bo znašel v šoli in v vsakdanjem življenju. V Otroškem atlasu sveta s posodobljenimi podatki boste skupaj z otrokom svet odkrivali na preprost in zanimiv način.

Redna cena knjige je 19,99 eur, nova cena knjige je le 11,99 eur+poština.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

11⁹⁹ EUR

* poština

Gorenjski Glas

Loka da Camera

FESTIVAL KOMORNE GLASBE

Duo

6. november 2018 ob 19. uri

Ana Julija Mlejn, violina
Carlo Prampolini, klavir

Trio

9. november 2018 ob 19. uri

Ana Julija Mlejn, violina
Miloš Mlejn, violončelo
Lorenzo Cossi, klavir

Kvartet

12. november 2018 ob 19. uri

Godalni kvartet Adria

Vabljeni v kapelo Puštalskega gradu!

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI ŠMARJEŠKE TOPLICE: 12. 11.; **TRST:** 13. 11., 30. 11.; **PRAZNIK KAKLJEV:** 17. 11.; **MARTINOVANJE:** 10. 11.; **GRADEC PRIMARK:** 8. 12.; **BERNARDIN:** 18.–21. 11.; **STRUNJAN:** 2.–5. 12.; **BANJA VRUČICA S PIRAMIDAMI:** 23.–25. 11.; **S TERAPIJAMI:** 10.–17. 12.; **VESELI DECEMBER: ZAGREB:** 15. 12.; **ŽIVE JASLICE:** 28.12.; **BANOVC:** 26.–27. 12.; **RADENCI:** 26.–28.12.; **SILVESTROVANJE TERME TUHELJ ali MADŽARŠKE TOPLICE:** 30. 12.–2. 1. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Kmečka tržnica

Preddvor – Jutri, v soboto, 3. novembra, bodo od 9. do 13. ure na Kmečki tržnici v Preddvoru lokalni proizvajalci ljubiteljem domačih, naravnih izdelkov ponudili mlečne izdelke, domači kruh, med, sadje, krompir, fižol, česen, vse skupaj pa bo s svojo ponudbo popestril še pravi Ribničan.

Predstavitve knjige Vikija Grošlja

Vodice – V Knjižnici vodice bo v torek, 6. novembra, ob 19.30 Viki Grošelj predstavil svojo zadnjo knjigo Najvišji vrhovi celin.

Delitev prešcev v Borštnikovi hiši

Cerklje – Ob dnevu odprtih vrat v nedeljo, 4. novembra, bodo od 10. do 18. ure v Borštnikovi hiši obiskovalcem delili male kruhke – prešce z namenom obuditve spomina na običaj, ki je v teh krajih zamrl po drugi svetovni vojni. Takrat so prešce dan pred vsemi svetimi po vasi pobirali otroci, vaški reveži in berači in se s tem vsaj začasno rešili pomanjkanja kruha.

Medgeneracijske prireditve

Kranj, Cerklje – V Medgeneracijskem centru Kranj bodo v ponedeljek, 5. novembra, ob 10. uri vesele urice francoščine, ob 14. uri pa bo individualna učna pomoč – brezplačne inštrukcije iz matematike, fizike in drugih predmetov za osnovno šolo. Prav tako v ponedeljek bo ob 18. uri predstavitev knjige Maje Križnar Izgubila sem tebe, a našla sem sebe. V Cerkljah bodo v TIC-u v ponedeljek, 5. novembra, ob 15. uri brezplačne inštrukcije matematike, v Osnovni šoli Cerklje pa bo prav tako v ponedeljek, 5. novembra, ob 18.30 telovadba za prožno telo. Obvezne prijave za vse prireditve sprejemajo na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Martinov pohod od pletenke do Malkovških gorc

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v soboto, 10. novembra, vabi na Martinov pohod od pletenke do malkovških gorc. Skupne zmerne počasne hoje bo od tri do štiri ure. Informacije in prijave zbira do četrta, 8. novembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Po Vertovčevih poteh

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v nedeljo, 18. novembra, vabi na pohod po Vertovčevih poteh v Vipavskih Brdih. Sku-

pne zmerne hoje bo okrog pet ur. Informacije in prijave zbira do petka, 16. novembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Ogled razkošnega ruja

Preddvor – Pohodniki Društva upokojencev Preddvor bodo potovali na Primorsko 6. novembra, kjer bodo uživali v razkošju ognjeno rdečega ruja. Zbor bo ob 7. uri na grajskem dvorišču v Preddvoru. Izhodišče bo v Sočergi.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 3. novembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Izkušnje edinosti v zgodnji cerkvi ob 9. uri ter na predavanje Kako ohraniti duševno zdravje ob 10.30.

Stres, kuga sodobnega časa

Škofja Loka – V Kašči na Spodnjem trgu bo v torek, 6. novembra, ob 19. uri strokovno predavanje in predstavitev knjige Maje Vega z naslovom Stres, kuga sodobnega časa.

OBVESTILA

Preventivne meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja

Žirovnica – Društvo upokojencev Žirovnica in Rdeči križ obveščata, da bodo preventivne meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja v krvi v mesecu novembru v torek, 6. novembra, od 8. do 10. ure v Čopovi rojstni hiši v Žirovnici. Po možnosti ne zajtrkujte.

KONCERTI

Koncert pevske skupine Korona

Lesce – Pevska skupina Korona vabi na prvi letni koncert Finžgar s Finžgarjem, ki bo prihodnji petek, 9. novembra, ob 19. uri v avli Osnovne šole F. S. Finžgarja v Lescah. Gostja bo pripovedovalka Marja Jalen.

Martinov koncert

Trzin – KUD Franc Kotar Trzin in oktet Oktetek vabita v petek, 9. novembra, ob 20. uri v Kulturni dom Trzin na Martinov koncert – vokalni večer dalmatinskih in drugih uspešnic.

RAZSTAVE

Kranjcev prvi poet – 260 let od rojstva Valentina Vodnika

Bled – Odprtje gostujoče razstave Kranjcev prvi poet – 260 let od rojstva Valentina Vodnika, ki sta jo pripravili Anja Poštrak in mag. Barbara Kalan, bo v ponedeljek, 5. novembra, ob 18. uri v Knjižnici Blaža Kumerdeja Bled. Odprtje razstave bodo popestrili člani Kulturnega društva Valentina Vodnika Koprivnik. Razstava bo na ogled do konca novembra.

V bron ujete podobe

Domžale – V Menačenkovi domačiji bo v torek, 6. novembra, ob 18. uri odprtje razstave del kiparja, slikarja in grafika Jožeta Stražarja Kiyohare.

RAZSTAVE

Ljubezen na prvi pogled

Visoko – KUD Visoko vabi na ogled abonmajske predstave za abonma in izven Ljubezen na prvi pogled, komedije v izvedbi KD Domovina Osp, ki si jo jutri, v soboto, 3. novembra, ob 19.30 lahko ogledate v Domu krajanov Visoko.

Balada o Karolini Žašler

Žiri – Jutri, v soboto, 3. novembra, si ob 19.30 v dvorani DPD Svoboda v Žireh lahko ogledate gledališko predstavo Balada o Karolini Žašler avtorja Toneta Partljiča v izvedbi KD Jurko Gore. Predstavo je režiral Marko Lapajne.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglasig@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskiglas.si

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

Cena knjige je **16 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si | Gorenjski Glas

Pred vami je spet knjiga polna sladkih skrivnosti, ki se pripravljajo hito in enostavno. Je prva rešitev za vse gospodinje, ki bi rade naredile torto v čim krajšem času. Za torte vam ni treba peči biskvitov, piškotov in podobno, kreme pa so enostavne, iz običajnih sestavin in zelo okusne. Recepti niso le za pripravo klasičnih tort, ampak tudi desertne in priložnostne torte ter domiselne otroške kreacije.

224 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava

Cena knjige je **9.90 EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si | Gorenjski Glas

PETKOVA PRIREDITEV
Izvajata: Gledališče Lalanit
ŠIVILJA IN ŠKARJICE
Petek, 2. novembra 2018, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajata: Lutkovno gledališče Fru Fru
MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON
Sobota, 3. novembra 2018, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pggk.si

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek
neprekinjeno od 8. do 16. ure,
sreda od 8. do 17. ure,
petek od 8. do 15. ure,
sobote, nedelje in prazniki
zaprti.**

NEPREMIČNINE

HIŠE

KUPIM

MANJŠO hiško – Radovljica, Žirovnica,
Bled z okolico, tel.: 031/489-477
18003251

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo
zanesljivo in varne storitve posredovanja v
prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

MOTORNA VOZILA

DRUGA VOZILA

PRODAM

AVTOMOBILSKO prikolico, močno,
primerno za traktor, ugodno, z
nadgradnjo, tel.: 04/58-01-024,
041/507-724
18003279

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

UGODNO prodam skoraj nove zimske
gume Hilly win-turi 225-60 R17, tel.:
041/516-692
18003281

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo
v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica
Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.:
041/349-857
18003185

ODKUPIMO karambolirana vozila,
vozila v okvari, slabše ohranjena in
nevozna, poceni avtoveleka po celi
Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1,
Lesce, tel.: 040/629-675
18003293

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019
18003288

SUHA bukova, razžagana drva,
gozdarski traktor gosencičar, Gorje, tel.:
031/561-707
18003283

PODARIM

PRIBLIŽNO 1 m³ premoga, tel.:
040/641-660
18003295

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kovance in drobnarije,
tel.: 051/258-936
18003291

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike,
značke, srebrnino, luči, kipe in drugo,
tel.: 030/670-770
18003299

IŠČEM

STARE, nedelujoče pralne stroje,
računalnike, klime, pipe, železo,
odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-
956
18003020

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv z mizo in
koritom, tel.: 031/812-210
18003298

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah
velika jesenska akcija LED delovnih
žarometov in LED luči. Agroizbira
Kranj, d.o.o., Smedniška cesta 17,
4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802
18003079

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah vam
nudimo akcijske cene akumulatorjev
Topla s 3-letno garancijo. Agroizbira
Kranj, d.o.o., Smedniška cesta 17,
4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802
18003080

KUPIM

TRAKTOR Zetor, IMT, Ursus,
Univerzale, Deutz, Štore ali TV, letnik
in model ni pomemben, tel.: 031/562-
809
18003164

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

PRIDELKI

PRODAM

NEŠKROPLJENA jabolka za ozimnico
in predelavo – voščenske, carjevič in
bobovec, tel.: 051/202-963
18003277

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

JAPONSKÉ prepelice za nadaljnjo
rejo, tel.: 041/203-564
18003278

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne
in bele, pred nesnostjo, pripeljemo na
dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva
ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
18003286

MESO, polovico mlade krave, tel.:
04/53-38-193, 031/510-795
18003282

NESNICE rjave, grahaste, črne pred
nesnostjo, brezplačna dostava na
dom po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic
Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240
Ljutomer, tel.: 02/58-21-401
18002312

OVCE z jagnjeti, tel.: 041/647-526
18003301

PRAŠIČA, težkega 170 kg, domača
reja, tel.: 041/711-866
18003280

SIMENTALCA, starega 4 mesece, tel.:
031/266-163
18003296

TELICO, staro 19 mesecev, 2 bikca in
teličko, stare 8 mesecev, pašne, tel.:
041/571-150
18003297

VEČ ČB bikcev, starih od 2 do 6
tednov, tel.: 041/691-243
18003284

KUPIM

BIKCA simentalca, starega od 2 do 4
mesece, tel.: 041/996-588
18003294

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo – Kogler. Plačilo v 3 dneh –
nove višje cene, eko plus. Oddamo
v rejo pitance, bikce in teličke.
Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53,
Ljubljana, tel.: 064/130-081
18003285

TELIČKO ali bikca simentalca, starega
3–10 tednov, tel.: 051/441-722
18003300

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSILIMO voznika tovornega vozila
za prevoze na relaciji Slovenija–Avstrija.
Biofit, d.o.o., Visoko 39, Visoko, tel.:
040/607-439
18003302

ZAPOSILIMO trgovskega poslovođa
za prodajo kmetijske mehanizacije. PC
Kmečki stroji, d.o.o., Sv. Barbara 23,
Škofja Loka, tel.: 041/611-253
18003214

IŠČEM

IŠČEM DELO – za glasbo in humor ob
zabavah poskrbi duo »Za mal dnarja«,
tel.: 031/595-163
18003073

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta
na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-
170, 041/733-709; žaluzije, roloji,
rolete, lamelne zavese, plise zavese,
komarniki, markize, www.asteriks.net
18003289

ADAPTACIJE od temelja do strehe,
omete, fasade, kamnite skarpe,
tlakovanje dvorišč, tudi manjša
gradbena dela – z vašim ali našim
materialom. Gradton, d.o.o.,
Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-
741, www.gradton.si
18003290

SANACIJE, obnove dimnikov z inox
cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava,
montažni dimniki, dimniške kape.
Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o.,
Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-
246
18002997

TESNENJE OKEN IN VRAT,
uvožena tesnila, do 30 % prihranka
pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni
več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije.
Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45,
Kamnik, tel.: 031/720-141
18003287

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi
zrelih ter starejših let. http://www.zau.
si, tel.: 031/836-378
18003292

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko
izrazite z objavo osmrtnice ali
zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo
po faksu: 04/201 42 13
ali e-pošti:
malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

PETER WOHLLEBEN
**SKRIVNO
ŽIVLJENJE
DREVES**

Kaj čutijo drevesa, kako se
sporazumevajo – odkrivanje
skritega sveta

V gozdu se dogajajo
neverjetne stvari: drevesa
se sporazumevajo med
seboj. Ljubeče skrbijo za
svoj naraščaj in negujejo
stare, betežne sosede.
Drevesa imajo občutke,
čustva in spomin. Zveni
neverjetno? Gozdar
Peter Wohlleben je v
čudovite zgodbe o
neslutnih zmožno-
stih dreves vključil
tudi najnovejša znan-
stvena spoznanja in
lastne izkušnje.
To je ljubezensko
pismo gozdu.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu,
Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.:
04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
**Ce jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna
po ceniku Pošte Slovenije.**

15⁹⁰
EUR
*poštnina

www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 89. letu se je poslovila mama, sestra, teta in babi

ANTONIJA KREMŽAR iz Kranja

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za iz-
rečena sožalja in stiske rok ter cvetje in sveče. Hvala Varovanju
Proline, ŠC SESGŠ Kranj, JSKD OI Kranj. Posebna zahvala po-
grebni službi Komunala Kranj za profesionalno delo. Hvala tudi
gospodu Vinku Podbevšku, pevcem in zvonarjem.

Žalujoči: sin Tine in ostalo sorodstvo
Kranj, 19. oktobra 2018

*Razum nam pravi,
da je odrešitev,
srce pa ne razume in boli.*

ZAHVALA

V 63. letu starosti se je od nas poslovil dragi mož, ati in dedi

JANKO STARE po domače Brohlov Stane z Luž

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem za tolažilne besede, izrečena sožalja, podar-
jeno cvetje in sveče.
Hvala celotnemu osebju Onkološkega inštituta Ljubljana, posebno
dr. Antonu Vrhovcu in dr. Tomažu Milanezu, za nesebično
pomoč v času njegove bolezn. Hvala članom PGD Luže in g. župniku za lepo opravljen cerkve-
ni pogreb. Vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, še
enkrat iskrena hvala. Ohranimo ga v lepem spominu.

Žena Elza, sin Anže in hčerka Katja z družino

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota
sta pri nas.*

ZAHVALA

V 81. letu se je tiho poslovila naša draga mami, stara mama, tašča,
sestra, teta in botra

MANCA KLEMENC roj. Bolka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, prijate-
ljem, znancem, kolektivu OŠ M. V. Preddvor, kolektivu Kamen
Jerič, društvu upokojencev za izrečeno sožalje, darovano cvetje,
sveče in svete maše. Zahvala pogrebni službi Navček, nosačemu,
pevcem, zvonarjem, trobentaču in gospodu župniku Branku
Setnikarju za lepo opravljen cerkveni obred. Hvala vsem, ki ste
se prišli od nje posloviti in jo v tako velikem številu pospremili na
njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni
Potoče, 25. oktobra 2018

LOTO

Rezultati 87. kroga – 31. oktobra 2018
3, 12, 21, 26, 31, 33, 39 in 16

Loto PLUS: **3, 6, 10, 17, 27, 30, 39 in 37**
Lotko: **6 7 2 9 2 6**

Sklad 88. kroga za Sedmico: **740.000 EUR**
Sklad 88. kroga za PLUS: **580.000 EUR**
Sklad 88. kroga za Lotko: **1.370.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Tip Torreta Čudarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

ANKETA

Nočna ujma, kot je ne pomnijo

SUZANA P. KOVAČIČ

V noči s ponedeljka na torek se je narava razbesnela v delu tržiške občine. Tržiška Bistrica je svojo divjo moč pokazala v zaselku Slap, Čadovljah in naprej po Dovžanovi soteski. V torek zjutraj smo v Čadovljah srečali nekaj ljudi, ki so si ogledovali ali odpravljali škodo. / Foto: Tina Dokl

Danilo Hafner iz Bistrice:

»V Bistrici je sicer deževalo, tudi pihalo v sunkih, a ni bilo tako hudo kot pred leti. Kolega me je obvestil, da pa so imeli hudo uro v Lomu, zdaj sem prišel pogledat še v Čadovlje, posledice so hude.«

Janez Podrekar iz Bistrice:

»Slučajno sem bil blizu Čadovljah in sem prišel pogledat škodo, čeprav za ta konec vremenska napoved ni bila tako huda. Grozno je. To je napaka izpred let, da ni bilo tako narejeno, kot mora biti.«

Janko Zibler iz Križev:

»Vsak teden grem v Dovžanovo sotesko s kolesom. Tudi danes sem tu s kolesom, in kar vidim, je katastrofa. Nekaj takega sem pred leti videl samo še v Davči. Narava nam vrača ...«

Miha Gašperlin iz Čadovljah:

»Trideset let sem že v Čadovljah, pa česa takega ne pomnim. Odnoslo je staro kovačnico in hišo v vasi. Naša hiša je sicer odmaknjena od reke; pred leti je pridrela voda, a ne v taki razsežnosti.«

Ilija Zečević iz Tržiča:

»Tržiška Bistrica je preseglala visoko škarpo in vdrla v klet družinske hiše na Slapu. Višje se je zagodil jez, potem pa je voda kot visok val na morju butala vse do Slapa. Vmes so bile skale.«

Zakaj so požagali drevesa

Veliko občanov Jesenic je razburil posek več dreves v Benedičičevi ulici. Na Stanovanjskem skladu odgovarjajo: sklep o tem so sprejeli etažni lastniki, drevesa so bila nevarna predvsem za otroke na bližnjem otroškem igrišču.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Pred nekaj dnevi so v Benedičičevi ulici na Jesenicah ob stanovanjskem bloku najprej močno obrezali, zatem pa v celoti požagali več listavcev. To je med nekaterimi občani vzbudilo precej razburjenja, ki so ga izrazili tudi na Facebook strani Občine Jesenice, češ da gre za »masaker nad drevesi«, da se na ta način uničuje življenjsko okolje v mestu in da bo najbrž že kmalu na mestu dreves nastalo – (divje) parkirišče ... Pozanimali smo se, kdo je sprejel odločitev, da drevored posekajo, in koga so drevesa pravzaprav motila.

Najprej smo se obrnili na Občino Jesenice, kjer so pojasnili, da je bil poseg opravljen na zemljišču, ki je v lasti Stanovanjskega sklada, torej na zasebni površini. Dejstvo je, da lastniki zasebnih zemljišč občine niso dolžni prositi za dovoljenje za tovrstne posege, prav tako občina nima pravice posegati v njihovo odločitev, in to ne glede na to, ali gre za lastnika, kot je Stanovanjski sklad, ali pa za lastnika neke

Več dreves so najprej »obglavili«, zatem pa povsem požagali, ker naj bi bila nevarna. Občane zdaj skrbi, da bo na tem mestu nastalo »divje« parkirišče.

hiše, ki bi rad posekal drevo na svojem vrtu.

Zato smo se obrnili na Stanovanjski sklad Republike Slovenije, kjer so nam potrdili, da so res naročili posek omenjenih dreves. Pojasnili so, da so bila drevesa »prevelika za tovrstno umestitev«. Sklad je res zemljiškopravni lastnik zemljišča, na

katerem so rasla drevesa, v stavbah pa je lastnik štirih od 39 stanovanj, torej ni večinski lastnik.

»Na zboru etažnih lastnikov v Ulici Franca Benedičiča 2b je bil dne 15. novembra 2017 sprejet sklep, da je treba drevesa ob stavbi in na bližnji zelenici ustrezno obrezovati. Drevesa naj bi

predstavljala predvsem nevarnost za otroke, saj se v neposredni bližini nahaja otroško igrišče. Dne 25. novembra 2017 je bil sprejet sklep etažnih lastnikov stavbe Benedičičeva ulica za, ki pravi, da naj se drevesa zaradi neustreznosti podrejo,« so pojasnili na skladu. Ker je sklad zemljiškopravni lastnik zemljišča, je na pobudo etažnih lastnikov in upravnika pridobil ustrezne ponudbe za izvedbo del. »Pri pregledu s strani ponudnikov je bilo ugotovljeno, da so drevesa nevarna in da predstavljajo nevarnost, zato je bolj smiselna odstranitev kot le obrezovanje. Stanovanjski sklad RS je za zaščito oseb in premoženja izvajalcu dovolil odstranitev,« so zapisali.

Dodali so še, da zasaditev novih dreves ni predvidena, saj je v teku nepravdni postopek za določitev pripadajočega zemljišča k večstanovanjskim objektom. Če se bodo etažni lastniki odločili za novo zasaditev, sklad temu ne bo nasprotoval, ne bo pa nosil »finančnih posledic takšnih odločitev«, so še poudarili.

Proti Prtovču te dni popolna zapora ceste

ANA ŠUBIČ

Železniki – Občina Železniki obvešča, da bo zaradi gradbenih del na občinski cesti Podlonk–Prtovč popolna zapora od danes do četrтка, 8. novembra, med 8. in 16. uro, razen v nedeljo, ko bo cesta odprta. Obvoza do Prtovča, kjer je tudi izhodiščna točka za vzpon na Ratitovec, ni. Dela potekajo na lokaciji t. i. Pavlinove ride, kjer sanirajo zemeljski plaz in podporni zid. Sanacijo, ki bo stala 157 tisoč evrov, bo s 112 tisoč evri sofinanciralo ministrstvo za okolje in prostor, preostali

denar pa bo zagotovila občina. Ta čas sanirajo tudi plaz v začetnem delu te lokalne ceste proti Podlonku, in sicer nad Športnim parkom Dašnica. Zgradili bodo podporni zid pod poškodovano cesto, ki jo bodo tudi obnovili, meteorne vode pa speljali v potok Dašnica. Za 216 tisoč evrov vredno sanacijo bo okoljsko ministrstvo prispevalo 168 tisoč evrov. Zaradi gradbenih del so že sredi oktobra vzpostavili popolno zaporo te ceste, ki bo trajala še do 20. novembra. Obvoz za naselje Podlonk je urejen preko Dašnice.

Sanacija plazu na cesti proti Podlonku nad Športnim parkom Dašnica / Foto: Primož Pičulin

Država bo uredila cesto skozi Mengeš

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Država je zagotovila sredstva za obnovo državne Slovenske ceste od križišča s Šolsko ulico do Gasilsko godbenega doma v Mengešu, sporočajo z mengeške občinske uprave. Sredstva za obnovo približno pol kilometra dolgega odseka bo Direkcija RS za infrastrukturo zagotovila v proračunu za prihodnje leto. Na srečanju je mengeški župan Franc Jerič članom uprave ponovno

pojasnil, da na državnih cestah skozi središče Mengeša dnevno poteka tranzitni promet, ceste pa so zaradi obremenjenosti dotrajane, polne kolesnic, zaradi česar je občinska uprava na upravljavca naslovila zahtevo, da se ceste uredijo.

Upravljavec je del Slovenske ceste od trgovine Tuš do bencinskega servisa pred časom že saniral, strošek sanacije odseka, ki se ga bodo lotili prihodnje leto, pa bo višji od dvesto tisoč evrov.

vremenska napoved

Danes zjutraj bo ponekod še delno jasno, a se bo hitro pooblačilo in od jugozahoda začelo deževati. Ponoči bo dež ponehal. Jutri bo precej nizke oblačnosti, višje pa bo delno jasno z občasno zmerno oblačnostjo. Podobno vreme bo tudi v nedeljo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

6/13 °C

SOBOTA

6/14 °C

NEDELJA

6/15 °C

